Вівторок, 5 листопада 2002 року. № 204 (2955) Ціна договірна

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Високого злету і м'якої посадки

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Учора вперше в Україні «АероСвіт» відкрив трансконтинентальний регулярний рейс. Він перевершив усі сподівання.

Саме так оцінюють відкриття авіакомпанією «АероСвіт» першого в Україні регулярного рейсу Київ—Бангкок—Київ. За дві доби до відльоту непроданими залишалося лише чотири квитки. Вже є замовлення й попередньо оплачено майже половину місць у літаку на рейси, ближчі до новорічних свят, розкуплено частину місць по березень наступного року, кажуть менеджери авіакомпанії. Це — ажіотаж? — запитаєте ви. Насправді це реалізація назрілої потреби вільно пересуватися світом. Першими пасажирами рейсу стали туристи, бізнесмени і журналісти.

(Закінчення на 24-й стор.).

Ми не хочемо дружити проти когось

Центр ваги у відносинах України, Росії, Білорусі переміщується в площину економіки. Про це заявив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, виступаючи на першому Бєлгородському міжнародному економічному форумі трьох країн. Привітання учасникам форуму надіслали президенти Росії, України та Білорусі. А на форум до Бєлгорода прибули співголова Ради Собору слов'янських народів, голова Держдуми РФ Геннадій Селезньов та співголова Ради Собору голова Федерації профспілок Білорусі Леонід Козік.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ І ВИГРАВАЙТЕ!

Шановні друзі!

Продовжуємо публікувати пропозиції наших друзів-спонсорів для розіграшу призів серед передплатників газети «Голос України». Вам пропонують:

25. Чернівецька кондитерська фірма «Буковинка» (генеральний директор — Яків Клейман) — набір шоколадних цукерок та печива.

26. Чернівецьке акціонерне товариство «Розма» (голова правління — Михайло Красовський) — чоботи гумові господарські та чоботи гумові на поліуретановій підошві.

27. Чернівецьке акціонерне товариство «Кварц» (голова правління — Дмитро Кадельник) — свічки запалення для легкового автомобіля.

28. ВАТ «Консервагроінвест» (голова правління — Валентина Матіщук) — консервована продукція.

29. ВАТ «Ватфарм» (голова правління — Іван Цибанов) —санітарно-гігієнічна продукція.

30. ВАТ «Ірклїівський маслосирзавод» (голова правління — Іван Манько) — молочна продукція.

Хай щастить передплатникам!

Володимир Литвин: «Співробітництво з Грецією може слугувати еталоном розвиткові відносин України та ЄС»

У музеї древньої Агори в Афінах можна побачити прообраз нашої системи для голосування «Рада». Цей вигаданий стародавніми греками хитромудрий кам'яний пристрій з безліччю чарунок і спеціальними чорними та білими фішками для голосування привернув особливу увагу української парламентської делегації на чолі з Головою Верховної Ради Володимиром Литвином. На мій погляд, саме цей експонат археологічного музею якоюсь незримою ниткою поєднує давню колиску демократії із сучасними демократичними суспільствами. А надто з тими, де в руках деяких парламентаріїв електронні кнопки поки що нагадують невміло витесані з каменю білі та чорні кружечки...

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

АКТУАЛЬНО

Чекають на висновки західних експертів

Україна поки що не отримала офіційних висновків розслідування обвинувачень у незаконних поставках зброї Іракові від американо-британської групи експертів, повідомила на вчорашньому брифінгу прес-секретар Президента України Олена Громницька.

Вона підкреслила, що Україна надала всю інформацію для розслідування цих обвинувачень.

(Закінчення на 2-й стор.).

Знижки для нафти

Міністерство транспорту України встановило 50-відсоткові знижки всіх видів торгових зборів. Це стосується суден, що заходять до причалу терміналу «Південний» у Григорівському лимані з нафтою для завантаження трубопроводу Одеса—Броди. На термінал поки що надійшло тільки 100 тисяч тонн нафти, тоді як закачати до системи, щоб вона почала діяти, потрібно щонайменше 600 тисяч.

Знижки діятимуть до кінця 2002 року, однак навіть найбільші оптимісти сумніваються в залученні в такий термін потрібної кількості нафти. Кажуть, що строк дії знижок доведеться продовжити й на наступний рік.

Зігрітися б, та не дає круговерть боргів

Вугіллям на зиму забезпечено менше половини з 59 тисяч кримських пільговиків. А в Саках, Судаку, Ялті, Білогірському, Нижньогірському, Первомайському, Роздольненському районах — лише третина.

До настання холодів ветерани Південнобережжя мали отримати по одній тонні «пільгового» твердого палива, інших регіонів — по півтори, і вугілля на складах начебто є. Але розрахуватися за взяте у гірників немає чим. Заборгованість перед ними підприємств системи «Міжрайпаливо» сягає 1,5 млн. грн.

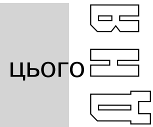

5 ЛИСТОПАДА

■ 1916 р. Німеччина та Австро-Угорщина проголосили незалежність Польщі, до складу якої ввійшла, зокрема, Галичина. ■ 1934 р. Народилася Кіра Муратова, кінорежисер. ■ 1935 р. У столиці України з'явилася перша тролейбусна лінія. ■ 1952 р. Народився видатний український футболіст Олег Блохін. ■ 1958 р. У Нових Петрівцях відкрито пам'ятник-музей визволення Києва від гітлерівських загарбників. ■ 1989 р. У США помер піаніст Володимир Горовиць, родом киянин.

Баланс місяця

Нас поставлять першими у чергу на відключення світла

▼ 15

Вісім років без сну

▼ 18

У Львові невідомі демонтували всі таблички з назвою вулиці Джохара Дудаєва

Голос України

Володимир Литвин: «Співробітництво з Грецією може слугувати еталоном розвиткові відносин України та ЄС»

(Початок на 1-й стор.).

Вступ до ЄС не має бути самоціллю

Українo-грецькі відносини мають під собою серйозний історичний фундамент, духовну спорідненість, спільну спадщину античної та візантійської культур. Це, на думку глави українського парламенту, причина того, що нас у Греції розуміють і підтримують. Визначальним чинником є і те, що Греція, долаючи перешкоди, пройшла важкий шлях до ЄС і нині із запровадженням євро переживає непрості часи. Підбиваючи політичні підсумки свого триденного візиту до Греції і відповідаючи на запитання «ГУ» про те, що обговорювали на переговорах членів делегації з керівництвом грецького зовнішньополітичного відомства, Володимир Литвин сказав:

— У МЗС Греції було висловлено цілковиту підтримку позиції України, її зовнішньополітичний орієнтації. З 1 січня 2003 року Греція головуватиме в Євросоюзі. І я гадаю, що грецька сторона докладе зусиль до того, щоб Україна мала конкретніші параметри, конкретніші віхи та орієнтири для поглиблення співпраці з ЄС. Тим паче що під час минулого головування в ЄС Греція надала серйозну допомогу в підготовці Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС. Я вважаю, що той рівень конструктивізму та взаєморозуміння, який існує між Києвом і Афінами, є сенс перенести на відносини України з Європейським союзом. Співробітництво з Грецією може слугувати еталоном розвиткові цих відносин. Думаю, є всі підстави сказати, що сьогодні нам потрібно менше енергії витрачати на переконання ЄС у європейських позиціях Києва, а спрямувати її на те, щоб забезпечити стандартний рівень життя в країні, який відповідає європейським нормам. Для нас вступ до ЄС не має бути самоціллю. Це віха. Той горизонт і та перспектива, що ми її мусимо досягти. Треба мати почуття власної гідності і навчитися його демонструвати. Я маю на увазі те, що Україна такою само мірою зацікавлена в ЄС, якою Євросоюз зацікавлений в Україні. Нам не треба проситися до Європи. Ми — в ній. І казати про європейську безпеку, про те, що Європа буде цілісна, що відіграватиме ту роль, яку вона покликана грати, без України —неправильний підхід. Це утопія.

Я розумію й інше. Багато хто не хоче бачити Україну в ЄС. Їм вигідно, щоб наша країна нагадувала аморфне державне утворення, аби Україна не була нацією, а становила суму населення, яким можна маніпулювати і на якому можна відпрацьовувати різні технології, влаштовуючи показові «шмагання». Мета цього — продемонструвати решті, що коли вони не дітимуть у завданому режимі та завданих координатах, то з ними станеться те саме. Годі плакати і стогнати! Треба сісти та розібратися у власному домі, а не шукати допомоги по закордонах. Потрібно врешті-решт зосередитися на розв'язанні наших внутрішніх проблем, економічному облаштуванні країни, піднесенні життєвого рівня людей, удосконаленні демократичних засад існування нашого суспільства. Це головна умова! А потім уже ми матимемо результат — входження до європейських структур... Набридає принижуватися, переконувати, доводити. Навіщо це робити? Ми — велика країна, ми — велика нація. Чому ми маємо просити? Чому ми маємо послідовно виконувати домовленості, а у відповідь нічого не одержувати? Хоча ні. Ми отримуємо... нові правила, які в процесі гри змінюють. Я вважаю, що з цим час закінчувати. Не шукати пояснень, а збільшувати обсяги торгівлі. За останні три роки в торгово-економічних відносинах між Україною та Грецією були і злети, і падіння. За даними Посольства України в Греції, обсяг товарообігу становив 226 млн. дол. у 2001 році, а за сім місяців нинішнього року — 69 млн. дол. В основі українського експорту — продукція суднобудівної промисловості (35%), чорні метали (30%), добрива (14%), алюміній та вироби з нього (11%). А з Греції ми найбільше імпортуємо продукти рослинного походження (22%). Українські бізнесові кола продовжують налагоджувати зв'язки з грецькими компаніями, які реалізують інвестиційні проекти у рамках європейських програм. Серед 112 країн-інвесторів за обсягами прямих інвестицій в Україну Греція посідає 25-те місце.

У рамках візиту нашої делегації відбулася зустріч з крупним грецьким підприємцем Вардісом Вардіноянісом — президентом групи компаній, які видобувають і переробляють нафту, а також постачають її до різних країн світу, володіючи при цьому 40 танкерами. Група компаній Вардінояніса залишається єдиним іноземним замовником Миколаївського суднобудівного заводу, і з 1992 року ними було замовлено 18 танкерів, із яких 6 уже побудовано. Як повідомило Посольство України у Греції, у стадії завершення переговори з компанією про створення ще одного амбітного проекту —будівництва 9 танкерів на загальну суму майже 300 млн. доларів.

Бізнес бізнесом, але саме з ініціативи Групи в березні 1994 року було встановлено побратимські стосунки між Афінами і Києвом. А ще в Україні компанія займається доброчинністю: було надано фінансову допомогу потерпілим від повені в Закарпатті, оздоровлюються і лікуються наші діти, дістає підтримку дитячий спорт. Група володіє знаменитим футбольним клубом «Панатінаїкос». Повідомляючи журналістам про підсумки зустрічі з грецьким магнатом, Володимир Литвин зазначив, що «переважно йшлося про політичну підтримку України, як головну умову, яка має забезпечити економічне співробітництво». На думку Голови ВР, торговоекономічні перспективи в нас великі: «Дещо зменшився товарообіг між країнами. Цьому є пояснення... Але будь-яку проблему можна пояснити красиво і переконливо, а продуктивніше — знайти шлях для збільшення обсягів торгівлі».

Мораль у політиків або є, або нема

Безперечно, центральними зустрічами візиту були парламентські, оскільки саме на запрошення парламенту Греції українська делегація відвідала батьківщину Гомера й Арістотеля. І слід відзначити, що привітність, щедрість і гостинність господарів також стали ще одним доказом спорідненості наших душ, підтримки та взаєморозуміння.

Будинок парламенту Греції височіє в центрі столиці. Не подумайте, що це хмарочос. Аж ніяк. Просто самі Афіни — місто, в якому переважають 2—3-поверхові безликі будинки невигадливої забудови з пласкими дахами... Приміщення грецького парламенту, який тут називають «еллінським парламентом», 125 років. Стіни одного з його центральних залів, де проводять прес-конференції, прикрашені портретами всіх, хто очолював законодавчий орган Греції з 1844 року. Є тут і вільне місце для майбутнього портрета нинішнього глави парламенту — Апостолоса Какламаніса. Під пильним поглядом політиків минулих століть сучасним політикам, напевно, працювати і важко, і легко: з одного боку, вони відчувають тягар відповідальності, а з другого — велику моральну підтримку німих свідків часу... Свідків того, що нині кожні чотири роки шляхом прямих загальних таємних виборів до парламенту Греції обирають 300 депутатів. У перший день сесії вони складають присягу, а на другий — обирають спікера, який є третьою особою в державі після президента і прем'єра. Цікаво, що в грецькому парламенті п'ять (!) віце-спікерів. Така велика кількість заступників дає змогу задовольнити амбіції усіх партій. Або майже всіх... Але найцікавішим, на мою думку, є перелік основних комітетів парламенту. Це комітети просвіти і культури, оборони і закордонних справ, економічних відносин, соціальних відносин, громадської адміністрації, правопорядку і юстиції, виробництва і торгівлі.

Як бачите, серед них немає ані фінансового, ані бюджетного... Серед неосновних десяти є такі, яких у нас немає взагалі. Приміром, комітети з питань боротьби з наркотиками або у справах греків за кордоном.

Останні парламентські вибори відбулися в Греції 2000 року. Перемогла на них партія ПАСОК (157 місць). Основна опозиційна партія «Нова демократія» одержала 122 мандати. Серед інших — коаліція лівих сил, комуністи та 4 незалежні депутати. Практично з усіма представниками парламенту у Володимира Литвина відбулися зустрічі, про що «ГУ» вже повідомляв. А відповідаючи на запитання про те, що споріднює і що вирізняє українських та грецьких парламентаріїв, Голова ВР зауважив:

— У грецькому парламенті нормована діяльність і депутатів, і власне парламенту. До того ж тут працюють не просто у відповідності із законами, а й дотримуючись певних традицій. Вони, на мою думку, відіграють не менш важливу роль, ніж правові приписи. Тут є демократичне розуміння того, що треба жити і діяти за цивілізованими правилами. В нас політика та політичні процеси переважно здійснюються без усіляких правил, і, головне, наші політики демонструють гнучку мораль. А мораль, вона або є, або її немає...

... Я за те, щоб роль локомотива в міжпарламентських відносинах відігравали групи дружби з країнами, —додав до сказаного Володимир Литвин. — Нам не потрібні рапорти про те, що у нас їх сто або сто

АКТУАЛЬНО

Пропозиції не врахували

Минулої суботи до Верховної Ради надійшов проект державного бюджету України на 2003 рік, підготовлений урядом до другого читання. Однак, як повідомив на пресконференції Перший заступник Голови Верховної Ради України Геннадій Васильєв, цей законопроект «викликає дуже багато запитань». Адже уряд не врахував більшість пропозицій Верховної Ради, вважаючи їх необгрунтованими. Зокрема, якщо парламентський бюджетний комітет запропонував збільшити доходи держбюджету на 8,6 млрд. грн., то уряд погодився збільшити їх лише на 1,1 млрд.

Водночас Г. Васильєв зазначив, що Кабінету Міністрів працювати дуже складно. Адже всі урядовці відчувають себе на своїх посадах тимчасовими людьми. На його погляд, якщо в депутатів є невдоволення нинішнім урядом, то треба, відповідно до Конституції, спочатку відправити його у відставку, зробити прем'єра та міністрів виконувачами обов'язків і лише тоді розпочати дискусію про нових прем'єра та міністрів. Однак така дискусія у стінах парламенту активно триває. Уже названо п'ять кандидатур на прем'єра: від більшості — Микола Азаров, Олег Дубина, Віктор Янукович та чинний прем'єр Анатолій Кінах, від комуністів — Станіслав Гуренко. Г. Васильєв вважає, що всі кандидатури «заслуговують на увагу і є добрими фахівцями». Та найбільші шанси нині мають двоє — глава Донецької облдержадміністрації В. Янукович та А. Кінах. А «найреальнішою» Г. Васильєв назвав кандидатуру донецького "губернатора". Однак останнє слово, наголосив Перший заступник глави парламенту, — за Президентом України.

Відповідаючи на запитання, чи є у парламенті реальна більшість, Геннадій Васильєв погодився, що більшість сьогодні лише задекларовано. І треба зробити так, щоб вона працювала ефективно. Щоправда, «більшовики», за його словами, вже відмовилися від ідеї перерозподіляти парламентські комітети. Адже головне — не замінити голів комітетів, а ефективно вести законотворчу роботу. На думку Г. Васильєва, сам факт створення коаліційного уряду має сприяти поповненню парламентської більшості.

Юліана ШЕВЧУК.

Ми не хочемо дружити проти когось

(Початок на 1-й стор.).

Крім форуму, що відбувся, 280 підприємств, фірм та організацій продемонстрували свою продукцію на Міжнародній виставці-ярмарку промислових технологій, засобів виробництва товарів і послуг. Володимир Литвин, Геннадій Селезньов і Леонід Козік вручили дипломи учасникам ярмарку. У своєму виступі на форумі Володимир Литвин також зазначив, що цей захід допоможе краще визначити нам напрями, резерви та цілі співробітництва. Його діапазон не повинен обмежуватися традиційними торговельними відносинами. На думку В. Литвина, важливо забезпечити створення і функціонування зони вільної торгівлі: «До того ж на всьому просторі СНД, а не на території групи держав». Та найголовніше, вказані процеси не повинні означати табу на розширення контактів з іншими державами і міжнародними організаціями. «Треба остаточно подолати рудименти одномірного, однолінійного мислення, коли яка-небудь орієнтація, а тим паче зближення з кимось кваліфікується як дружба проти когось», — підкреслив Голова Верховної Ради. Україна проголосила стратегічною метою європейський вибір. Але є політики, які в цьому вбачають віддалення від Росії: «Наче в цій меті України немає необхідного і найважливішого уточнення: в Європу — з Росією».

На прес-конференції, висловлюючи на прохання «ГУ» своє ставлення до цього гасла, голова Держдуми РФ Геннадій Селезньов дав йому найпозитивнішу оцінку: «Добре було б, якби Росія співробітничала з Європою разом з Україною». Журналістів хвилювали проблеми, пов'язані з неуладнаними питаннями тарифів на енергоносії. Геннадій Селезньов заявив, що поки що головне яблуко розбрату. І в діалозі з Україною, і в рамках міжнародних організацій. А Володимир Литвин зазначив, що помиляються ті, хто вважає, що в зоні вільної торгівлі можна гуртом розв'язати всі проблеми. Зокрема й щодо енергоносіїв. Він також підкреслив, що треба сідати за стіл переговорів і рахувати, а вже потім входити до ЗВТ.

Кореспондент «ГУ» поцікавився в російського спікера його ставленням до поправок, прийнятих у п'ятницю Держдумою до закону про ЗМІ. Г. Селезньов зазначив, що хоча поправки було прийнято мінімальною кількістю голосів, він вважає їх потрібними і вчасними. При цьому вони не є наступом на свободу слова: «Є теми, які мають бути закриті і коментуватися лише спеціальними представниками», — наголосив Геннадій Селезньов, нагадавши про недавні події в Москві. А Володимир Литвин зазначив, що сюжети про теракти озлоблюють наші душі та серця, часом служать підказкою терористам.

Яна СТАДІЛЬНА.

Чекають на висновки західних експертів

(Початок на 1-й стор.).

За словами Громницької, українська сторона, як і раніше, розраховує на «правові, а не політичні» висновки американо-британської групи, яка розслідувала в Україні обвинувачення у продажу «Кольчуг».

А остаточного рішення про участь Президента України Леоніда Кучми в засіданні Ради євроатлантичного партнерства в рамках саміту НАТО в Празі ще не прийнято, заявив заступник глави адміністрації Президента, керівник головного управління з питань зовнішньої політики адміністрації Анатолій Орел.

У свою чергу, прес-секретар Президента зазначила, що Л. Кучма, «кажучи про те, що їде до Праги, наголошував, що залишає за собою право взяти участь в одному із заходів саміту», **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

Фото Володимира ФАЛІНА (Укрінформ).

двадцять. Треба, щоб саме через них обговорювалися теми, проблеми, які потребують спільного обговорення і пророблення. Виходячи з такої позиції, ми розраховуємо на подальше поглиблення міжпарламентських відносин з Грецією з допомогою нашої групи на чолі з Іваном Курасом. Діяльність цієї групи дасть змогу чітко визначити конкретні напрями нашої роботи. Крім того, в Греції ми домовилися про те, щоб активно співробітничали парламентські комітети. Приміром, я передав запрошення керівникові комітету євроінтеграції взяти участь у парламентських слуханнях Україна—ЄС, які у нас відбудуться у третій декаді листопада.

Тут є все. І українська діаспора також

Греки люблять Україну і цікавляться і її сьогоденням, і історією. Про це розповіли Голові Верховної Ради Володимиру Литвину представники української діаспори в Греції. Вони поділилися з ним своїми досягненнями, а також планами і звернулися до голови українського парламенту з проханням допомогти виконати один із їх задумів — відкрити Будинок України у Греції. Володимир Михайлович і Надзвичайний та Повноважний Посол України в Греції Віктор Кальник пообіцяли посприяти тому, щоб у центрі Афін з'явився такий острівець нашої країни. Крім того, В. Литвин з ентузіазмом сприйняв ідею діаспори відкрити у столиці пам'ятник Лесі Українці, яка бувала в Греції і з особливою любов'ю ставилася до цієї прекрасної країни.

Представників 20-тисячної української громади цікавили і ті політичні процеси, котрі нині переживає Україна. Відповідаючи на запитання українського тижневика «Вісник», що його видає діаспора, Володимир Литвин сказав:

— Погляди і установки, нинішнього складу парламенту збігаються з тими сподіваннями, якими живе українське суспільство. Однак громадська думка динамічніша за позиції політиків і політичних сил. Вони ще не до кінця оволоділи мистецтвом уловлювати цю думку, випокремлювати те, що буде актуально і важливо для українського народу на певному етапі... Що стосується більшості в парламенті, то це мистецтво вміння домовитися. Контрпродуктивно ставити питання так: ми переможці, і навколо нас усі мають об'єднуватися. У парламенті немає переможців і переможених, а є лише можливість компромісу об'єднати навколо себе таку критичну масу, щоб вона мала контрольний пакет акцій. Тоді така більшість може претендувати на те, щоб сформувати коаліційний уряд. Коли соратники і однодумці депутата будуть в уряді, він думатиме, ухвалюючи закон, як політична сила, представлена у виконавчій структурі влади, виконуватиме цей закон. Причому виконуватиме так, аби не втратити авторитету, що згодом може призвести до поразки на наступних виборах. Тоді ми матимемо цивілізований поступ, і в нас не буде взаємних звинувачень. Тоді парламент не казатиме, що прем'єр не працює, а прем'єр — що парламент не працює. При цьому сторони зазвичай відбуваються круглими фразами і загальними закликами. Ці взаємні звинувачення є взаємним знищенням. А нам нарешті потрібно консолідувати нашу політичну еліту, провести серйозну розмову, яка зможе дійти до кожного. Кожний політик має зрозуміти, що ми пливемо в одному великому човні, імення якому —Україна. І ті, хто стоїть біля вітрил і керма, відповідають за те, щоб цей човен плив у потрібному напрямі з відповідною швидкістю і не збивався з курсу. А головне, не дай Боже, не перекинувся. Бо тоді всі ми за це відповідатимемо.

Законодавці олімпійських мод

Шлях олімпійського вогню 2004 року буде не такий тривалий, як зазвичай. Річ у тім, що Ігри-2004 відбудуться на батьківщині Олімпіади — в Греції. Давня Еллада подарувала людству чудову традицію мирного з'ясування того, хто сильніший, швидший, вищий, і родоначальники олімпійського руху вирішили скористатися зі свого шансу, зробити світові ще один подарунок: запровадити новий вид ігор під назвою «Культурна олімпіада». Все дуже просто, але від цього не менш оригінально. Напередодні олімпіади на території Греції покажуть свою майстерність діячі культури з різних країн світу. Причому «напередодні» уже стартувало. В рамках «Культурної олімпіади» вже відбуваються концерти і вистави, виставки та вернісажі. Україна, як і багато інших країн, уже заявила про своє бажання брати участь у всіх заходах, створено спеціальний комітет на чолі з Міністром культури Юрієм Богуцьким.

«Культурна олімпіада» проходитиме в два етапи. Перший — це велика культурна програма перед олімпіадою під назвою «Культура культур» (саме вона вже стартувала), а другий — спеціальні змагання з шести видів мистецтв безпосередньо перед самими іграми. Переможців цих змагань буде нагороджено, але поки що не відомо як. Про це Володимиру Литвину розповів міністр культури Греції Евангелос Венгізелос. Як повідомила нам прес-секретар глави ВР Лариса Троян, Володимир Михайлович заявив у відповідь, що Україна може і має бути широко представлена на всіх етапах цього заходу. Наші депутати також обговорили широкий спектр питань, пов'язаних з культурою та... спортом.

Як пояснили журналістам співробітники посольства, міністерство культури Греції відрізняється від нашого не лише тим, що опікується, окрім культури, ще й спортом, наукою та справами молоді, а й тим, що саме розпоряджається грошима, потрібними для проведення концертів, гастрольних турів, спортивних змагань, будівництва спортивних і культурних об'єктів тощо. При цьому заступник міністра культури курирує винятково питання спорту. В його віданні й нинішня підготовка до Олімпіади-2004, а також будівельний бум, пов'язаний з нею. Стосовно останнього, то Афіни нині нагадують велетенський будівельний майданчик...

Під час підбиття підсумків візиту журналісти не могли не поцікавитися в Голови Верховної Ради, як відгукнулося серце історика на побачені в Греції культурні цінності, пригадалася нам і давньогрецька «Рада»... На що Володимир Михайлович відповів: «Уперше я побачив те, про що багато читав і думав. Можна сказати, що доторкнувся руками і серцем, якщо хочете — чолом, до пам'яток, які є надбанням не лише грецького народу, а й усієї світової спільноти. Перебуваючи в колисці демократії, ніби чуєш голоси філософів, пророків, політичної і людської моралі, які тут звучать...».

Яна СТАДІЛЬНА.

Київ—Афіни—Салоніки.

Битва за держскарбницю: повторення пройденого

ПІДСУМОК ТИЖНЯ

Минулого тижня уряд готував проект державного бюджету на 2003 рік до другого читання у Верховній Раді. Робоча група двох профільних парламентських комітетів — з питань бюджету та з питань фінансів і банківської діяльності — переконувала урядовців у правильності власних висновків і прогнозів, затверджених народними обранцями після першого читання. Однак, схоже, не переконала.

Чи не тому голова Комітету ВР з питань бюджету Петро Порошенко минулого четверга на прес-конференції натякнув: і після другого читання цифру у фінансовому плані майбутнього року залишаться ті самі, що й після першого читання, навіть у тому разі, якщо уряд скоригує їх у бік зменшення. Уряд не прислухався. І збільшив доходну частину лише на 525 мільйонів гривень, що більш ніж удесятеро менше від цифри, запропонованої профільним парламентським комітетом. Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах переконаний: саме стільки держава отримає коштів додатково у разі зміни податкового законодавства.

Варто зазначити: дискусія між урядовцями і парламентаріями давно вийшла за стіни обох будинків на вул. Грушевського і навіть перетнула кордони України. У неї втрутився вже і Президент України Леонід Кучма, який вважає: народні обранці «закладають міну сповільненої дії» у проект бюджету-2003, пропонуючи змінити не тільки ідеологію документа, а й істотно скоригувати урядові цифри доходів і видатків.

Подібна «бомба», закладена рік тому парламентом минулого скликання, нарешті вибухнула і змусила говорити про секвестр доходної частини, а отже — і видатки головного фінансового документа країни цього року. Нагадаємо, тодішній профільний парламентський комітет, який очолював нинішній опозиціонер Олександр Турчинов, зумів домогтися згоди з боку урядовців на збільшення доходної частини на 4 мільярди гривень. З другого боку, йдучи на вибори, парламентарії відновили дію пільг для всіх громадян України, які було «заморожено» в бюджеті.

Першим «секвестрували» Міністра фінансів Ігоря Мітюкова, який не зумів відстояти в парламенті урядовий проект бюджету. І немає сумніву, вчергове уріжуть насамперед соціальні витрати.

Ніхто не збирається оспорювати раціональне зерно, яке є в пропозиціях Комітету Верховної Ради з питань бюджету. Проблема не тільки в тому, що потрібно насамперед перекроїти чинне законодавство, щоб перерозподілити фінансові потоки, — Україна не вперше ставить воза поперед коня.

Головна проблема полягає в тім, що світ надто чутливий до, здавалося б, винятково внутрішньоукраїнських проблем. Минулого тижня банк Джі Пі Морган знизив кредитний рейтинг українських єврооблігацій через низьку інвестиційну привабливість наших підприємств. Зрозуміло, в цій ситуації програє передовсім пересічний громадянин, а не просто держава Україна. І нарешті ще один тривожний сигнал для нас усіх. Світовий банк переніс переговори про виділення другого траншу на суму 250 мільйонів доларів (до речі, включених у доходну частину бюджету цього року) на 20 грудня.

Лише солідарна відповідальність Кабінету Міністрів і парламентської більшості змусить спільно працювати урядовців і народних обранців не тільки над головним фінансовим документом країни. А поки що можемо констатувати: минулий тиждень показав, що нинішній бюджетний процес — повторення пройденого.

Володимир КОРОЛЮК.

У НОМЕР

Суддівська сваволя чи недобропорядність ЗМІ?

Ситуація, яка склалася навколо забезпечення позову про захист честі і гідності голови Кіровського місцевого суду Кіровограда Володимира Ярошенка, загрожує банкрутством Кіровоградській обласній державній телерадіокомпанії. Про це йдеться у відкритому листі колективу ОДТРК.

Після поразки на виборах кіровоградського міського голови Володимир Ярошенко подав низку позовів до ЗМІ з мотивуванням, що мас-медіа у своїх матеріалах завдали шкоди його честі та гідності. Свої страждання, зокрема від Кіровоградської обласної державної телерадіокомпанії, він оцінив у... мільйон гривень.

У червні Кам'янський районний суд Черкаської області такий позов узяв до розгляду і 23 вересня заборонив телерадіокомпанії використовувати власні кошти, а 18 жовтня ухвалив рішення про стягнення з Кіровоградської ОДТРК на користь Володимира Ярошенка 300 тисяч гривень. Голова Кам'янського райсуду Володимир Коваленко, коментуючи це рішення, зазначив, що позов Володимира Ярошенка суд задовольнив частково. А тривалий час справа не розглядалася через те, що відповідач не з'являвся на судові засідання і не надавав правових документів. Остаточне рішення в цій справі, сказав Володимир Коваленко, за апеляційним судом Черкаської області.

Самі журналісти кіровоградської телекомпанії вважають, що черкаський суддя проігнорував ст.28 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», відповідно до якої телерадіоорганізації не несуть відповідальності за виступи кандидатів під час проведення виборчих кампаній, що, до речі, підтверджено і постановою пленуму Верховного Суду.

Нині Кіровоградська ОДТРК позбавлена можливості використовувати кошти для поточної діяльності. Журналісти компанії пропонують на позачерговому з'їзді Спілки журналістів України, зокрема, обговорити «суддівську сваволю» в нашій країні, розпочати моніторинг судових справ, на які подані апеляції, ініціювати, за підтримки народних депутатів України, подання до Вищої ради юстиції стосовно дій тих суддів, які маніпулюють законодавством.

Коментуючи відкритий лист колективу ОДТРК, Володимир Ярошенко повідомив нашому власному кореспондентові, що йдеться зовсім не про тиск на конкретний засіб масової інформації, а про недобропорядність деяких керівників ЗМІ, які, ховаючись за спинами журналістів і прикриваючись гаслами про свободу слова, творять справжнє беззаконня, поширюючи завідомо неправдиву інформацію. Зокрема, за твердженням Володимира Ярошенка, деякі ЗМІ, які його «хвалили», через тиждень уже звинувачували в замовленні вбивства журналіста. Разом з тим голова Кіровського місцевого суду заявив, що готовий відмовитися від позову, якщо журналісти телерадіокомпанії вибачаться і нададуть прямий ефір.

Олег БОНДАР,
Лідія ТИТАРЕНКО,
Наталя ЯРЕМЕНКО.

ФОТОФАКТ

Траурний мітинг-реквієм, присвячений 65-й річниці пам'яті жертв розстрілів української інтелігенції Соловецького етапу в Карельському урочищі Сандармах, відбувся у столиці біля пам'ятника Лесю Курбасу. Масові розстріли тривали з 1 по 4 листопада 1937 року і забрали життя Миколи Куліша, Валер'яна Підмогильного, Леся Курбаса та багатьох інших українців-патріотів.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

НОВИНИ

ТЕНДЕНЦІЇ

Влада робить меньше

Влада робить значно менше, ніж могла б, а президентські доручення з облаштування депортованих кримських татар практично не виконуються. Так охарактеризував Президент України Леонід Кучма під час наради Ради представників кримськотатарського народу нинішній стан розв'язання проблем репатріантів.

Нагінка від глави держави дісталася віце-прем`єру Володимиру Семиноженку за незадовільне фінансування програм з облаштування кримських татар. До 1 вересня з бюджету АРК на їх реалізацію надійшло менше третини від запланованих на цей рік коштів. У черзі на житло стоїть понад чотири тисячі сімей депортованих.

Небажання чиновників вирішувати побутові проблеми репатріантів та їх упереджене ставлення до татар заважають інтеграції цього народу в суспільне життя України.

Віктор ХОМЕНКО.
Крим.

Чорно–біла історія дерев'яних храмів

ПАМ'ЯТКИ

Справжніх шедеврів дерев'яного зодчества до нас дійшло небагато. Петербурзькому досліднику, етнографу, художникові і фотографу Давиду Гоберману вдалося зафіксувати на світлинах дерев'яні церкви у їх первозданній красі. Гуцульщина зачарувала майстра. Відвідини цих місць знайшли своє відображення в альбомах про Буковину, Галичину та Закарпаття у книгах подорожей «Гуцульщина — край мистецтв», «Мистецтво гуцулів», «Гуцульські кахлі» та багатьох інших.

Ці унікальні роботи митця передано Закарпатському музею народної архітектури і побуту. Світлини у чорно-білому зображенні виконано так композиційно довершено, що вони розкривають усю красу дерев'яних храмів. Цінність робіт майстра в тім, що деякі з цих пам'яток уже втрачено назавжди.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.
Закарпатська область.

КРИМІНАЛ

Знайшли «Максим» на металобрухті

Знаменитий з часів громадянської війни кулемет «Максим» виявили на одному з приймальних пунктів металобрухту Миколаєва. З'ясовується, як він туди потрапив...

Узагалі під час операції «Зброя і вибухівка» працівниками міліції Миколаївщини вилучено 38 одиниць вогнепальної зброї, до того ж не тільки у кримінальних елементів. Пістолет іноземного виробництва знайшли у квартирі мирного інженера, власником пістолета ТТ виявився первомайський пенсіонер... За результатами операції на 25 громадян заведено кримінальні справи.

Анатолій РОМАНЮК.
Миколаївська область.

Щоб пес не перетворився на лагідну кішечку

Ще незвична для нашої країни практика Європейського суду (Євросуд) з прав людини була в центрі уваги на презентації в Києві двох книжок, виданих Центром вільної преси та Інститутом журналістики КНУ імені Тараса Шевченка за сприяння Української правничої фундації та Швейцарської дирекції з питань розвитку та співробітництва.

Зокрема, з'ясувалося, що Євросуд, наприклад, може задовольнити вимоги заявників у разі, якщо закон країни, проти якої подано заяву до суду і на підставі якого було засуджено людину, незрозумілий і дає можливість тлумачити ті чи інші дії людини по-різному. Уявляєте, якою може стати практика Євросуду до України, зважаючи на те, що окремі наші закони не тільки суперечать один одному, а навіть у самому законі можна побачити суперечливі норми?!

На презентації книжок ішлося про діяльність, пов'язану із засобами масової інформації («Свобода вираження поглядів. Практика Європейського суду з прав людини», «Мас-медіа на перехідному етапі. Система мас-медіа, політична комунікація, аспекти журналістики, методи дослідження»), тому не обійшлося без обговорення правничих проблем захисту журналістів та свободи слова. Зокрема, Євросуд, на відміну від наших судів, виходить з того, що інформація — швидкоплинний продукт, а тому журналіст може користуватися будь-якими джерелами, навіть чутками, і має доносити отриману інформацію до громадян. Судячи з практики розгляду журналістських справ, Євросуд більше цікавить, чи витримано журналістом баланс між соціальною значущістю поданої ним інформації і можливим формальним порушенням закону.

Видані книжки, безперечно, є внеском у процес створення відповідальної журналістики, спроможної виконувати роль «сторожового пса» демократії.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

У НОМЕР

Реанімовано завод

У шахтарському місті Нововолинськ, яке через закриття шахт потерпає від безробіття, став до ладу цегельний завод.

Підприємство, зведене ще в повоєнні роки, славилося добротною продукцією. Після краху колишнього Союзу воно збанкрутіло і простоювало впродовж десятиліття. Проте його відродив бізнесмен із Володимира-Волинського Сергій Ковальчук. Нині завод «Волинський новобуд» за добу виробляє 25 тисяч цеглин. Колектив перейняв сучасну вітчизняну технологію, використовує сировину місцевих глиняних кар'єрів і планує збільшити обсяги виробництва.

Роман ЖИЖАРА.
Волинська область.

ФОТОФАКТ

Урочистості з нагоди 84-ї річниці утворення Західноукраїнської Народної Республіки відбулися на Личаківському кладовищі у Львові.

Фото УНІАН.

Комунальний «SOS!»

РЕАЛІЇ

На Рівненщині споживачі комунальних послуг заборгували майже 100 мільйонів гривень. А тому 70 відсотків комунальних підприємств — збиткові і функціонують тільки за рахунок тих резервів, які накопичили на початку 90-х років. Заборгованість у зарплаті комунальникам становить більш як шість місяців. Такі відомості оприлюднила в. о. начальника управління житлово-комунального господарства обласної держадміністрації Ніна Весельська.

Незадовільні розрахунки за надані послуги створили іншу проблему: комунальники не мають коштів, щоб проплатити за енергоносії. Скажімо, за газ такі підприємства заборгували 37 мільйонів гривень. Отож комунальну службу лихоманить. І вивести її з такого нестійкого стану, на думку Ніни Весельської, можна за умови погашення споживачами своїх боргів, інакше годі очікувати якісних послуг.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

...А Блохін буде завжди!

ВІЗИТНА КАРТКА

Олег Володимирович Блохін, заслужений майстер спорту, видатний форвард, народився 5 листопада 1952 року в Києві у родині прекрасних людей — Володимира Івановича Блохіна та Катерини Захарівни Адаменко (заслуженого майстра спорту, відомої української легкоатлетки). У футбол почав грати в ДЮСШ «Динамо» 1962 року у групі тренера Олександра Васильовича Леонідова. Найкращий футболіст країни 1973, 1974, 1975 років, найкращий футболіст Європи-75.

У київському «Динамо» провів 432 матчі, забив 211 м'ячів. Семиразовий чемпіон і п'ятиразовий володар Кубка СРСР. Дворазовий володар Кубка кубків (у фінальних матчах 1975 і 1986 років у швейцарському Базелі та французькому Ліоні, де динамівці з однаковим рахунком — 3:0 — обіграли відповідно угорський «Ференцварош» та іспанський «Атлетіко», Блохін забив по м'ячу), володар Суперкубка УЄФА-75. Усі м'ячі у ворота мюнхенської «Баварії» (перемоги «Динамо» — 1:0 і 2:0) забив наш ювіляр.

У складі збірної СРСР провів 112 матчів і забив 42 м'ячі. Дворазовий бронзовий призер олімпійських ігор (1972 і 1976 років), учасник фінальних турнірів чемпіонатів світу 1982 і 1986 років. Грав за збірні ФІФА та УЄФА у різних благодійницьких матчах у Дортмунді, Барселоні, Празі та Нью-Йорку.

Після того, як завершив виступи за «Динамо» (Київ), ще кілька сезонів провів у клубах Австрії та Кіпру. Тренерська діяльність пов'язана лише з Грецією, де очолював клуби «Олімпіакос», АЄК та «Іонікос».

Нині Олег Володимирович більше переймається політикою. Він — народний депутат України.

Писати про таких людей, як наш шановний ювіляр, ой як непросто. І ні в кого, погодьтеся, це не вийде краще, ніж сама гра Блохіна — іскрометна і яскрава, яка підносила мільйони людей на хвилях справжнього блаженства.

Футболістом він був від Бога — швидкий, технічний, забивний, класний. Самотужки міг вирішити долю матчу. Але мав талант командного гравця.

Його блискучу кар'єру безхмарною не назвеш. Чого лише варті недолугі звинувачення на адресу Блохіна з Москви 1982 року по завершенні чемпіонату світу. Тупі чинуші зробили з народного героя... ворога. Навісивши на нього всіх «собак». Та він вистояв, не принизив себе дискусіями з пристосуванцями до спорту.

На Блохіна почали ходити ще тоді, коли він з'явився у складі дублерів рідного клубу. Там він довго не затримався і став повноправним учасником глобальних подій, важливою планетою у футбольній сонячній системі, яка й досі має неабияку силу тяжіння. Пригадаймо хоча б недавні події, коли дощового холодного вечора на трибунах НСК «Олімпійський» зібралися десятки тисяч вболівальників, щоб привітати Блохіна і його друзів із багатьох країн — учасників і гостей матчу зірок.

На пам'яті ще один епізод. До редакції однієї з київських газет надійшов лист із Тернопільщини від батьків маленького хлопчика, котрому в Києві успішно було зроблено операцію на серці. Коли малюк після наркозу розплющив очі, він не покликав маму, а запитав, де він. Дізнавшися, що у столиці, запитав ще: «То тут живе Олег Блохін?». Отримавши ствердну відповідь, хлопчина щасливо усміхнувся. Показав того листа і Блохінові. Розчулений Олег і його тато одразу відписали юному прихильнику і надіслали сувеніра.

Не стверджуватиму, що характер у Блохіна — мед. Але ніхто не заперечить його вірність у дружбі, чесність і порядність, уміння співчувати й казати у вічі тільки те, що думає.

Блохін — людина, котра пам'ятає добро, може бути вдячною. Він з теплом розповідає про всіх своїх партнерів, суперників. А особлива його шана і вдячність — Валерієві Васильовичу Лобановському. Їхні стосунки не завжди були безхмарні. Але велике бачиться на відстані. І Блохін дуже цінує вплив великого тренера на його долю.

У сьогоднішнього покоління прихильників футболу — нові кумири. Це природно, як і плин самого життя. Але Олег Блохін — суперзірка — назавжди залишиться в золотій книзі світового футболу.

Сьогодні щиро вітаємо Олега Володимировича. Сто літ, королю!

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Зміни, про необхідність яких так довго говорили на «Більшовику», відбулися!

Справедливі виплати — запорука справжнього взаєморозуміння і примирення

НОТАТКИ З ПРИВОДУ

Такою була тема і таку назву має резолюція учасників засідання «круглого столу», що відбулося у Києві за ініціативою міжнародної та українських в'язнярських організацій. Щоправда, резолюція була повніша: «Виплати всім категоріям жертв націонал-соціалістських переслідувань — запорука...» За справді великим круглим столом були представники українських організацій колишніх в'язнів, а також запрошені з Польщі, Білорусі, Росії. За ним були і кілька народних депутатів України. Що спонукало до проведення цього заходу?

Відомо: у нашій країні, як і в багатьох інших, здійснюють виплати колишнім примусовим працівникам та особам, постраждалим від іншої сваволі у роки націонал-соціалізму. Цю акцію проводять за ініціативи окремих промислових підприємств та підприємців ФРН і згідно із законом Німеччини «Про утворення фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє». Вона — вияв доброї волі Німеччини, прагнення її спокутувати вину перед тими, хто перебував у роки другої світової війни у створених гітлерівцями місцях примусового утримання, де вони зазнали утисків, принижень, жорстокої експлуатації і наруги. Вона мала б слугувати благородним ідеалам порозуміння і примирення між народами усіх країн, які фашизм втягнув у страшну бійню.

Та, як з прикрістю і образою констатували учасники цього зібрання, за рік з лишком, що минув після початку виплат, взаєморозуміння і примирення з жертвами нацизму не відбулося. Мало того, багато хто з них почувається скривдженим і приниженим. І, як підкреслив у своєму слові народний депутат України Петро Цибенко, порядок виплат, закладений у німецькому законі, спричинив суперечності між потерпілими.

Річ у тім, що Федеральний закон правомочними особами на одержання виплат визнав лише в'язнів концтаборів і гетто та примусових промислових працівників. Хоча в ньому зазначено: виплати здійснюються колишнім підневільним працівникам та постраждалим від іншої сваволі у роки націонал-соціалізму. І серед постраждалих «від іншої сваволі» немає наших громадян:

— яких використовували на примусових сільськогосподарських роботах;

— тих, хто дітьми віком до 12 років разом з батьками перебував у неволі, а також тих, що народилися там;

— в'язнів таборів, створених на окупованій території колишнього Радянського Союзу, в яких широко застосовувалася примусова праця;

— тих, хто дивом урятувався під час кривавих розправ окупантів з мирним населенням.

Щоб вийти із становища, породженого Федеральним законом, Український національний фонд «Взаєморозуміння і примирення» змушений перерозподіляти кошти — «відривати» від сум тих, хто працював на промислових підприємствах, і ділити їх між категоріями колишніх жертв, яких законодавці ФРН обійшли увагою.

Тому такий підхід учасники «столу» розцінювали як антиісторичний, антигуманний, як образу пам'яті загиблих, зневажання пережитих страждань нашими людьми у неволі. Незалежно від того, хто де перебував, кому скільки минуло років. І констатували: у відповідь колишні жертви фашизму висловлюють своє невдоволення, а на знак протесту дедалі більше й більше з них відмовляються від «нашкрябаних» мізерних виплатних сум.

Один із учасників Віктор Черепонін із Кременчука висловив своє невдоволення резолюцією, мовляв, вона м'яка. Вимагав чіткіше і жорсткіше визначити, що німецький фонд підходить до виплат однобоко. Пропонував: тим, хто дітьми був у неволі, треба платити так, як передбачено за місцем перебування батьків. Він нагадав, що Нюрнберзький процес найбільш постраждалими у роки другої світової війни визнав дітей. І ставив ще таке питання: чому Німеччина не відшкодовує нашим колишнім невільникам матеріальні збитки?

Учасники «круглого столу» були одностайні: у законі ФРН є суперечності. Самі себе запитували: чому ще до прийняття німецького закону не домоглися бажаних формулювань у ньому? І самі собі відповідали: прийняття закону — національна справа кожної держави. Жодна країна не може втручатися в цей процес. Скажімо, якби народні депутати України сприйняли поради, вимоги громадських організацій, окремих громадян інших держав, який закон їм приймати?

А під час тривалих переговорів ще до прийняття закону йшлося про фінансові обсяги майбутніх виплат. Тим паче, пропозиції організацій колишніх в'язнів, зокрема, України, чомусь не сприймали і не брали до уваги взагалі. Це нехтування підтвердив і склад Опікунської ради німецького фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє». У ньому представлено багато міжнародних організацій колишніх жертв фашизму. Немає лише жодного представника від громадськості країн Східної Європи, хоча саме тут найбільше одержувачів виплат. Геть знехтувано, приміром, Міжнародну спілку колишніх малолітніх в'язнів фашизму, яка діє на території країн СНД і Балтії. Вона репрезентує інтереси мільйона ще живих жертв нацистських переслідувань усіх вікових категорій, багатьох національностей та всіх видів утримання в неволі. До того ж ця організація, зареєстрована в Україні зі штаб-квартирою у Києві, — єдине громадське формування у Східній Європі.

Присутні на «круглому столі» представники організацій колишніх в'язнів Білорусі — Ніна Лич, Польщі — Вітольд Добський, Росії — Микола Дрожинський у своїх виступах висловили підтримку громадським організаціям України і обурювалися: колишні невільники не мають часу чекати, треба припинити переконувати німецький фонд і вимагати від нього дій.

З особливою увагою було сприйнято виступ першого секретаря, керівника консульсько-правового відділу Посольства ФРН в Україні Роланда Шіссау. Він визнав важливість цього заходу, висловив розуміння відповідальності його країни. І погодився: справді, потрібна глибока експертиза закону Німеччини. І хоча роль посольства в цьому питанні невелика, та воно сприятиме розв'язанню порушених проблем.

Представник посольства повторив це і кореспонденту "Голосу "України" на моє повідомлення, що його висловлювання будуть опубліковані в газеті.

У своїй резолюції учасники «круглого столу» звернулися до Верховної Ради України з проханням направити до бундестагу ФРН листа стосовно внесення змін і доповнень до Федерального закону про створення фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» на основі змісту даної резолюції. Кабінет Міністрів попросили звернутися до уряду ФРН з проханням ініціювати внесення необхідних змін і доповнень до закону. Водночас попросили наш уряд доручити Міністерству закордонних справ провести попередні консультації з МЗС Румунії, Угорщини, Фінляндії щодо виплат тим громадянам України, які під час війни перебували у місцях примусового утримання, створених для мирного населення органами окупаційної влади зазначених країн — союзниць нацистської Німеччини. Адже ці громадяни не підпадають під дію прийнятого у ФРН закону.

Віддаючи належне виплатній ініціативі ФРН, приймаючи її як знак доброї волі Німеччини, прагнення до взаєморозуміння і примирення, учасники зібрання підкреслили: справжні взаєморозуміння і примирення з жертвами нацистських переслідувань можливі лише за умови врахування інтересів усіх, а не окремих категорій постраждалих.

Народні депутати України, що взяли участь у засіданні «круглого столу» і, зокрема, його ведучий Ігор Шаров, пообіцяли всіляко підтримати вимоги прийнятих резолюції і звернення до німецького фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє».

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

P. S. 28—30 жовтня у Дніпропетровську відбулася зустріч керівників міжнародної, національних та регіональних організацій жертв нацизму країн СНД та Балтії — понад сто осіб, які одностайно підтримали резолюцію «круглого столу».

На знімку: народний депутат України Ігор Шаров серед учасників «круглого столу» у Києві.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про заходи щодо забезпечення теплом жилих будинків, закладів освіти, охорони здоров'я, культури та інших об'єктів соціальної сфери, що опалюються від централізованих мереж теплопостачання

На початку опалювального сезону 2002—2003 років в Україні склалася надзвичайно напружена ситуація із забезпеченням теплом жилих будинків, закладів освіти, охорони здоров'я, культури та інших об'єктів соціальної сфери, що опалюються від централізованих мереж теплопостачання. Середньодобові температури вже повсюди перетнули критично допустиму межу, але до цього часу цілі мікрорайони міст та райцентри, інші населені пункти з десятками тисяч населення з розташованими там об'єктами соцкультпобуту ще не отримують теплової енергії від підприємств-теплопостачальників. Особливо це стосується підприємств теплокомуненерго. Багато об'єктів теплопостачання ще й досі не готово до роботи в умовах осінньо-зимового періоду.

Від холоду в квартирах, школах, лікувальних закладах, установах культури, гуртожитках та на інших соціальних об'єктах страждають немовлята, школярі і студенти, хворі, інваліди, люди похилого віку. Поширюються простудні захворювання, зростає смертність.

Керівники органів державної влади, органів місцевого самоврядування та підприємств — виробників і постачальників теплової енергії пояснюють ситуацію відсутністю коштів для забезпечення початку опалювального сезону, в тому числі й через заборгованість частини споживачів з оплати за раніше використані тепло, природний газ. У той же час значні кошти використовуються не за призначенням — на ремонт адміністративних будинків, облаштування офісів. Має місце заборгованість із виплати заробітної плати перед працівниками житлово-комунальної сфери.

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Роботу Кабінету Міністрів України по підготовці до опалювального сезону визнати недостатньою.

2. Запропонувати Кабінету Міністрів України:

за рахунок коштів державного бюджету надати фінансову допомогу підприємствам — виробникам теплової енергії з метою негайного включення їх у роботу по забезпеченню теплом усіх жилих будинків, закладів освіти, охорони здоров'я, культури та інших бюджетних установ і організацій;

вжити додаткових заходів щодо забезпечення сплати споживачами боргів перед підприємствами-теплопостачальниками за спожиту раніше теплову енергію;

проаналізувати структуру діючих тарифів на послуги із забезпечення населення та соціальних об'єктів бюджетної сфери теплом і привести їх до економічно обгрунтованих рівнів.

3. Кабінету Міністрів України в листопаді 2002 року проінформувати Верховну Раду України про виконання цієї Постанови.

4. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на відповідні профільні комітети Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
22 жовтня 2002 року.
№ 189-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про відпуск Міністерству оборони України авіаційного палива з незнижуваного запасу державного резерву

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Відповідно до пункту 6 статті 12 Закону України «Про державний матеріальний резерв» погодитися з рішенням Кабінету Міністрів України про відпуск Міністерству оборони України з незнижуваного запасу державного резерву 24 тисяч тонн авіаційного палива в додаток до 6 тисяч тонн, відпуск якого передбачено Постановою Верховної Ради України від 12 вересня 2002 року № 131-IV.

2. Кабінету Міністрів України передбачити в проекті Закону України про Державний бюджет України на 2003 рік бюджетне призначення Державному комітету України з державного матеріального резерву для поповнення незнижуваного запасу авіаційного палива.

3. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на комітети Верховної Ради України з питань бюджету та з питань національної безпеки і оборони.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
24 жовтня 2002 року.
№ 196-IV.

Справу рухають фанати

ЦЕ МИ МОЖЕМО

«Мені щастить», — жартує Олександр Чалий, коли успіх Бериславського машзаводу безпосередньо пов'язують з іменем його керівника.

Він не робив кар'єру, як то кажуть, від верстата до директорського крісла. Вже досвідченим фахівцем прийшов на посаду заступника. Тож коли торік попередник, Віктор Шпитальний, очолив районний олімп, «гетьманську булаву» успадкував його зам.

А фанатів своєї справи на Бериславському машинобудівному вистачало завжди — понад столітню історію має за плечима підприємство. У 1996-му, коли наводили «марафет» до ювілею, наштовхнулися на чавунну стійку від заводських воріт. А на ній напис: «1905 год. Завод Айзенштока». Встановили знахідку як почесну реліквію. Від цього місця тепер починаються екскурсії для місцевих школярів.

З часів Союзу завод є спеціалізованим конструктором і виробником начіпного обладнання для суднових та тепловозних дизельних двигунів, не втративши свого головного партнера-замовника — Коломенський тепловозобудівний завод, що в Московській області. Тяжкі перебудовні часи далися взнаки. Але, на щастя бериславців, у Коломні вичерпалися старі складські «заначки», накопичені ще за радянської влади, і тепловозобудівники оголосили тендер для суміжників. Виграли його бериславські машинобудівники. Пішли на завод замовлення. Збережений конструкторський колектив модернізував продукцію відповідно до вимог часу. До речі, про кадри на заводі дбали, навіть за найскрутніших часів не шкодуючи коштів для навчання.

Нині ВАТ «Бериславський машзавод» — один з основних годувальників району. Навіть за умов, що потужності завантажені лише на третину, цьогоріч випустили продукції майже на 4 мільйони гривень. Наступного року планують довести обсяги до 10 млн. «Тягнуть» заводчани й потужну соцсферу: дитсадок, базу відпочинку, гуртожитки, житлові будинки, міський стадіон. Тож лукавить директор, коли каже, що «все робить колектив, а я ні при чому» — саме з його приходом

Фото автора.

торік уперше вийшли з прибутком. Невеличкий, усього три тисячі гривень, але ж успіх!

— У кожній справі має бути фанат, готовий пожертвувати будь-чим заради діла. Такому хоч і зарплату не плати, він ходитиме на роботу, — каже головний інженер заводу Анатолій Данфорт, котрий прийшов на це підприємство зі шкільної парти. Починав фрезерувальником, згодом навчався в Одеському політехнічному. За всі 44 роки — один запис у трудовій книжці. На заводі працювали і матуся Анатолія Семеновича, і сестра, і дядько. Пишатися династіями завод має підстави: Шагуни, Чуйки, Даниленки, Скорі...

— Звичайно, випадає витрачати багато зусиль на вирішення проблем, начебто не пов'язаних безпосередньо з виробництвом, — зазначає Олександр Петрович. — Ось переходимо на ощадливе теплозабезпечення — підключилися до газової «гілки» і найперше дали тепло в заводський профілакторій. Багато проблем виникає з доставкою продукції за кордон — російські митники вимагають документи навіть на екологічні умови, в яких росло дерево, використане для упаковки продукції. Тож, аби не відволікатися, доведеться згодом будувати стосунки з перевізником на договірній основі — нехай бере на себе всі митні клопоти.

На щастя, закордонний замовник споживає істотну частину продукції. На жаль, лише десята частина знаходить попит на батьківщині. Аби не стати заручником і залежним від одного партнера, заводчани наполегливо шукають спільників серед співвітчизників. Сподіваються на збільшення замовлень від харків'ян, луганців, дніпропетровців.

Зернокормоподрібнювачі, радіатори водяного опалення, електроконвектори, побутові обігрівачі та ще дачні пічки підприємства мають неабиякий попит у населення.

А вагомий конструкторський потенціал невгамовно сушить голову в пошуках. Торік зійшов зі «стапелів» новий виріб — міні-моторолер. Ім'я йому обирали за конкурсом. Понад 100 пропозицій надійшло! Та зрештою зупинилися на «Бериславці» — за «географічною» ознакою. П'ять блискучих новеньких машин осідлали заводчани і вдарили мотопробігом аж до Севастополя. Кілька разів могли продати й перепродати дорогою своїх «коней» — охочі наздоганяли й переслідували, постійно торгуючись з «вершниками». Через тиждень усі п'ять машин успішно фінішували біля заводської прохідної. Сподіваються бериславці на державну програму, адже потреба в мобільному міні-транспорті невичерпна. Ємність вітчизняного моторинку становить 150 тисяч штук мопедів, переважно італійського та японського походження. Тим часом власна машина значно привабливіша і втричі дешевша.

На олтарі заводських винахідників — сонячні теплостанції. Адже за природною енергією сонця — майбутнє. Зокрема, геліосистеми, розроблені бериславцями, придатні для використання на півдні, приміром, у літніх оздоровницях. Їх уже випробовують у курортному селищі Залізний Порт, де завдяки спеціально сконструйованим батареям пансіонати забезпечені гарячою водою.

Алла БРУСИЛОВА.
Херсон — Берислав.

Еволюція, про необхідність якої так довго говорили на «Більшовику», відбулася!

«Банкрутство — це не завжди безславний кінець застряглих у боргах колишніх державних підприємств. А швидше — початок їх нового буття за законами ринкової економіки», — вважає директор ЗАТ «Виробниче шкіряне об'єднання «Більшовик» Юрій КАТРИЧЕНКО.

Напередодні третього тисячоліття харківське об'єднання «Більшовик» спіткала приблизно така сама доля, як і однойменних героїв минулої епохи. Підприємство, яке ледь не розтягли, користуючись невизначеною ситуацією перебудовчого періоду, мало всі шанси, так би мовити, почити в бозі. Разом із невиплаченими зарплатами і неповернутими боргами. Новому керівництву заводу нічого не залишалося, як затіяти процедуру банкрутства через господарський суд. Як зволікання з операцією для тяжкохворого зменшує його шанси на життя, так і затягування процедури банкрутства непоправно заганяє «хворе» підприємство в глухий кут. А оцінка потенційної ефективності «Більшовика» засвідчила, що «пацієнт швидше живий, ніж мертвий». А отже, шкіряне підприємство із коми вибореться.

Смутні часи

Ще два роки тому ленінська передумова революційної ситуації на «Більшовику» була очевидна. Прибутки не покривали збитків, заборгованість із зарплати зростала. 2000 року борги із зарплати становили понад півмільйона гривень. Репутація продукції, виготовленої з використанням хімічних матеріалів низької якості, падала. Робота заводу на давальницькій сировині була збиткова. А в експериментальному цеху, що його орендувала для виробництва шкіри фірма-партнер, люди справно отримували зароблене. От у цей неспокійний час керівником підприємства і було обрано Юрія Катриченка, який очолював до цього отой успішний експериментальний цех. Відремонтувавши і доукомплектувавши потужності, які простоювали, орендарі тоді всього за рік налагодили справу належним чином, але про впевненість у завтрашньому дні за таких обставин, звичайно, годі було й говорити.

«Гостювали» люди в погонах

— Два перші місяці про роботу не могло бути й мови, — пригадує Юрій Катриченко. — Майже кожного дня на підприємстві «гостювали» люди в погонах, вилучити матеріальні кошти за борги намагалися податківці. До них долучилися й інші інспекції. А нам потрібно було працювати, розраховуватися з енергетиками, постачальниками газу, кредиторами, сплачувати податки! Адже взаємозаліками борги не погасиш, підприємство повинно випускати продукцію і отримувати за неї гроші. А як можна працювати, коли за борги у заводу віднімають засоби виробництва? Транспорт забирають... Хай би — директорського «легковика», а то основні засоби!

Для того, щоб знову спокійно працювати, виплачувати поточну зарплату і відрахування у бюджет, треба було зробити глибокий аналіз діяльності заводу за останню його «тупикову п'ятирічку», що принесла підприємству, на відміну від радянських п'ятирічок, більше економічних прорахунків, ніж досягнень.

Поступово почала збиратися команда не лише однодумців, а й професіоналів. Замість одного юриста з'явилися висококласні фахівці, котрі почали вигравати справи в судах. Взяли на службу і грамотних економістів, здатних правильно й оперативно оцінити ситуацію. Після формування нових виробничих служб, котрі, як сказав директор, було створено для справи, а не для своїх людей, основними правилами виробництва стали якість, облік та контроль.

Доведеться зі шкури лізти...

Для розроблення програми виведення підприємства із кризового становища було залучено експертів харківського Центру підтримки програм реструктуризації підприємств та київського Центру комерційного права, що діють у рамках американського проекту фінансової реструктуризації вітчизняних підприємств, здійснюваного компанією «Делойт і Туш».

— Такої масштабної роботи нашим експертам ще не доводилося виконувати в Харкові, — каже радник Центру комерційного права Володимир Агафонов. — Проект санації містить майже сто розрахунків з економіко-правових позицій організації усталеного виробництва. Підприємство легкої промисловості просто зобов'язане бути ефективним, у цьому воно має перевагу перед велетами важкої індустрії. І аналіз нашими фахівцями прогнозних показників заводу «Більшовик» підтверджує його життєздатність.

Нині вже немає сумніву, що «Більшовик» вистоїть. Колишні негаразди мали і суб'єктивні, і об'єктивні причини. Та це вже позаду. Залишився в минулому фінансовий дефолт у Росії, який розорив багатьох виробничників і після чого втратили левову частину замовників нашої шкірсировини в основних країнах-імпортерах. Пережили й «ящурну лихоманку» в Європі півторарічної давнини, що спричинила подвійне подорожчання української шкірсировини і масове вивезення її за кордон. Тоді над вітчизняною шкіряною промисловістю висіла реальна загроза. Адже з інтересами місцевих виробників постачальники сировини особливо не рахувалися, поспішаючи заробити на можливості, яка випадає нечасто. Довелося навіть директорам п'яти шкіряних заводів України їхати «кланятися» віце-прем'єрові, а Кабміну потім — стримувати ситуацію тимчасовими обмеженнями на експорт шкірсировини. Збитки працівникам, звичайно, не покрили, але хоч якось ринок сировини стабілізували. А от з її якістю питання залишилися.

— Це актуальна для України тема, і такою вона буде не один рік, — вважає директор «Більшовика». — Починати треба з культури тваринництва. Адже у нас якість втрачається й на етапі заготівлі шкір, і на етапі забою тварин, і навіть ще раніше — у процесі їх утримання. Шкіри втрачають якість унаслідок механічних пошкоджень. У Польщі, приміром, в загонах для тварин навіть кути оббиті гумою, щоб корови не травмувалися. Якщо раніше на державних м'ясокомбінатах знімання шкур із забитої тварини було механізовано, а зберігання і заготівля суворо відповідали ГОСТу, то в приватних постачальників про технологічність цього процесу годі й говорити.

З розпадом державних заготпідприємств і минулим масовим вирізуванням тварин на селі нині не розженешся з поставками шкірсировини. Харківський шкірзавод, розрахований на перероблення 300—400 тонн шкір на місяць, нині збирає сировину де тільки можна, щоб на повну потужність попрацювати всього пару місяців. Із неї виходить 7—8 видів шкіри, яка швидко розходиться і в Харкові — одному з лідерів з виробництва взуття в Україні, і в Дніпропетровську, Києві та деяких інших містах. Випускати більше товару на вітчизняний ринок не має сенсу — бракує попиту.

Однак у майбутньому «Більшовик» робить ставку на зарубіжних партнерів із країн, яких вважають світовими лідерами в шкіряній галузі: Італію: Іспанію, Португалію. У липні нинішнього року представники однієї із найбільших італійських шкіряних фірм провели попередню оцінку харківської продукції, виготовленої за італійською технологією, а вже в жовтні підтвердили, так би мовити, на 99 відсотків, правильність свого вибору. Імовірним партнерам, чиє професіональне реноме на батьківщині високе (фірма — постачальник шкіри для таких авторитетних будинків моди, як «Ніна Річчі», «Серджіо Таччіні» тощо), розміщення своїх замовлень у Харкові вигідне через значну економію на зарплаті, відрахування до пенсійного фонду тощо. (Такі «витрати виробництва» на Заході надто обтяжливі).

— В Італії, — розповідає директор, — 700 шкіряних заводів повернулися до ручної перевірки якості продукції. Виявляється, у шкіряній справі жодні машини не можуть замінити чутливих рук майстра. Якщо ми зможемо навчитися в італійців кращим традиціям шкіряного виробництва, то результатом виваженої співпраці будуть нові робочі місця, навчання наших працівників на кращих італійських підприємствах, податки до бюджету і, звичайно, робота «Більшовика» протягом усього року з повним завантаженням.

Микола КОСИЙ.
Харків.

Постанова
Верховної Ради України

Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України по підготовці і попередньому розгляду узгоджених законопроектів про засади внутрішньої політики України, про засади зовнішньої політики України та про засади національних інтересів і національної стратегії розвитку України

З метою узгодження позицій авторів проектів законів стосовно засад внутрішньої політики України, зовнішньої політики України, а також засад національних інтересів і національної стратегії розвитку України та з огляду на необхідність підготовки і внесення на розгляд Верховної Ради України проектів законів про засади внутрішньої політики України, про засади зовнішньої політики України, про засади національних інтересів і національної стратегії розвитку України, відповідно до частини третьої статті 89 Конституції України, глави 4.6 Регламенту Верховної Ради України Верховна Рада України **постановляє**:

1. Утворити Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України по підготовці і попередньому розгляду узгоджених законопроектів про засади внутрішньої політики України, про засади зовнішньої політики України та про засади національних інтересів і національної стратегії розвитку України (далі — Тимчасова спеціальна комісія).

2. Затвердити склад Тимчасової спеціальної комісії (додається).

3. Головою Тимчасової спеціальної комісії обрати народного депутата України, заступника Голови Верховної Ради України Зінченка Олександра Олексійовича.

4. Заступниками голови Тимчасової спеціальної комісії обрати народних депутатів України Гуренка Станіслава Івановича та Табачника Дмитра Володимировича.

5. Залучити до роботи в Тимчасовій спеціальній комісії у разі необхідності в установленому порядку фахівців Апарату Верховної Ради України, Інституту законодавства Верховної Ради України, Харківської юридичної академії ім. Ярослава Мудрого, Національної академії наук України, а також інших державних установ за згодою їх керівників.

6. Тимчасовій спеціальній комісії до 31 грудня 2002 року підготувати узгоджені законопроекти стосовно засад внутрішньої політики України, засад зовнішньої політики України та засад національних інтересів і національної стратегії розвитку України для внесення їх в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України у першому читанні.

7. Матеріально-технічне, кадрове, інформаційне та організаційне забезпечення діяльності Тимчасової спеціальної комісії покласти на Апарат Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України.
В. ЛИТВИН.

м.Київ,
24 жовтня 2002 року.
213-IV.

Додаток
до Постанови Верховної Ради України від 24 жовтня 2002 року № 213-IV

Склад Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України по підготовці і попередньому розгляду узгоджених законопроектів про засади внутрішньої політики України, про засади зовнішньої політики України та про засади національних інтересів і національної стратегії розвитку України

ЗІНЧЕНКО Олександр Олексійович	заступник Голови Верховної Ради України, голова Комісії
ГУРЕНКО Станіслав Іванович	фракція Комуністичної партії України, заступник голови Комісії
ТАБАЧНИК Дмитро Володимирович	фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна», заступник голови Комісії
БИЧКОВ Сергій Анатолійович	фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна»
БІЛОРУС Олег Григорович	фракція Блоку Юлії Тимошенко
ВАСЮНИК Іван Васильович	фракція «Наша Україна»
ВАЩУК Катерина Тимофіївна	фракція Аграрної партії України
ГАПОЧКА Микола Михайлович	група «Народний вибір»
ГУБСЬКИЙ Богдан Володимирович	група «Народовладдя»
ЗУБЕЦЬ Михайло Васильович	група «Демократичні ініціативи»
КУРАС Іван Федорович	фракція «Регіони України»
МОВЧАН Павло Михайлович	фракція «Наша Україна»
МОРОЗ Олександр Олександрович	фракція Соціалістичної партії України
ПАВЛОВСЬКИЙ Михайло Антонович	фракція Блоку Юлії Тимошенко
ПАПІЄВ Михайло Миколайович	фракція Соціал-демократичної партії України (об'єднаної)
ПЄХОТА Володимир Юлійович	група «Європейський вибір»
СИМОНЕНКО Петро Миколайович	фракція Комуністичної партії України
СПІВАЧУК Володимир Леонідович	фракція Соціалістичної партії України
ТОЛСТОУХОВ Анатолій Володимирович	фракція Народно-демократичної партії
УДОВЕНКО Геннадій Йосипович	фракція «Наша Україна»
ХАРА Василь Георгійович	фракція Комуністичної партії України

Закон України

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про біженців» Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Статтю 203 Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) доповнити частиною другою такого змісту:

«Чинність цієї статті не поширюється на випадки, коли іноземці чи особи без громадянства з наміром набути статусу біженця незаконно перетнули державний кордон України і перебувають на території України протягом часу, необхідного для звернення до відповідного органу міграційної служби із заявою про надання їм статусу біженця відповідно до Закону України «Про біженців».

2. В абзаці тридцятому підпункту «і» пункту 1 статті 5 Декрету Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1992 року № 13-92 «Про прибутковий податок з громадян» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 10, ст. 77; 2001 р., № 4, ст. 17) слова «які мають статус біженців» замінити словами «яким надано статус біженця в Україні».

3. У Законі України «Про правовий статус іноземців» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 23, ст. 161):

1) статтю 5 викласти у такій редакції:

«Стаття 5. Надання статусу біженця

Відповідно до Закону України «Про біженців» іноземцям може надаватися статус біженця в Україні»;

2) частину другу статті 8, частину першу статті 10 і частину першу статті 14 після слів «Іноземці, які постійно проживають в Україні» доповнити словами «а також яким надано статус біженця в Україні»;

3) статтю 20 доповнити частиною другою такого змісту:

«Іноземці, яким надано статус біженця в Україні, мають рівні з громадянами України права на пересування, вільний вибір місця проживання, за винятком обмежень, які встановлюються законом»;

4) статтю 26 доповнити частиною другою такого змісту:

«Іноземці, яким надано статус біженця в Україні, мають рівні з громадянами України права на вільне залишення території України, за винятком обмежень, які встановлюються законом».

4. У частині другій статті 1 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 20, ст. 102) слова «що набули статусу біженця» замінити словами «яким надано статус біженця в Україні».

5. У Законі України «Про охорону дитинства» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 30, ст. 142):

1) абзац дев'ятий статті 1 викласти у такій редакції:

«дитина-біженець — дитина, яка не є громадянином України і внаслідок обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває за межами країни своєї громадянської належності та не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися цим захистом внаслідок таких побоювань, або, не маючи громадянства (підданства) і перебуваючи за межами країни свого попереднього постійного проживання, не може чи не бажає повернутися до неї внаслідок зазначених побоювань»;

2) статтю 31 викласти у такій редакції:

«Стаття 31. Захист дітей-біженців

Держава через уповноважені органи вживає необхідних заходів щодо забезпечення захисту дітей-біженців на території України.

Органи міграційної служби сприяють розшуку батьків або інших законних представників дітей-біженців, розлучених із сім'ями, влаштуванню таких дітей у відповідні дитячі заклади або сім'ї.

Органи опіки та піклування вживають заходів щодо тимчасового влаштування у відповідні дитячі заклади або сім'ї дітей-біженців, розлучених з сім'ями, встановлення опіки чи піклування над такими дітьми, сприяють дітям-біженцям, розлученим з сім'ями, у реалізації їхніх прав».

6. У частині другій статті 19 Закону України «Про боротьбу із захворюванням на туберкульоз» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 49, ст. 258) слова «що набули статусу біженця» замінити словами «яким надано статус біженця в Україні».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
26 вересня 2002 року.
№ 177-IV.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про приєднання України до Роттердамської конвенції про процедуру попередньої обґрунтованої згоди відносно окремих небезпечних хімічних речовин та пестицидів у міжнародній торгівлі

Верховна Рада України **постановляє**:

Приєднатися до Роттердамської конвенції про процедуру попередньої обґрунтованої згоди відносно окремих небезпечних хімічних речовин та пестицидів у міжнародній торгівлі, прийнятої 10 вересня 1998 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 26 вересня 2002 року.
№ 169-IV.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Таджикистан про науково-технічне співробітництво

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Таджикистан про науково-технічне співробітництво, підписану 6 липня 2001 року в м. Києві, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 26 вересня 2002 року.
№ 171-IV.

Закон України

Про ратифікацію Європейської конвенції про міжнародну дійсність кримінальних вироків

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Європейську конвенцію про міжнародну дійсність кримінальних вироків, 1970 року, підписану від імені України 8 червня 2000 року, ратифікувати з такими заявами і застереженнями:

а) до пункту 2 статті 19:

без шкоди положенням пункту 3 статті 19 Конвенції Україна заявляє, що запити чи супровідні документи мають бути складені українською мовою або однією з офіційних мов Ради Європи чи супроводжуватися перекладом на одну з цих мов;

б) до пункту 1 статті 61:

Україна відмовлятиме у виконанні:

санкцій за діяння, яку згідно із законодавством України за вчинення відповідного діяння призначає лише адміністративний орган (пункт «b» Додатка I до цієї Конвенції);

європейського судового рішення у кримінальній справі, яке органи запитуючої Держави постановили в день, коли, відповідно до законодавства України, кримінальне провадження стосовно злочину, за вчинення якого постановлено вирок, було б неможливе у зв'язку із закінченням строків давності (пункт «c» Додатка I до цієї Конвенції);

санкцій, винесених за відсутності підсудного (пункт «d» Додатка I до цієї Конвенції).

Україна виконуватиме та визнаватиме «ordonances penales» за умови їх постановлення судовими органами (пункт «d» Додатка I до цієї Конвенції).

2. Міністерству закордонних справ України відповідно до положень статті 63 Конвенції інформувати Генерального секретаря Ради Європи щодо санкцій, передбачених законодавством України, для цілей цієї Конвенції.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 26 вересня 2002 року.
№ 172-IV.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про взаємну охорону секретної інформації

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про взаємну охорону секретної інформації, підписану в м. Варшаві 4 вересня 2001 року, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 26 вересня 2002 року.
№ 173-IV.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Великою Соціалістичною Народною Лівійською Арабською Джамагирією про сприяння та взаємний захист інвестицій

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Урядом України та Великою Соціалістичною Народною Лівійською Арабською Джамагирією про сприяння та взаємний захист інвестицій, підписану 23 січня 2001 року у м. Тріполі, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 26 вересня 2002 року.
№ 175-IV.

▼

ЕКОНОМІКА

Від Олександрії до Кіровограда — з комфортом!

ЗАЛІЗНИЦЯ

У серпні між Кіровоградом та Олександрією почав курсувати електропоїзд підвищеної комфортності, який за всіма ознаками відповідає кращим європейським зразкам.

Вісім вагонів, обладнаних м'якими кріслами, столиками, полицями, іншими зручностями, обслуговують шість провідників, які під час двогодинної поїздки запропонують пасажирам чай, каву, широкий вибір безалкогольних напоїв.

І все це задоволення — всього за три гривні, що майже вдвічі дешевше, ніж аналогічна поїздка автобусом. До того ж, пенсіонери та інші пільговики можуть користуватися електричкою безкоштовно.

Відкриття нового залізничного сполучення між Олександрією та Кіровоградом стало не лише приємним сюрпризом для мешканців двох найбільших міст області, а й наочним доказом рентабельності та процвітання вітчизняного залізничного транспорту. А також прагнення її керівників, у цьому разі — Знам'янського відділку Одеської залізниці, до постійного самовдосконалення і небажання зупинятися на досягнутому.

Закони конкуренції передбачають насамперед піклування про пасажира, аби він відчував себе максимально комфортно і затишно. Саме таку мету й поставили перед собою знам'янські залізничники, коли вирішили самотужки відремонтувати вісім списаних вагонів, збудованих ще у радянські часи. І їхні потуги не були марні. Відреставрована та укомплектована найсучаснішим обладнанням електричка представляла Одеську залізницю на цьогорічній виставці рухомого складу, що проводилась у Києві.

Однак, поряд із почуттям гордості за створене дітище, залізничникам уже під час першої поїздки нового електропоїзда довелося пережити неабияке розчарування. Краплиною дьогтю стало намагання двох студентів виламати та поцупити з вагона пластиковий столик. Їх затримали на гарячому і вони сповна відшкодували завданий збиток. Але скільки ще таких вандалів попереду?.. Хоч як шкода, але культура поведінки деяких пасажирів аж ніяк не відповідає рівню тих послуг, які їм пропонують...

За словами **заступника начальника Знам'янської дирекції залізничних перевезень Одеської залізниці Віктора КАЗАНДЖОГО**, нова електричка — лише одна ланка цілої низки заходів, спрямованих «Укрзалізницею» на поліпшення обслуговування пасажирів. Нині залізничники активно взялися за ремонт та реконструкцію вокзалів на станціях Олександрія та Чорноліська. У Знам'янці завершують обладнання залу підвищеної комфортності та привокзального готелю. До кінця року так званим євростандартам відповідатимуть робочі місця товарних касирів у Знам'янці, Помічній, Долинській. Не залишилися поза увагою й головні залізничні ворота області. Нарешті дійшла черга й до приміщення Кіровоградського вокзалу, яке капітально не ремонтували майже п'ятдесят років. На його переобладнання «Укрзалізниця» планує лише цього року витратити майже півмільйона гривень. Уже сьогодні у вокзалі повністю реставровано вікна і двері. На черзі — стіни, обладнання сучасних робочих місць для персоналу, створення сервіс-центру для пасажирів.

Вводяться також додаткові маршрути поїздів. Нещодавно через Кіровоград стали курсувати пасажирські потяги «Одеса — Челябінськ» і «Софія — Саратов», незабаром обласний центр не обминатимуть поїзди з Києва на Сімферополь і Донецьк. А ще введено в дію причіпні вагони до Воронежа, Баку і Волгограда. За проханням пасажирів, маршрут електропоїзда «Кіровоград — Одеса» продовжено до Білгорода-Дністровського. На поїзд № 638 «Одеса — Знам'янка» від станції Помічна до станції Трепівка віднедавна діє приміський тариф на квитки замість пасажирського.

— Залізничний транспорт сьогодні чи не єдиний у галузі, що не викликає занепокоєння, — розповідає **начальник відділу енергетики, транспорту та зв'язку управління промисловості Кіровоградської облдержадміністрації Микола ТРИГУБЕНКО**. — Аби переконатися в цьому, варто лише глянути на цифри. Так, за перше півріччя залізницею перевезено 1 482,4 тисячі тонн вантажів, що порівняно з таким само періодом минулого року становить 119,6 відсотка. Вантажооборот — 10 717,7 тисячі тонн. Також маємо приріст майже у 22 відсотки. Взагалі частка залізничного транспорту в загальних показниках за вантажними перевезеннями усіма видами транспорту становить 84 відсотка...

До слів Миколи Тригубенка хочеться додати лише таке: Кіровоградщина — аж ніяк не залізничний район. Транспортна залізнична мережа в ній налічує всього 926 кілометрів. Проте названі високі показники вантажних перевезень та вантажообороту закономірні, бо область —центр України, через неї проходить великий промисловий шлях, який з'єднує Донбас із західними регіонами країни.

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

На знімках: суперкомфортабельний електропоїзд «Олександрія — Кіровоград» прибув до обласного центру; у таких вагонах пасажири відчувають себе зручно і затишно; новим електропоїздом задоволені і пасажири, і залізничники.

Фото Павла ВОЛОШИНА.

СВЯТА

Мін немає!..

там, де працюють сапери 3-го окремого інженерного батальйону Тимчасових миротворчих сил ООН у Лівані. Вони продовжують знешкоджувати мінні поля, розташовані вздовж так званої «Блакитної лінії».

Небажання Лівану визнати контури 85-кілометрового кордону з Ізраїлем досі є причиною серйозного конфлікту двох держав. Протягом 25 років територію вздовж цього кордону було заміновано ізраїльтянами, щоб уникнути нападів і провокацій з боку збройних елементів радикальної шиїтської організації «Хезболлах». Останні також не ризикували власною безпекою і щедро встановлювали навколо своїх позицій саморобні мінні пастки.

Коли в липні 2000 року перший загін українських миротворців на чолі з полковником Олегом Хавронюком прибув на Південь Лівану, з'ясувалося, що інформація про мінну обстановку в районі виконання оперативних завдань більш ніж обмежена. Командування ЮНІФІЛ і уряд Лівану мали відомості приблизно про сто мінних полів. Однак уже 2001 року, внаслідок копіткої роботи з місцевим населенням і неодноразових переговорів з представниками ізраїльської армії, українці встановили, що мінних полів уздовж «Блакитної лінії» удесятеро більше. Втім, повної картини й досі немає, а 25 кілометрів кордону, як і раніше, залишаються «білою плямою». Саме на цій ділянці спірної території Голанських (Сирійських) висот оперативна група на чолі з майором Сергієм Ковригою фіксує найбільшу кількість не відомих раніше мінних полів.

Андріан ГАЛАЧ.

Ліван.

СВІТОВУ МОДУ диктує вітчизняний «Стиль»

Луганська швейна фірма «Стиль», яка вже має майже 80-річну історію, увірвалася на світовий ринок ще на зорі незалежності нашої країни. Стала акціонерним товариством, після чого взяла кредити і розпочала технічне переозброєння виробництва. Секрет, як витримати конкуренцію, з'ясувалося, досить простий: нове обладнання, нові технології, нова підготовка фахівців і новий підхід до справи.

Сьогодні 92 відсотки швейної продукції «Стилю» йде на експорт за контрактами з деякими зарубіжними фірмами. Підприємство оснащене новітнім обладнанням найкращих світових виробників, повністю комп'ютеризовано й автоматизовано технологічний процес. Щомісяця у виробництві — понад 200 моделей жіночого одягу, за рік — до мільйона швейних виробів. Щоб устигнути за швидкоплинною модою, їх виготовляють дедалі меншими партіями.

Хтось може закинути, мовляв, зарубіжні партнери просто використовують нашу дешеву робочу силу. Звісно, до рівня зарплат, як у розвинутих країнах, нам іще далеко. Але Луганська швейна фірма «Стиль» — це дві з половиною тисячі робочих місць, що важливо для регіону з високим рівнем безробіття. Це надходження до бюджету, соціальний захист працівників підприємства й можливості для їх професійного зростання.

За словами голови правління ЗАТ «Луганська швейна фірма «Стиль» Володимира Пантюхіна, на підприємстві знайшли способи, як заохотити своїх працівників. Якщо швачка опанує кілька операцій чи затримається на роботі, вона може заробити надбавку, премію і одержати понад 1000 гривень. Керівництво підтримує і бажання молодих навчатися далі — майже 30 працівників стали студентами університету й навчаються коштом підприємства.

Через мережу фірмових магазинів і відділів розширюється і внутрішній ринок. Висококопрофесіональні дизайнери розробляють моделі, розраховані на вимоги українських жінок: класичні під маркою «Стиль», романтичні — «Кохана» і спортивні — «Павлін». І сподіваються, що невдовзі наш споживач нарешті зрозуміє: придбане в магазині вітчизняне — це краще, ніж щось з іноземним ярликом, зшите в якомусь підвалі.

Алла АНТИПОВА,
Юліана ШЕВЧУК.
Луганська область.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Микола Азаров: «У нас сучасна

Микола АЗАРОВ народився важкого повоєнного 47-го в Калузі. У США його можна було б назвати хлопцем американської мрії. Бо свою життєву дорогу обрав і зробив сам. Без будь-якої допомоги з боку батьків чи рідні. І державну податкову службу шість років тому створив самостійно, дібравши команду. То хто він, Микола Азаров, голова Державної податкової служби? Як людина, керівник, політик.

— Миколо Яновичу, ви очолюєте Державну податкову адміністрацію України протягом тривалого часу. Яке становище податкових органів в Україні сьогодні?

— Державна податкова служба України підійшла до нового етапу: в цілому завершено створення матеріально-технічної бази, на черзі — формування нової психології податківців, нової атмосфери спілкування з платниками. Але потрібно бути реалістами і розуміти, що будь-яка система, навіть найдосконаліша, в окремих випадках може не спрацювати через людський чинник. Оціночна місія Світового банку позитивно висловилася про готовність Державної податкової служби України до здійснення програми модернізації. На це надається цільовий кредит у розмірі 100 мільйонів доларів. Такі гроші задарма не дають.

Президент України двома окремими указами доручив ДПАУ контролювати виробництво і реалізацію підакцизних товарів, а також вести боротьбу з «відмиванням» доходів, отриманих незаконним шляхом.

Ми ініціювали податкову реформу, у центрі якої — стабільний і ліберальний до платників податків Податковий кодекс.

Наша служба завершує підготовку до початку дев'ятирічного проекту модернізації, під час якої обновиться не тільки, умовно кажучи, «залізо», а й психологія людей, характер відносин між платниками і податківцями.

— Які заходи передбачає програма, розроблена спільно зі Світовим банком, та в чому суть майбутніх нововведень?

— Вона передбачає, зокрема, й запровадження більшої прозорості в роботі податкових органів, налагодження партнерських стосунків між податківцями і платниками податків.

Концепція цієї програми містить кілька стратегічних напрямів, що активно реалізуються в сучасних податкових службах світу. Пропоновано розширити базу оподаткування, це дасть змогу зменшити податковий тиск на платників і збільшити надходження до бюджету.

Ми маємо намір залучити тіньовий капітал до оподаткування шляхом відстеження товарно-грошових потоків. Це потребує контролю за використанням готівки та запобіганню використанню банківської системи у протиправних цілях. Нарешті, потрібно розв'язати питання скорочення і ліквідації недоїмки завдяки поліпшенню роботи з платниками податків, заохочення їх до добровільної сплати і скорочення заборгованості перед бюджетом за рахунок продажу майна боржників.

Усі податківці України, починаючи з Києва і закінчуючи райцентром, працюють у напруженому темпі. Адже саме від роботи нашої установи залежить виконання бюджету країни. А це і пенсії, і зарплата бюджетникам, багато інших соціальних виплат. Чому в напруженому режимі? Відповідь проста — система оподаткування в Україні вкрай недосконала, податки дуже великі, підприємці намагаються різноманітними способами обминути закон, уникнути сплати податків. Проте, вважаю, немає проблем, які не можна було б вирішити, потрібна тільки політична воля.

— Яку подію вважаєте найбільш значущою за десять років незалежності України? Що, на вашу думку, є особливим досягненням за цей час?

— Без сумніву, це прийняття Конституції України. Адже Конституція, яка символічно поділила період незалежності навпіл, стала відправною точкою для стабільного, прогнозованого розвитку політичної ситуації в Україні. Вона показала, куди Україна рухатиметься, адже в Основному Законі втілено сучасні стандарти європейської демократії.

Вдосконалювати Конституцію треба. Але, я б сказав, зміни мають бути консервативними, тобто не зачіпати логіки й ідеології цього документа. Принаймні те, що ось уже п'ять років будь-які пропозиції, будь-які процеси звіряються на відповідність Конституції і тільки тоді визнаються суспільством, — це головний позитив у нашій державі.

У мене є особисті спогади про історичний момент прийняття Конституції. Ніколи не забуду, як після доби безперервної роботи табло висвітлило «Прийнято». У всій залі — єдиний порив позитивних емоцій, гордості, надії на єдність під егідою Конституції. Попри всілякі політичні протистояння в подальшому, саме той порив я вважаю символічним для долі нашої держави.

— Ви були і інженером, і вченим, і науковим менеджером, і політиком, і державним чиновником високого рангу. Який із названих періодів вважаєте найцікавішим і найзахопливішим?

— Це, звичайно, період, коли працював над кандидатською і докторською дисертаціями. То був дуже цікавий час роздумів, осягнення нових істин і наукових відкриттів.

Зі студентської лави зацікавився проблемою поширення інтерференційних хвиль типу Лява-Релея в порушених хвилеводах. Тема мала прикладний характер, бо використовувалася для прогнозування динамічних явищ у шахтах. Після закінчення університету я її узагальнив. Практично на одному подиху написав кандидатську дисертацію, яка одразу переросла в докторську. Захистив її у 1984 році.

— Якою мірою несподівано для вас, людини без досвіду роботи у фінансових службах, стала пропозиція очолити податкову службу?

— Що не було досвіду, то це не зовсім так. Працюючи в бюджетному комітеті парламенту, я фактично опікувався податковою системою. І все ж пропозиція була несподіваною.

— А як усе відбувалося насправді?

— У серпні 1996 року, відпочиваючи у Криму, перечитував газети і звернув увагу на указ Президента про створення в Україні податкової адміністрації. На початку вересня повернувся до Києва. Мені передали запрошення Президента прийти до нього на зустріч.

До цієї розмови, на свій сором, я жодного разу не був у податковій інспекції, а з її керівником паном Ільїним зустрічався лише п'ять чи шість разів, коли заслуховували його на комітетах. Загалом з колективом податківців був зовсім не знайомий. Але на комітеті не раз висловлював невдоволення рівнем збору податків. Ось і подумав, що на цій ділянці можна щось зробити. До того ж нова справа була цікава і в плані менеджменту. Секретаріат складався з висококваліфікованих спеціалістів, а на свого першого заступника, депутата Володимира Пустовойтовського, завжди міг покластися. Тому був впевнений, що, навіть очоливши податкову адміністрацію, зможу вести бюджетний комітет, а вся поточна робота буде за Володимиром Семеновичем. Порадившись із ним, пішов до Президента і повідомив про свою згоду. А вже першого жовтня був підписаний указ про моє призначення.

— А як ви ставитеся, до речі, до небідних офісів свого відомства? Адже народ не схвалює цього, хоча багато хто розуміє, що умови для роботи мають бути нормальні.

— Ви знаєте, ми змушені були створювати цю систему і зробили це не на один рік, а, напевно, назавжди. Я бував в офісах податкових служб багатьох європейських країн і знаю, що це будинки аж ніяк не барачного типу. Певен, ми не маємо ані морального, ані визначеного законом права на те, щоб нераціонально використовувати бюджетні кошти. Але Україна — європейська держава, тож і служба наша має бути на відповідному рівні. Податкова служба — це насамперед інформаційна база, система збору й опрацювання інформації. У нас головне — не податковий інспектор, а система, спроможна опрацьовувати її, будувати прогнози, виявляти ризики. У цьому зміст модернізації служби, зміст податкової реформи. Провідний напрям нашої роботи — створення інформаційної бази. І ми її за ці роки створили. Наша інформаційна база — найбільша в країні.

Створення такої інформаційної бази, захищених корпоративних і локальних мереж потребує дуже серйозної інфраструктури. Наша система обладнана в ряді випадків і засобами оптичного зв'язку. У нас сучасна податкова служба, ми про це рідко говоримо, але це так. І вона не може розміщуватися на п'ятих поверхах гуртожитків, у напівпідвальних помешканнях, як було раніше. Ми не можемо будувати передову систему й очікувати, що нас попросять піти, або де-небудь потече дах і затопить наші архіви, або вимкнуть світло і загубиться база. Дорікання були, є і будуть, але я виходив завжди з того, що керівники приходять і йдуть, а система має працювати в державі як слід.

— Миколо Яновичу, якою ви бачите Україну через десять років?

— Я певен, що найближче десятиліття стане для України періодом, надзвичайно насиченим подіями, які остаточно визначать її майбутнє як демократичної держави європейського типу, з ринковою ефективною економікою, пріоритетом прав людини, гарантованим верховенством закону в усіх сферах життя.

Політичний спектр країни становитимуть лише п'ять-шість політичних сил, чітко окреслених ідеологічно та програмно, які й почнуть конкурувати між собою в боротьбі за владу. Ці політичні сили будуть приречені представляти інтереси основних соціальних верств суспільства, а не окремих особистостей чи угруповань. Отже, посилиться ефективність влади.

Уже найближчими роками, на мою думку, істотно зміниться характер відносин між центром і регіонами. Влада на місцях одержить більше повноважень і фінансових можливостей. Природно, зросте і її відповідальність за результати адміністративної діяльності. Гадаю, в цих трансформаціях буде максимально враховано досвід побудови таких відносин, запроваджений у деяких країнах Європи (наприклад, німецька модель).

Остаточно утвердиться постулат, що держава — для людини, а не навпаки. Цьому сприятимуть кілька визначальних чинників: формування нового правового поля, зміна поколінь у політичній сфері та у владних структурах, інтеграція України до європейської спільноти, яка дедалі посилюється.

Зовнішню політику України через десять років відрізнятиме значно більший, ніж сьогодні, прагматизм, домінування національного інтересу над ідеологемами й політичними пристрастями окремих сил або особистостей. Навчимося ми й належно піклуватися про співвітчизників, які перебувають за кордоном.

Очікую також, що протягом цих десяти років нам вдасться розробити дійовий механізм, який дасть змогу використовувати позитив і максимально захиститися від негативу, спричиненого глобалізацією.

В економіці, гадаю, зможемо відновити потенціал, який був у 1990 році (в обсягах виробництва, вартісних показниках), проте стануться істотні структурні перетворення. Відчутно зросте рівень добробуту людей та їх соціальної захищеності.

Проте наводити лад в економіці треба вже тепер. Насамперед у питаннях соціальної справедливості. Я вважаю, що рівень, приміром, того ж декларування не повністю відображає рівень реальних прибутків. Бо коли проаналізувати доходи наших громадян, то можна здивуватися: як же можна прожити за десять доларів на місяць?

Зрозуміло, що наша система декларування не відображає реальний стан справ. На жаль, є значна частина людей, які бідують, перебиваються з хліба на воду. Та є і громадяни, котрі на папері мають прибуток 50 гривень, а насправді у них тисячі доларів доходу. Вони не декларують їх. Непрямо ми можемо визначити рівень доходів за рівнем споживання. У нас є такі виміри. І ми зобов'язані робити це за законом. Наприклад, за вартістю житла. Живе у триповерховому особняку одна людина. І видно, скільки електроенергії, скільки газу, опалення вона використовує. Витрати фіксуються чітко, а якщо додати сюди два «мерседеси», п'ятьох охоронців, двох водіїв...

Вимальовується серйозна картина, і коли ця особа декларує вісім тисяч гривень доходу на рік, то постає і відповідне запитання.

Проте є й певна позитивна динаміка. Приміром, у 2000 році лише 70 осіб задекларували доходи не за основним місцем роботи понад мільйон гривень, а торік уже 160. Це свідчить про те, що поліпшилася не тільки фіскальна робота, а й роз'яснювальна.

Люди зрозуміли, що краще задекларувати свої доходи. Тому збільшилася кількість громадян, які задекларували доходи понад 100 тисяч, 500 тисяч гривень.

Важливо, що як колишній законотворець і теперішній впливовий політик Микола Азаров розуміє: між його службою і парламентом не повинно бути протистояння. Саме тому ця думка була серед головних на одній з останніх зустрічей парламентаріїв з керівництвом податкової служби.

На думку Миколи Азарова, сьогодні Україні насамперед потрібен Податковий кодекс: *«Необхідно вводити Податковий кодекс системними частинами, які визначать адміністрування найважливіших податків».*

На цій же зустрічі в ДПАУ також обговорювалося питання системного виділення проблем податкової амністії. Микола Азаров зазначив, що податкова служба готова підтримати податкову амністію капіталів за умови, що вона не поширюватиметься на «брудні» кошти та гроші, природу яких розслідують у кримінальних справах. Водночас головний податківець наполягає: *«... Треба боротися зі схемами ухилення від сплати податків. Протистояти мінімізації, яку дозволено законом,*

податкова служба»

— нерозумно та шкідливо. Захист державних інтересів полягає в тому, щоб добиватися рівної для всіх, повної та вчасної сплати податкових зобов'язань».

— Ви не раз казали про те, що завдання ДПА України — встановлення принципів лояльності і партнерських відносин з платниками податків. У чому конкретно реалізовано ці принципи?

— Одним із прикладів може слугувати скасування штрафних санкцій до платників податків за помилки в податковій звітності, допущені ненавмисно (арифметичні помилки тощо). Тобто якщо платник податків добровільно погоджується їх виправити, то покарання до нього застосовано не буде.

Микола Азаров як системний аналітик з великим досвідом розуміє важливість стратегічного планування. Тому нещодавно він з характерною для нього чіткістю сформулював нову ідеологію роботи управлінь податкового аудиту і валютного контролю: *«Потрібно зосереджуватися на вивченні економіки підприємств. Ви маєте досконало знати, де, як і в яких технологічних процесах створюються додана вартість, прибуток і куди вони йдуть. І лише після такого ґрунтовного вивчення переходити до паперів, перевіряти достовірність звітів».*

Саме виходячи з нової ідеології, Микола Азаров обстоює зміни в підходах до платників податків:

«Будь-яке непорозуміння, зумовлене тим, що закон ясно і чітко не описує якусь норму і дозволяє тлумачити її двояко, Державна податкова адміністрація вирішує на користь платника податків. На практиці реально застосовується і податковий компроміс, коли сторони, проаналізувавши реальну фінансово-економічну ситуацію платника податків, знаходять оптимальну можливість сплати податків без погіршення поточного стану підприємства.

Як позитивний результат налагодження партнерських відносин варто відзначити, що підприємства металургійної галузі в повному обсязі сплачують поточні нарахування податків і зборів. Скажімо, ВАТ «Запоріжсталь» і ВАТ «Дніпроспецсталь» були відзначені грамотами як зразкові платники податків».

— Є думка, що Росія змогла здійснити серйозний економічний прорив, істотно знизивши податкові ставки і встановивши єдиний податок на прибутки фізичних осіб. Що заважає реалізувати таку практику в Україні?

— Економіки Росії і України принципово відмінні. Всі енергоносії в Росії — свої, собівартість всієї товарної продукції — хоча б тільки з цієї причини — приблизно утричі нижча, ніж в Україні. Бюджет Росії, за часів Радянського Союзу і тепер, базується в основному на надходженнях підприємств видобувних галузей (нафтогазовий комплекс, деревообробка і т. д.). У нас немає таких джерел прибутку. І навіть Росія своїми колосальною міццю і фінансовими ресурсами нині, коли спрацював механізм зниження цін на нафту, має серйозні проблеми з доходами бюджету. Хоча вона і встановила єдиний податок для фізичних осіб — 13 відсотків, однак після застосування податкової амністії потрібен суворий контроль над доходами і витратами громадян.

Ми у проекті Податкового кодексу пропонуємо встановити дві ставки — 10 і 20 відсотків. Першу сплачуватиму практично 80 відсотків наших громадян, 20-відсоткову ставку — достатньо забезпечені українці. У фіскальному плані цей податок не такий уже значний. У соціальному — це механізм перерозподілу прибутків від багатого до бідного, від надбагатого до найбіднішого.

— Чи буде стимул для наших багатих виводити гроші з «тіні», адже «регуляторність» і «вирівнювання» може налякати їх ще більше?

— Повірте мені, наші багаті не дуже налякані. Я спілкуюся з ними щодня і знаю їхню психологію. Вони нічого не бояться і знають, що можна вийти сухими з води. Порівняйте, як поводиться наш бізнесмен, що веде справи в Україні і в будь-якій іншій європейській країні. Там вони кажуть: «Ні, не дай Господи мені не заплатити податки і податкове управління відповідної країни зверне на мене увагу!» Почнеться процес арештів, висилки з країни.

З послом Великобританії ми обговорювали питання правової допомоги нашій країні у разі відпливу капіталу за кордон і «відмивання» брудних грошей. Ми говорили про Британські Віргійські острови, про острів Мен — улюблений «оазис» наших бізнесменів. Я просив уряд Великобританії надати нам правову та інформаційну допомогу. У принципі, це було зроблено в контексті резолюції ООН з боротьби з міжнародним тероризмом, боротьби з «відмиванням» брудних грошей. Посол розповів мені про заходи, здійснювані країнами ЄС у цьому напрямі, і, гадаю, що не так уже просто буде нашим підприємцям вивозити капітали з України незаконним способом.

— На початку жовтня мало не сенсацією для ЗМІ стало повідомлення прес-служби ДПА про те, що Микола Азаров наполягає на «податкових канікулах» для малого бізнесу.

— Бо дев'ять тисяч платників податків забезпечують 80 відсотків податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів. Саме це дало мені підстави виступити з ініціативою про «податкові канікули» для малого бізнесу, — зазначив Микола Азаров. — Адміністрування малих платників неефективне. Потрібно заохочувати це бізнес-середовище з огляду на перспективи його зростання. Бо це насамперед можливість, у перспективі, створення середнього класу в українському суспільстві, що є запорукою економічної стабільності і громадського спокою. А сьогодні це хліб та до хліба для багатьох сімей пересічних українців.

Отже, в позиції голови ДПА — прагматична логіка. На сьогодні в Україні працює понад мільйон суб'єктів підприємництва — юридичних та фізичних осіб — підприємців. Адміністрування податків з такої кількості платників — надзвичайно трудомістке і дороге заняття. Адже для того, щоб зібрати, приміром, мільярд, треба витратити щонайменше 30 мільйонів гривень. Тому ДПА намагається основну увагу зосередити на великих платниках податків — тих, чиї внески до бюджету перевищують мільйон гривень. Тим паче що багато хто з них створив значні монопольні об'єднання, які контролюють ціни в галузі і одержують надприбутки.

На думку голови ДПА М. Азарова, кошти, приховані ними від оподаткування, дорівнюють сумам податкових платежів решти платників податків, разом узятих. Він наводить таку статистику: обсяг коштів, які щорічно виводяться з-під оподаткування, становить до двох мільярдів доларів. Це приблизно десять мільярдів гривень, із яких чотири мільярди гривень — податкові платежі. Майже таку суму сплачують до бюджету дрібні й середні суб'єкти підприємництва.

— Відомо, що в межах вашого відомства ведеться боротьба з хабарництвом і здирництвом, так зване очищення лав. Як це відбувається?

— Для цього наприкінці 1996 року в нас було створено управління у справах боротьби з корупцією. Не приховую, що ініціював це я. Бо коли брався за роботу, проаналізував усі ризики, всі проблемні зони. Наукова діяльність, яка сформувала мій світогляд і навички, привчила до системного підходу, виявлення взаємозалежностей обчислення складаних балансів.

У 1999 році за матеріалами наших підрозділів боротьби з корупцією до відповідальності було притягнено 229 посадових осіб податкових органів, у 2000-му — 164 особи. Ця тенденція є і тепер.

Не дивуйтеся «скороченню» показників. Шість років цілеспрямованої і безкомпромісної боротьби з корупцією в ДПА утвердили розуміння: ми не граємося, «плями на мундирі» не ховаємо, а витравлюємо.

«21 жовтня відбулася робоча зустріч Президента України Л. Кучми з головою ДПА України М. Азаровим.

Під час зустрічі голова ДПА доповів Президентові про діяльність податкової служби. Особливу увагу Микола Азаров приділив негативним фактам використання податкових пільг низкою так званих спільних підприємств.

Зокрема, він зазначив, що, незважаючи на рішення Конституційного Суду України, яке мусило врегулювати процес оподаткування спільних підприємств, аналіз, проведений ДПА України, свідчить про наявну наразі практику ухилення від оподаткування. Низка підприємств на підставі рішень нижчих судових ланок шляхом створення приблизно 85 філіалів спільних підприємств завдала збитків бюджету понад 5 млрд. гривень...»

Державній податковій службі — шість років. У привітанні з нагоди професійного свята голова ДПА України Микола Азаров дав оцінку її діяльності і накреслив шляхи подальшого розвитку:

«...За ці роки почала діяти ефективна система прогнозування та адміністрування податків, прийнято безліч законів і нормативних документів з реформування нашої служби, затверджено концепцію модернізації податкової служби, створено систему підготовки та перепідготовки кадрів, побудовано матеріально-технічну базу».

«Крок за кроком наступати на тіньову економіку, домагатися стовідсоткової сплати податків, вибудовувати ділові партнерські стосунки з платниками — ось наші найголовніші завдання, виконання яких і надалі забезпечуватиме суспільне визнання праці податківців».

Віктор КОСАРЧУК,
спеціально для газети «Голос України».

У НОМЕР

Замордовані негараздами люди...

З часів, коли на летовищі Саки-4 приймали літаки учасників Ялтинської конференції — Вінстона Черчілля і Теодора Рузвельта, збігло багато води. В сучасному військовому терміналі, оснащеному унікальною інфраструктурою, вже не впізнати знайомого з кінохроніки і дещо примітивного в теперішньому технічному вимірі «геополітичного» аеродрому.

Нинішній особливий статус цього військового об'єкта зумовлений уже не так історичною причетністю до великої політики, як тим, що в Саках-4 після набуття нашою державою незалежності базуються повітряно-морські сили України. А ще тут розташований єдиний у колишньому Союзі і другий у світі унікальний комплекс для злітно-посадочних тренувань палубної авіації.

Родини військовослужбовців гарнізону Саки-4, як і раніше, мешкають поряд, у Новофедорівці. Це типове військове містечко із звичними п'ятиповерхівками уособлює в собі сутність військової політики колишньої наддержави, коли мета виправдовувала засоби, а відстала в ар'єргарді побутово-комунальна сфера щодня мала випробовувати на витривалість людей у погонах.

Отож, у курортній частині Криму ось уже багато років поспіль щозими диміла, отруюючи все довкола, котельня Новофедорівки. За сезон вона спалювала по три з половиною тисячі тонн мазуту. На кухнях офіцерських квартир досягнення цивілізації десятиліттями фокусувалися на бомбоподібних балонах скрапленого газу, при тому, що лише за кілька кілометрів від цього містечка пролягали нитки газопроводів.

Економічна й енергетична кризи останніх років поставили тутешню комунальну сферу в особливу скруту. Військові приречено змирилися з тим, що взимку батареї в їхніх квартирах не теплiші від задубілих рук, забули, що таке гаряча вода у кранах.

Ці замордовані комунальними негараздами люди не одразу повірили народному депутатові Анатолію Раханському, який обіцяв їм, що обов'язково проб'є в столиці фінансування газифікації Новофедорівки. Тоді, у 1999 році, в це не вірив навіть голова Сакської райдержадміністрації. Він не без скепсису сказав Раханському: «Та ми за це вам пам'ятник поставимо!».

Газ у Новофедорівку прийшов через три роки після тієї розмови. В суботу, 26 жовтня, цю подію велелюдно святкувало все селище. Найбажанішими гостями на святі були військові будівельники з частини А-2677, депутати Верховної Ради автономії, заступник Голови Ради Міністрів Криму В. Шкаберин, міністр фінансів АРК О. Гресс, заступник міністра економіки АРК В. Іваненко, голова районної ради Г. Розумовський, голова райдержадміністрації М. Павленко.

Форсунку селищної котельні урочисто запалив народний депутат України А. Раханський разом із командиром частини військових будівельників В. Олейскером, яка була генеральним підрядником будівництва восьмикілометрової нитки газопроводу. Зворушені новофедорівці піднесли народному обранцеві на вишитих рушниках хліб-сіль і лист вдячності селищної громади.

Анатолій Варфоломійович почувався в цей день не менш щасливо, ніж учителі місцевої школи, які нарешті дочекалися тепла у класах. Ніж господині перших газифікованих багатоквартирних будинків. Гріє душу депутата і те, що в новозбудовану нитку газопроводу відтепер може «врізатися» щонайменше вісім довколишніх населених пунктів, де живуть його виборці.

Газифікація селищної котельні, крім екологічних благ і комунальних вигод, має іще один важливий плюс. Переведення централізованого опалення в Новофедорівці на газ майже вдвічі здешевлює бюджетні видатки на паливо. Ці гроші можна буде скерувати на подальшу газифікацію житла.

Депутат Раханський запевнив своїх виборців, що він разом із фракцією політичних партій Промисловців і підприємців та «Трудова Україна», до якої він входить, і надалі всіляко сприятиме закінченню газифікації у цьому селищі й вирішенню інших соціальних проблем військових містечок.

На знімках: урочистий момент пуску котельні.

Нерентабельна корова йде під ніж

АКТУАЛЬНО

У Дніпропетровську під час «круглого столу» аграрники, переробники і реалізатори шукали рішення, як активізувати в регіоні заготівлю та виробництво молока. Бо через вкрай низькі закупівельні ціни на молоко страждають селяни і потерпає вся тваринницька галузь.

Нині на Дніпропетровщині утримують майже 180 тисяч дійних корів. З них 110 тисяч — у приватному секторі. Цієї кількості вочевидь замало. Але останнім часом поголів'я знову катастрофічно скорочується. Якщо нинішнього року область переробить 400 тисяч тонн молока, то й добре. А були часи, коли тут переробляли за рік мільйон двісті тисяч тонн.

Як потрапляєш на ринки або в продуктові магазини, здається, наче молока і молокопродуктів — досхочу. Але це на перший погляд. Ситуація така, наголошували учасники «круглого столу», що якби у населення з'явилися «зайві» гроші, за молоком шикувалися б черги. Тим часом майже 30 відсотків з того, що пропонують в області споживачам, завезено з Кременчука, Кіровограда, Запоріжжя, Вінниці, Харкова, Миколаєва, Черкас...

Є райони, де новітні агроформування «принципово» не ведуть молочне скотарство. У Широківському, Софіївському та Петропавлівському, приміром. На весь Апостолівський район залишилося лише 700 голів з дійної череди, і то переважно на дядьківських подвір`ях. Після того, як наказала довго жити знаменита в недалекому минулому агрофірма «Наукова», де розводили високопродуктивну голштинську породу, в області зосталося тільки два потужні виробники молока — ВАТ «Чумаки» та АТЗТ «Агро-Союз». Але директор «Агро-Союзу» Володимир Хорішко каже, що «корів нині хоч вирізай». А директор «Чумаків» Олександр Ніколаєв докидає, що продавати молоко переробникам по 30—35 копійок за літр «немає жодного сенсу».

На згаданому «круглому столі» одразу пролунав аргумент, що «нас марно зібрали, бо ми нічим не допоможемо і не зарадимо». Ціни, мовляв, формує і диктує ринок. Тому пропозицію селян запроваджувати регульовані ціни (якщо дотувати тваринницьку галузь держава не в змозі) було рішуче відхилено. Як таку, що суперечить ринковій економіці. Воно то ніби й так, але який сенс від тієї економіки, якщо незабаром молоко зовсім не потраплятиме на переробку.

Судіть самі: потужності молокозаводів в області, навіть таких великих, як «Злагода» чи «Рейнфонд», завантажені лише на 10—20 відсотків. Але практично жодне підприємство від цього не потерпає. Збиткових серед них немає. Чи не час говорити про те, що вони «добре влаштувалися»? Десять—двадцять, найбільше сорок тонн беруть на переробку, спокійно дають йому раду, і цього досить, щоб з дня в день безбідно жити. Адже ціни на молоко та молокопродукти в торгівлі тим часом сягнули

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

пристойних висот, майже світових, а покупців на них в «оптимальній кількості» вистачає завжди — чого ще треба?

На «круглому столі» несподівано пролунала абсурдна ідея виробляти молокопродукти для певних категорій населення. Себто, дуже хороше для багатих, просто хороше — для споживачів середніх достатків і менш якісне — для бідних. Як кажуть, кожному своє — за різними реалізаційними цінами. Для бідних, мовляв, згодиться і те, що часом від хворих корів, яке неперебірливі посередники заготовляють у населення. Ідею відкинули, зауваживши, що вимоги стандартів та епідеміологів не дозволять її втілити. Але це ще й зневага до свого народу, хіба не так?

Сенсаційну заяву зробив Олександр Ніколаєв, директор ВАТ «Чумаки»: закупівельна ціна на молоко від виробників має бути не нижча, ніж одна гривня за кілограм. Від цього і треба танцювати. Бо якщо корова, ця одвічна годувальниця нашого народу, не рентабельна, а навпаки, обтяжлива і збиткова — це нонсенс.

Не дивно, що за такої ситуації в регіоні спостерігається м'ясний бум. Від бажаючих «здати на ковбаси» своїх корів відбою немає. Сільський люд пишеться на черги, самотужки шукає заготівельників. А ці раді старатися: платять по чотири гривні за кілограм живої ваги. Це все одно, що за свій каторжний труд отримувати дулю в гаманець. Зате не бачимо, щоб на ковбаси, як і на молоко, в роздрібній торгівлі падали ціни...

А тим часом збираються за «круглими столами», але як не сідають, які пропозиції не висловлюють — бадьорої, оптимістичної музики разом заграти досі не вдається.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

ТЕНДЕНЦІЇ

Роками без платні

Державні гарантії оплати праці у сільському господарстві Криму часто залишаються тільки на папері. Понад два роки не отримують зароблених грошей працівники більш як 60 сільгосппідприємств Криму. Ще у кількох десятках господарств — навіть більше.

На підприємствах семи районів заборгованість перед робітниками останнім часом збільшилася на 3,4 мільйона гривень. 43 сільськогосподарські структури призупинили свою діяльність або оголошені банкрутами.

За даними заступника міністра АПК автономії Володимира Логвина, понад 40 відсотків усіх боргів належать не найбіднішим виноробним підприємствам.

Досі керівники підприємств-неплатників навіть після передачі матеріалів до прокуратури відбувалися 250 гривнями штрафу.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

* * *

Анекдот до теми

Стадо корів повертається додому. Два громадянина спостерігають за цим.

— Просто дивно! Кожна корова займає своє стійло!

— Що ж тут дивного? Адже над кожним стійлом прибита дощечка з номером корови.

Я ВАМ ПИШУ

П'ють навіть ті, кому й закусити нічим

Після Чорнобильської трагедії нас разом з переселенцями з ураженої «мирним атомом» території було більше 1600 душ. Сьогодні — майже на півтисячі менше. Сільрадівська статистика свідчить: щороку моїх земляків, включно з дітьми, помирає близько півсотні, а народжується менше десяти. Немовлят наші чорнобильські лелеки приносять все менше не лише від сплюндрованості краю, бідності, безробіття, дорожнечі на продукти й ліки, а й від повальної пиятики.

У багатьох хатах дітки постійно бухикають від нікотинового диму і стійкого запаху сивухи. В селах, селищах, райцентрі й навіть у столиці на кожному кроці прилавки вгинаються від пива, вина і горілки — слабкій людині пройти повз них важко. П'ють навіть ті, кому й закусити нічим, забуваючи годувати власних дітей.

Замість того, щоб рятуватися від нестатків роботою, крадуть. У нас навіть знак чорнобильської біди поцупили і здали на брухт, щоб похмелитися.

Щось із цією аномалією треба робити, бо догуляємося до того, що проп'єм і своє добре ім'я, і незалежність держави.

І. СИЧ.

Луб'янка
Бородянського району
Київської області.

ПРОБЛЕМА

Пересохла ріка

Чому вінницькі переробні підприємства припинили випуск

П'ять молокозаводів області, які спеціалізувалися на виробництві сухого знежиреного молока, торік зменшили обсяги його виробництва у десять разів. Нині про таку продукцію майже забули. Якщо в січні за кілограм сухого молока ще платили 12 гривень, то тепер не дають навіть чотирьох.

Як стверджують спеціалісти, аналогічна ситуація склалася загалом у державі. Потужного удару по вітчизняній молочній промисловості завдала демпінгова цінова політика найбільших світових виробників молочної продукції. Наші «молочарі», нагадаємо, мали основний прибуток саме від експорту сухого молока і казеїну, ціни на який теж упали до найнижчого показника. На думку експертів, цей прибуток був такий значний, що за рахунок нього навіть перекривалися збитки на виробництво інших видів молочної продукції, зокрема вершкового масла.

На відміну від конкурентів, де уряди економічно підтримують експортерів продуктів тваринництва, сплачуючи їм дотацію до 30 відсотків від експортної ціни, наші молочні підприємства залишилися наодинці зі своїми проблемами: аналогічної підтримки від свого уряду вони чекають досі. Схоже, сухе молоко, основним споживачем якого є кондитерська галузь, скоро будемо завозити з-за кордону...

Завод змінив назву

Виконувач обов'язків директора Козятинського маслозаводу Вадим Поліщук вважає, що їхньому підприємству не поталанило найбільше. До нинішнього року підприємство мало назву «завод сухого знежиреного молока». Так, саме воно було основною продукцією. Виробляли її найбільше порівняно з іншим на Вінниччині. Приблизно 80 відсотків експортували — до Англії, Франції, Німеччини і навіть Японії. Значну частку прибуткової продукції, якою є сухе молоко, забирала Росія.

— Дбаючи про перспективу, — каже молодий керівник, — ми затратили величезні кошти — 120 тисяч гривень — на переобладнання технології виробництва сухого знежиреного молока. І що з того? Змушені були законсервувати його. Тепер залишається хіба що чекати кращих часів. А скільки зусиль і коштів пішло на те, щоб запровадити фасування продукції у європейську тару: без цього споживачі з капіталістичних країн не захотіли б з нами мати справу.

Водночас, на думку співрозмовника, ці втрати можуть бути ще більші. «Якщо підприємство залишать спеціалісти, які працювали на виробництві цієї продукції, тоді нам не потрібні будуть ні дотація, ні оте законсервоване обладнання». Річ у тім, пояснив співрозмовник, що вони, як мовиться, особливої руки спеціалісти. Готувати їх довелося не один рік: надто багато тонкощів треба знати, щоб виробляти таку продукцію. Ось чому на заводі не скоротили жодного такого фахівця. Робітників із колишнього цеху сухого молока навіть перевели на інші ділянки. Тільки б вони залишалися на заводі. Бо, повторюю, тут не перестають вірити, що коли-небудь знову візьмуться за звичну справу.

А ось назву підприємства таки змінили. «Курям на сміх виходило: у назві відображалася продукція, якої не виробляємо. Змушені були зводити все до спільного знаменника».

Кефір з... йодом не смакували?

Власником підприємства нині є вінницька корпорація «Прем'єр-фінанс». Саме завдяки її значною мірою «молочарям» удалося утриматися на плаву. Бо якби не кредити для перепрофілювання виробництва... Завоювати місце під сонцем сьогодні непросто навіть на внутрішньому ринку. Поряд з Козятином — Бердичів, продукція тамтешнього молокозаводу надійно прописалася у місті залізничників. Та й вінничани поставляють її чимало. Везуть молокопродукти і зі

Солодкий, та не для всіх

РЕАЛІЇ

Нелегко дається цьогорічний цукор Кіровоградщині. З одинадцяти наявних цукрозаводів області до сезону були готові п'ять, в урочну годину «стартували» чотири, а після тривалих дощів таких, що працюють, залишилося всього три. Селяни та військовослужбовці Міністерства з надзвичайних ситуацій поновили збирання та вивезення солодких коренів з розгаслих полів, тож з'явилася надія, що Добровеличківський цукрозавод знову почне працювати. Чекає поповнення своїх кагатних полів й Саблино-Знам'янський завод, але експерти стверджують: для всіх п'яти цукроварень сировини на Кіровоградщині не вистачить.

А буряк цього року в області вродив непоганий, і хоча нормованих сівозміною одинадцяти відсотків посівних площ сягають не всі господарства, багато хто протягом останніх років поступово їх збільшує. Вирощують технічну культуру і на присадибних ділянках, проте це справа нестабільна. У районах, де цукрозавод з мережею бурякоприймальних пунктів поряд, сіяти буряки на двадцяти сотках вигідно, як, наприклад, в Олександрійському і Олександрівському районах. А, приміром, у Долинському районі спеціально розроблена програма «Цукор» не спрацювала — не вдалося розв'язати проблему закупівлі й вивезення вирощеної продукції. Дивовижним чином переплітаються маршрути руху багатотонних вантажівок з цінною сировиною. Один завод (як, скажімо, Олександрійський) отримує буряки з шести районів і навіть з сусідньої області, витягуючи корені з-під носа інших переробників. У деяких селянських кооперативах Добровеличківського району над усіма розрахунками панує патріотизм, і вони возять вирощене з полів на «рідний» завод, хоча удвічі ближче — інший, підпорядкований «чужому» району.

Зрозуміло, чому райдержадміністрації дедалі більше уваги приділяють розташованим на підвідомчій території заводам. Цукроварня, яка працює, — це опора районного бюджету: лише Олександрійщина торік отримала від цукроварні ня 2,7 мільйона гривень. На жаль, не можна сказати, що турботу про вітчизняну цукрову галузь виказує центральна влада.

— Ми не знаємо, що буде з нами завтра, — заявив кореспонденту один з керівників Олександрійського заводу.

Разом з цукрозаводом ім. Петровського — це одне з найбільш успішних підприємств цього профілю на Кіровоградщині, але й воно не в змозі конкурувати з імпортним цукром, який продається дешевше встановленої для виробника в Україні мінімальної ціни. Минулого сезону деякі великі сільгосппвиробники до самої весни тримали цукор на складах Олександрійського заводу, не знаходячи можливості продати його за прийнятною ціною. Той, хто зробив спробу реалізувати власну продукцію за ціною, що нижча за 2,37 грн., тієї самої весни сплатив кількадесят тисяч гривень штрафу — і надовго замислився над тим, чи потрібен йому «цукровий» головний біль взагалі.

Мабуть, з цієї причини перед місцевими цукроварнями вимальовується ще одна проблема — старіння кадрів. Дедалі збільшується кількість пенсіонерів, а дипломована молодь не поспішає до цукрозаводських селищ. Але для підготовки з учорашнього випускника самостійного практика потрібно не менш як п'ять років роботи на виробництві. Звичайно, якщо воно не простоюватиме.

Ігор ШИРОКУН.

Кіровоградська область.

ФОТОФАКТ

У ЗАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика» не тільки нарощують випуск продукції, а й ведуть селекційну роботу.

На знімку: пташниці-оператори Оксана Волошина, Любов Краснюк та виконавчий директор агрофірми Сергій Петренко у залі, де утримують 125 тисяч кліткових курей породи лоран браун.

Фото Леоніда ДОБРОВОЛЬСЬКОГО (Укрінформ).

сухого молока

надзвичайно прибуткової продукції

столиці, відстань теж незначна.

— Конкурентів можна перемогти або нижчою ціною, —каже голова ради директорів корпорації Володимир Продивус, — або продукцією, яку вони не пропонують покупцеві. Ми пішли на зовсім незвичний крок —почали співпрацювати з дієтологами. У перспективі, вважають у корпорації, споживачі дедалі більше дослухатимуться до їхніх порад. До цього спонукає складна екологічна обстановка. Та й самі люди починають уважніше стежити за власним здоров'ям. У результаті такої співпраці фахівців заводу і ВАТ «Вінницямолоко», що також є структурним підрозділом нашої корпорації, з київськими дієтологамиями, з'явилася продукція, яку, без перебільшення, мало хто ще смакував у нашій державі, бо її ніхто більше не виробляє.

Що вона являє собою, пояснює головний технолог підприємства Лілія Кулініч: «Мова йде про йодоване молоко й кефір, — каже Лілія Григорівна, — які почали сходити з конвеєра заводу. Йод у поєднанні з білком, у даному разі ми використовуємо казеїн, є надзвичайно цінною харчовою добавкою. Дієтологи стверджують, що вона ефективно засвоюється організмом. А для чого нам потрібен йод, гадаю, про це вже знають навіть діти. До того ж на смак ці продукти нічим не відрізняються від звичайних, а ось користі від них набагато більше.

Новий напрям — збагачення продуктів добавками — на підприємстві розвиватимуть надалі. Бо він дуже перспективний, стверджує в. о. директора В. Поліщук. І хто швидше освоїть його, той буде у виграші. Керівник заводу розповів ще про одну аналогічну новинку.

«Подільська новинка» — таку назву має новий вид масла, виробництво якого розпочато на заводі. 30 відсотків тваринного жиру в ньому замінено на рослинний. Розробляли технологію його виготовлення спеціалісти заводу разом з представниками ВАТ «Вінницямолоко» та ВАТ «Вінницяоліїжиркомбінат», яке поставляє для виробництва нового виду масла рослинні жири. А в них, зрозуміло, значно менший вміст холестерину, ніж у тих, що мають тваринне походження.

Такого швидкого перепрофілювання виробництва, як у Козятині, можна досягти тільки за рахунок ефективної роботи і тісної співпраці зацікавлених партнерів. Додамо, що заодне тут став до ладу цех цільномолочної продукції. На технологічній лінії — це також товарний кредит згаданої вище корпорації —виробляють чотири види продукції довгочасного зберігання. До речі, козятинські кефір, ряжанка, сметана і йогурт коштують дешевше, ніж ті, що їх завозять до місцевих магазинів конкуренти. Отож їм, за даними маркетингової служби заводу, доводиться поволі поступатися господарям.

— Виробництво, крім того, має бути безвідходним, — вважає керівник заводу. На підтвердження сказаного наводить конкретний приклад: цього року виготовлено перших 26 тонн сухої молочної сироватки — продукції, яку чекають підприємства фармації і кулінарії. До того ж новинка має надзвичайно високу рентабельність. А в задумах — виробництво плавленого сиру: товарний кредит для цього вже отримали. Від кого? «Продивус попіклувався...»

На превеликий жаль, не всі виробники сухого знежиреного молока зуміли виявити таку економічну гнучкість у зміні профілю виробництва. Одне з підприємств взагалі зупинило роботу.

Григорій ЗАБОЛОТНИЙ, заступник голови облдержадміністрації:

— Держава повинна будь-що розробити механізм надання субсидій і відшукати кошти, щоб підтримати власну молочну галузь. Не забуваймо, що вкладені у тваринництво і молокопереробку кошти окуповуються сторицею. Ось конкретний приклад: у 2001 році експорт молочної продукції дав нам один мільярд доларів...

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про підсумки парламентських слухань «Про виконання законодавства щодо розвитку загальної середньої освіти в Україні»

Враховуючи висновки та пропозиції учасників парламентських слухань «Про виконання законодавства щодо розвитку загальної середньої освіти в Україні», Верховна Рада України **постановляє**:

1. Затвердити Рекомендації парламентських слухань «Про виконання законодавства щодо розвитку загальної середньої освіти в Україні».

Вважати одним із найважливіших, стратегічних державних завдань забезпечення виконання законодавства України про загальну середню освіту в повному обсязі.

2. Кабінету Міністрів України під час доопрацювання проекту Державного бюджету України на 2003 рік, прийняття нормативно-правових актів, розробки державних програм щодо розвитку загальної середньої освіти враховувати рекомендації, зауваження і пропозиції, висловлені учасниками парламентських слухань.

3. Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти разом з комітетами Верховної Ради України з питань бюджету, з питань фінансів і банківської діяльності, з питань соціальної політики та праці, з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму, з питань культури і духовності та іншими комітетами вжити відповідних заходів щодо виконання цієї Постанови.

4. Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти в 2004 році поінформувати Верховну Раду України про стан виконання законодавства щодо розвитку загальної середньої освіти в Україні та Постанови Верховної Ради України «Про підсумки парламентських слухань «Про виконання законодавства щодо розвитку загальної середньої освіти в Україні».

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ,
24 жовтня 2002 року.
№ 210-IV.

Закон України

Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці № 140 1974 року про оплачувані учбові відпустки

Верховна Рада України **постановляє**:

Конвенцію Міжнародної організації праці № 140 1974 року про оплачувані учбові відпустки, прийняту 59 сесією Генеральної конференції Міжнародної організації праці 24 червня 1974 року, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
26 вересня 2002 року.
№ 174-IV

Закон і благодать

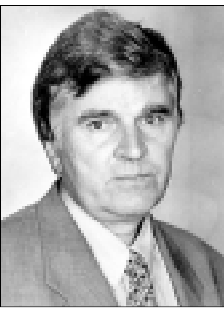

Інтерв'ю з народним депутатом України, академіком НАН України Петром ТОЛОЧКОМ

— Яким, на Вашу думку, має бути патріот України? І що взагалі слід розуміти під цим поняттям?

— Це поняття нині девальвовано. У нас патріот — той, хто найбільше кричить: «Ах, як я люблю Україну!». А насправді патріотизм — почуття майже інтимне. Це —любов до свого краю, до свого народу, до місця, де народився, і про це не кричать. Не кричимо ж ми: «Ах, як я люблю мою матусю! Ах, як я кохаю свою дружину!». Це кажуть тихо.

Нині в Україні з'явилося дуже багато людей, які патріотизм зробили своєю професією і стрижуть політичні дивіденди. Але патріот — поняття глибинне. Це людина, віддана своїй країні і в горі, і в радості, котра не змінює свої переконання зі зміною політичного вітру. Не той патріот, хто проклинає попередні 70 або 300 років життя України, а той, хто вважає, що з історії свого народу не можна глумитися.

Я не знаю, чи всі, хто називає себе патріотами, підуть на плаху за Україну. Як свідчить досвід, багато хто з них, отримавши тепленьке місце, одразу забувають свої попередні гасла, прилаштовуються і спокійнісінько служать тим, кого ще вчора ганьбили.

Мені здається, що поняття патріотизм не обов'язково прикладати до всіх громадян. Ступінь патріотизму, обсяг цього почуття — то суто індивідуальна справа. Коли націонал-патріоти нарікають на недостатній патріотизм своїх співгромадян, вони не розуміють, що головне — бути законослухняним. А в нас, виявляється, «патріотом» бути значно легше, аніж законослухняним громадянином своєї країни, що, зокрема, засвідчили й події останніх тижнів.

— Чому Ви перебуваєте в опозиції до влади?

— Це покликання інтелігенції — бути в опозиції до влади, навіть найкращої. Такої влади, котра на сто відсотків задовольняла б народ, не буває. Влада вочевидь винна, вочевидь повинна виправдовуватися перед людьми, бо вони її ставили собі на службу, а вона не завжди справно виконує свої функції навіть у тому ідеальному випадку, коли прагне це робити. Тому я в опозиції до влади, хоча й сам, як це парадоксально, являю собою певну її частину. Я завжди опоную владі, виступаю в газетах і журналах, висловлюю критичні судження з приводу її, як мені здається, неправедних дій.

— Ваша оцінка нинішніх взаємовідносин церкви і влади.

— Стосовно нашої нинішньої ситуації у відносинах між церквою і владою, то УПЦ КП вочевидь злилася з сучасним режимом. А церква, очолювана митрополитом Володимиром (Сабоданом), поводиться зваженіше, хоча, звичайно, не є опозицією влади. Вона знайшла нормальніший модус своєї поведінки.

Якийсь час багато хто доводив, що нам потрібна національна православна церква. А я завжди зазначаю в статтях, що церкви національної бути не може. Адже сказано, що для Бога байдуже — іудей ти, грек чи ще хтось. Тому церква наша може бути лише помісна, а в цій церкві можуть бути всі. Мої опоненти з так званого «патріотичного табору» завжди заявляли: «Нам потрібна національна церква!», — розуміючи під цим «державна». Але й вони нині, здається, відійшли від цих шокуючих гасел. І сам «патріарх» Філарет уже впевнено каже, що Україні потрібна помісна православна церква. Однак сама УПЦ КП, по суті, є державною. Але це аж ніяк не узгоджується з нашою Конституцією, де сказано, що церква відділена від держави. Бачимо майже обов'язкову, майже ритуальну присутність «патріарха» Філарета на всіх владних заходах. Митрополита Володимира ми нечасто там бачимо, автокефальних владик так само. Я не кажу вже про керівників мусульман, баптистів та інших не традиційних для нас релігій. «Патріарх» Філарет перетворився на свого роду символ нової влади. Мені здається, що таке беззаперечне, безмовне і граничне злиття з владою не принесе користі ані самій церкві, ані державі. Церкві чужа політична метушня. Вона повинна пробуджувати в людині найкращі якості душі, піклуватися про вічне. А те, що нині відбувається, далеке від цього ідеалу.

Хоч я неоцерковлена людина, але й не войовничий атеїст. Генетично, можна сказати, я православний, і коли наших православних ображають, мене це обурює. А стояти у церкві зі свічкою в руці і без віри, що стало нині своєрідною політичною модою, не можу. Це було б нечесно.

— З Ваших публікацій видно, що Ви розумієтеся на питаннях канонічності й неканонічності церков. Причому Ви наголошуєте, що канонічна — лише Українська православна церква, що перебуває під омофором патріарха Московського і всія Русі.

— Гадаю, трохи розумієся. Хоча, може, це й надто самовпевнено сказано.

— Чи має для Вас поняття канонічності значення, пов'язане з благодатністю й істинністю церкви, котру не можна відокремити від інших помісних церков?

— Звичайно. Але я не скажу, що глибоко усвідомлюю нерозривність понять канонічності та благодатності. Якби я був віруючий, то для мене це превалювало б. Хоча підсвідомо відчуваю, що неканонічна церква —означає неблагодатна, сумнівна. Оскільки я людина традиційних поглядів і переконань, то хочу, щоб була наступність у розвитку суспільства і його різних інституцій. Тому на мій світський погляд здається, що церква, яка випала з цього традиційного потоку розвитку, втрачає канонічність і благодать. Втрачає вона й довіру до себе, бо перестає бути церквою, а перетворюється на своєрідний політичний департамент режиму. Це дуже погано. Ієрархи повинні усвідомити це собі. Криза православ'я в Україні значною мірою зумовлена тим, що багато хто з них почав політиканствувати, чим відштовхнув від себе віруючих. Одні із завзяттям кинулися в різні релігійно-політичні течії, інші просто відвернулися від православ'я. Тому в нас так багато розвелося нетрадиційних релігій. Тож поняття благодаті, канонічності й законності переплітаються. У Києві й народилося «Слово про закон і благодать», створене видатним церковним діячем, Київським митрополитом Іларіоном.

— У Свято-Макар'ївському храмі, який належить до канонічної православної церкви, помічали на молитві й дотриманні таїнств лідера БЮТ Юлію Тимошенко. Значить, її душа тягнеться до Бога?

— Напевне, це так.

— З другого боку, оточення Юлії Володимирівни не може не викликати побоювання у православних християн. Навколо неї згуртувалися люди, вороже налаштовані до канонічного православ'я, вони підтримують хто сектантів, хто протестантів, хто католиків. Але ж іще 1999 року газета «Вечерние вести» (рупор Ю. Тимошенко) визнавала, що псевдопатріарх Філарет нині — просто пан Денисенко, та ще й відлучений за тяжкі гріхи від церкви («Вечерние вести», № 086 (132) від 12 травня 1999 року, стаття «Филарет хочет на Голгофу? Но чтобы не больно!»). Прокоментуйте це.

— Щодо ідеологічного переорієнтування газети «Вечерние вести» — це справді так. Я намагався якось вплинути на цей процес, але до моєї думки не вважали за можливе дослухатися.

Розмов з приводу релігійних переконань Юлії Володимирівни з нею не вів. Були дискусії з приводу її дедалі більш визначальної орієнтації на західний регіон України. А орієнтація ота рано чи пізно, безперечно, внесе корективи і в її переконання духовні, релігійні. Але Західна Україна — ще не вся Україна, а лише її невелика частина, до того ж із населенням, яке сповідує переважно греко-католицьку віру. Храмів православної традиційної канонічної церкви там залишилося небагато. Чи не так?

Юлія Володимирівна — неординарна особистість, безперечно. Хоча багато хто орієнтується на Ющенка, інші — на Мороза, треті — ще на когось.

В її оточенні є різні люди, але, на мій жаль, багато й таких, хто, скажемо м'яко, не надто лояльно ставиться до Росії, а також і до тих традиційних проявів нашого менталітету, культури, релігії, що ми їх успадкували спільно з росіянами. Це не обов'язково ми від росіян узяли, багато і вони від нас узяли, адже ми зросли з одного кореня.

Мені здається, що Юлія Володимирівна поступово починає підпадати під їх вплив. Не можу поділити таку орієнтацію. Вона начебто й суто політична, але поєднана багато з чим у житті. Я не можу зректися своїх батьків, свого минулого, нашої багатої спільної історії, періоду єдиноутробного нашого існування в лоні Київської Русі. Якщо Юлія Володимирівна піде тим шляхом, яким веде її нинішнє оточення, вона не реалізується як загальнонаціональний лідер.

— Ваша особистість викликає повагу у православних. Тому багато кого дивує, як Петро Петрович опинився в такому оточенні. Але й Юлія Володимирівна, як православна віруюча, має відчувати духовне відчуження серед своїх політичних соратників, яких більше влаштовує така собі релігійна всеядність, змішана багатоконфесійність. Пріоритет православному світогляду в духовній сфері політики «Блоку Юлії Тимошенко» не віддадуть.

— Маєте рацію. Я сам відчуваю у зв'язку з цим душевний дискомфорт і мучуся ним.

— Гідним прикладом для жінок-політиків могла б стати велика княгиня Ольга, котра завдяки православній вірі осягла небесну славу і залишилася у серцях нащадків як свята і рівноапостольна.

— Так, по суті це правда. Інакше вона була б звичайною княгинею, регентшею при синові Святославі, і мало хто про неї знав би. Але Ольга була неординарна особистість, вона усвідомлювала, що Русь уже не повинна залишатися осторонь розвитку європейської цивілізації. Візит до Константинополя і хрещення поставили її серед освічених європейських лідерів.

— Тому як нерозумно відмовлятися від православних традицій і не віддавати належне тій вірі, яку зберігали, захищали і за яку гинули наші славні предки!

— Для мене це також неприйнятне з жодного боку.

— Гадаю, Ваше перебування у фракції «Блоку Юлії Тимошенко», де Ви залишилися єдиним свідомим захисником православних традицій, — все-таки певний промисел.

— Мушу сказати, що мені дедалі важче витримувати цей промисел: бути у своїй фракції у становищі неоднодумної людини. Недостатній патріот не рве тільник на мітингах, не бігає блокувати трибуну Верховної Ради, не залишає демонстративно залу. До того ж прихильно ставиться до Росії. Чомусь, дивним чином, вважає себе пов'язаним із канонічною лінією православ'я, хоча й не ходить до церкви, не б'є поклони.

— Добре було б бачити в оточенні Юлії Володимирівни оцерковлених помічників-консультантів і привернути її увагу до православних християн, які чекають, що вона засвідчить свою православну віру у справах, зокрема і в політичній царині.

— Як це зробити, важко уявити. Можливо, Вам варто зустрітися з Юлією Володимирівною і взяти в неї інтерв'ю. Хай і пояснить православним своє до них ставлення. З греко-католиками вона, здається, вже знайшла спільну мову.

— У православних не викликають оптимізму й багато які деталі зовнішньої політики Юлії Володимирівни. Скажімо, фото обнявшись із Мадлен Олбрайт засмутило багатьох, у кого серце болем відгукувалося на бомбардування Югославії та інші негативні результати зовнішньої політики США, яку місіс Олбрайт представляла як держсекретар.

— Юлія Володимирівна — не дипломат, і, мабуть, не зважає, як відгукнуться в народі ті чи інші її вчинки на міжнародній арені. Вона надто прямолінійно демонструє свою відданість європейському виборові України, можливо, навіть на шкоду власній репутації всередині країни. Звичайно, до цього змушують її й політичні соратники, які розглядають входження України до європейської спільноти як антитезу відносинам з Росією.

— Західні політики здатні хитро й тонко використати у власних інтересах певну політичну постать, чи то Ющенка, чи Тимошенко, чи Мороза?

— Не тільки здатні, а й успішно роблять це. Мені неприємно, що наші політичні лідери попадаються на ці наживки. На жаль, їхня мітингова активність дивовижним чином пов'язана з відвідуванням ними західних столиць.

— Попри це, чи збереглися у Вас тісні відносини з Юлією Володимирівною. Скажімо, чи буваєте у неї вдома?

— З мого боку до Юлії Володимирівни завжди було і є шанобливе ставлення, що не заважає моїм критичним поглядам на деякі її дії. Вдома у неї я ніколи не бував і не вважаю це необхідною умовою відносин.

— Юлія Володимирівна нагороджена Українською православною церквою орденом Святої великомучениці Варвари. Як відреагувало її оточення на те, що, за їхніми словами, «Московська церква» відзначила їх політичного лідера?

— Мені важко сказати. Якось не загострював уваги на цьому. Знаю, що вона одержала цей орден, але не знаю реакції на це її нинішнього оточення. Втім, і колишнього також.

— Ваша думка про виступи опозиції. Ви їх схвалюєте?

— Ні, не схвалюю. Я вважаю, особливо після заяви Президента Л. Кучми (не обговорюватимемо, чому її зроблено лише на восьмому році його правління), в якій він виклав нову модель системи влади в Україні, вельми близьку до сповідуваної опозицією, що в останньої немає переконливих причин для збурення спокою своїх співгромадян. Розпочинайте реалізацію заявлених пропозицій. Адже ви цього хотіли! З'ясувалося — не зовсім. Із останніх заяв В. Ющенка та Ю. Тимошенко неначе випливає, що система влади їх влаштовує, але тільки без Л. Кучми. Можливо, так і краще для України, я не знаю. Але досягати двоїстих цілей ціною ввергнення країни в хаос і сваволю аморально. Пам'ятаєте 9 березня 2001 року, коли прорепетирували кровопускання?

Важко позбутися думки, що розігрів політичних лідерів опозиції відбувається не без впливу спецслужб деяких країн Заходу, близького і далекого. Багато кого там не влаштовує Л. Кучма. Але якщо ми в результаті всіх катаклізмів одержимо керівника, який з усіх поглядів влаштовує Захід, я не переконаний, що це буде благом для України.

Потерпімо два роки і демократичним законним шляхом змінимо Президента і його оточення. Силове усунення законно обраного Президента може створити прецедент. Сьогодні ми, висловлюючись фігурально, винесемо на вилах Л. Кучму, а завтра така сама доля спіткає інших. А кажемо, що ми європейці, прагнемо ввійти у співдружність цивілізованих країн. Але там так не чинять. Дивно, але те, що неприйнятне для Заходу, не тільки не засуджується ним стосовно нас, а й навіть заохочується. Перманентні демонстрації і багатотисячні процесії — це ще й величезні гроші. В нашій бідній країні вони могли б знайти ліпше застосування.

— Ви зустрічалися з митрополитом Київським і всієї України Володимиром?

— Одного разу я зустрічався з митрополитом Володимиром, коли вийшла моя книжка «Володимир Святий. Ярослав Мудрий». Я йому подарував цю книжку. Ми дуже добре розмовляли. Митрополит подарував мені іконку. Більше у нас зустрічей не було. Потім мені вручили орден Святого Володимира. Але вручав не митрополит Володимир, а намісник Києво-Печерської лаври єпископ Павло. Ще кілька виступів я зробив у духовній семінарії та академії у протоієрея Миколи Забуги. От і всі мої зустрічі та контакти.

Із розмови з митрополитом Володимиром я виніс враження, що він людина Божа, не політичний агітатор, а проповідник і вчитель. Вважаю, що його можна поставити серед найвидатніших ієрархів Руської та Української (канонічної) православних церков. У ньому я бачу не від миру сього піднесення над нашою житейською суєтою. І це гідне поваги.

— Чи згодні Ви з тим, що церква — сумління народу і держави?

— Це якщо в ідеальному сприйнятті... Так має бути. Але, на жаль, і в церкві є чимало негідних людей. Не треба ідеалізувати.

— Ви намагалися наводити містки між церквою і державною владою?

— Ні, тому що не прагну до політичного лідерства. В науці я хочу бути провідним, а в громадсько-політичному житті у мене немає амбіцій щось очолити, стати на чолі руху. До того ж я завжди побоююся, що на якомусь етапі мета руху, тієї групи, яку ти створиш або очолиш, може піти врозріз з твоїми власними переконаннями і сумлінням. Мені не хочеться зазнавати розчарувань. Містки треба будувати не між церквою і владою, а між церквою і народом. Але це — завдання церковних служителів.

— Політика впливає на долі мільйонів людей, тому особливо важливо, щоб наші політичні лідери знаходили основу свого життя в православній вірі. Звісно, просвіта серця людини йде від Бога, але люди, часом і невіруючі, часто сприяють цьому благодатному акту.

— У міру своїх сил і здібностей я готовий служити цій благородній меті.

— На завершення нашої розмови розкажіть історію передачі Видубицького монастиря філаретівській церкві.

— Видубицький монастир передано УПЦ КП рішенням Кабінету Міністрів, коли прем'єр-міністром був П. Лазаренко. Після цього звідти було видворено, як казали в давнину, з гріхом і неправдою Інститут археології НАН України. Особливо погано керівництво монастиря поставилося до археологічних фондів, які зберігалися в Георгіївській церкві. Замки на її дверях було зрізано автогеном, а речі самовільно, без присутності працівників Інституту, перенесено в інше приміщення. Під час цього монастирський двір було всипано археологічними знахідками.

Вкотре підтвердилося правило, згідно з яким добро карається. Свого часу, задовго до розвалу Радянського Союзу, Інститут археології НАН України на прохання митрополита Філарета надав Михайлівську церкву Видубицького монастиря для богослужінь. Багато років ми мирно співіснували з церквою, але затим до нас поставилися так негідно. Не думаю, що монастирській братії це додасть святості, як і церкві, до якої вона належить.

Інтерв'ю взяв Анатолій ВЕЛИЧЕНКОВ.

P. S. — Після нашої розмови сталися зміни у Вашій фракційній належності. Чи не хотіли б щось змінити у своїх відповідях?

— Ні. Усе сказане підтверджую і тепер.

Головний лот — «сорочка»

БАЛАНС МІСЯЦЯ

Прийняття Держбюджету в першому читанні 17 жовтня стало головним лотом осіннього аукціону. Доходна частина балансу — 55,1 мільярда гривень. Це на 8 мільярдів гривень вище урядової «планки». Що означає така корекція?

Насамперед проект Держбюджету породжує неабиякі сумніви: чи не помиляються автори у своїх передбаченнях? Чи не потрапить наша «сорочка» під надмірний фіскальний прес?! Левову частку додаткових доходів (1,8 млрд. грн.) планується перерахувати в місцеві бюджети, причому 1,4 мільярда гривень — на розвиток соціальної сфери. Це добре, бо доходи деяких місцевих бюджетів у перерахунку на душу становлять непристойно мізерні суми. А уряд ще й делегував територіям частину видатків, не підкріплених їхніми доходами — хоч у Всевишнього кошти проси! А ще треба підвищувати заробітну плату лікарям, педагогам (фінансувати органи правопорядку пропонується з Держбюджету). Хто дасть гарантії, що на це гроші віднайдуть? Ото ж бо...

Ще одне. Законодавча процедура впорядкування податкового законодавства (скасування пільг, зміни в адмініструванні ПДВ і податку на прибуток тощо) лише розпочалася, тоді як мільярди додаткових надходжень вже затвердили в першому читанні. Чи, бува, не ставимо воза попереду коня?

Підприємства металургійної, хімічної галузей, агропромислового сектору (одне слово — наші традиційні експортери) дають і сьогодні неабиякі валютні надходження в бюджет. Але при цьому уряд у своєму варіанті бюджету «заклав» зниження надходжень з податку на прибуток підприємств, ніби передчуваючи несприятливу цінову «погоду» на зовнішніх ринках.

Якщо сценарій авторів законопроекту поламається, «сорочку» почнуть здирати з підприємців-роботодавців, як кажуть, зі шкірою. Керуючись інстинктом самозбереження, ті «відбиватимуть» свої втрати за рахунок найманих працівників (зарплату взагалі видаватимуть лише в «конвертах»), віддалятимуться ще далі у «тінь». А на сприяння чиновництва, тобто на хабарі, як повелося, покладуть хто 10, а хто й 20 відсотків своїх прибутків.

Дивідендів — як кіт наплакав

Більш як половину додаткових надходжень (4,4 млрд. грн. з отих 8 млрд.), включених до загального фонду Держбюджету, пропонується одержати від приватизації. Знову фантастика, бо той, хто не потерпає від амнезії, пам'ятає: бюджетні діри у такий спосіб не виходило латати навіть за сумнозвісної оренди з викупом. Очікуваних мільярдів від приватизації народ не бачив ані торік, ані позаторік. Не побачить він їх і наступного року. Не бачили їх і приватизовані підприємства. Натомість держава забирала частину прибутку на дивіденди від своєї частки акцій, гальмуючи розвиток приватизованого підприємства. Вона ж, держава, блокувала рішення про вторинну емісію цінних паперів, унеможливлюючи надходження інвестицій. Нагадаю: на початку жовтня до бюджету було перераховано 16 мільйонів дивідендів на державні акції АТ за річного плану у 440 мільйонів гривень. Помічаєте різницю? Заступник голови ФДМУ Михайло Чечетов розцінив як нереальні дивідендські призначення і в проекті Держбюджету-2003. На це не зважили, а дарма.

Дивує й інше. За два роки економічного зростання Україні так і не вдалося скоротити зовнішній борг. Це пояснювали бюджетними дефіцитами. Тоді чому за бездефіцитного бюджету не спрямовувати частину доходів на погашення зовнішнього боргу? Або ми не впевнені у своїх доходах, або маємо міфічне економічне зростання.

Ніщо так не руйнує конструктивізм і планомірність бюджетного процесу, як хронічне недофінансування стратегічних галузей економіки, приміром, металургії. Вона стратегічна, бо її енергоємна продукція за цінами не має аналогів на зовнішніх ринках. Вона — джерело валютних надходжень, тому уряд і далі змушений коштом бюджету добиватися зниження собівартості металопродукції. Або через тарифи на електроенергію, або в рамках законодавчих податкових пільг. Тим паче для суспільства схема перехресного субсидування (тарифи на електроенергію для населення зменшуються завдяки підвищенню тарифів для промисловості) нібито виграшна. Зате громадяни у черзі на відключення світла або тепла (за наявності боргів або технічних пошкоджень ліній електропередач) стоятимуть перші, як ті стрілочники.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Те саме відбувається і в Росії, яка відтепер дотуватиме експорт енергоємного виробництва алюмінію, міді, металопродукції не лише з допомогою дешевих енергоносіїв, а й за рахунок їхнього транзиту на європейські ринки. Саме ця вагома обставина змушує європейців поки що утримуватися від співучасті в україно-російському газовому консорціумі.

Ефективно керувати грішми платників податків за незбалансованих бюджетів — дуже тонка справа. Тому наші уряди по черзі керують доходами і видатками в ручному режимі. Цей процес видається своєрідним державним бізнесом навіть Конституційному Суду котрий у жовтні таки вирішив, що до осіб, які не мають права входити до складу керівних органів та наглядових рад комерційних підприємств, належить віднести Кабінет Міністрів, усіх керівників центральних органів виконавчої влади та всіх глав місцевих держадміністрацій.

Але процес пішов так далеко, що не спинити. Наприклад, уряд делегував ДПА право стягувати борги за простроченими кредитними угодами з урядовими гарантіями. Подейкують, що за це податківці матимуть четверту частину стягнень — щоб я так жив! Це що, комерційна угода двох урядових установ?

Ситуація схожа — до навпаки

Цікаво, чи задумувався хто над кінцевим результатом прив'язування життєвого рівня людей до приватизаційних надходжень загального фонду Держбюджету? Але тут мене виправлять, бо ці надходження не мають конкретних видаткових статей у проекті Держбюджету. Чого доброго, можна подумати, що уряд одержує 4,4 мільярда гривень на ручне управління. Але ж на централізовані капіталовкладення, судячи з його варіанта бюджету, уряд не зважається. Тоді чого очікувати підприємствам?

Спрацьовані подекуди на 80—90 відсотків основні фонди підприємств непридатні навіть для банківської застави під кредит. І спокушають інвесторів хіба що тоді, коли за них агітує сам Президент України, як у випадку з американським інвестором Макіївського металургійного комбінату імені Кірова. В урядові гарантії, судячи з тих само неповернених кредитів, потенційні інвестори вже не вірять.

Фонд держмайна України провалював програму приватизації, тоді як економіка країни зростала. То чи станеться диво у вигляді чотиримільярдної виручки, коли ситуація змінилася до навпаки і в Україні, і за її межами?

Наївно так думати. Міністерство фінансів стоїть перед потребою скоротити видатки на фінансування захищених законодавством статей на суму від 4 до 6 мільярдів гривень. Ці реалії в жовтні змусили контрольні служби країни (передусім ДПА) розпочати безкомпромісну боротьбу з недоїмками і боржниками.

Сергій ВЛАД.

Щоб ти жив на лише зарплату!

321 тисяча мешканців Донецької області не отримують вчасно свою зарплату. На початок жовтня заборгованість у зарплаті в області становила майже 700 мільйонів гривень. І хоча кількість підприємств, які мають заборгованість перед працівниками порівняно з початком року скорочено наполовину, темпи виплат не задовольняють ані мешканців регіону, ані владу. «Зарплатне» питання у четвер стало предметом розгляду на спільній колегії обласної ради та облдержадміністрації.

Обнадійливими тенденціями можна вважати скорочення боргів у машинобудуванні (на 27 відсотків з початку року) та сільському господарстві (на 77 відсотків). Водночас, **повідомляє прес-служба обласної ради**, надзвичайно складною залишається ситуація у вугільній галузі. Тут за падіння обсягів виробництва невиплачена робітникам сума зросла на 55,7 мільйона гривень — майже на 7 відсотків. У стані неплатоспроможності перебувають 80 відсотків шахт, із них кожна п'ята — у надкризовому стані.

З початку року заборгованість у зарплаті зросла на підприємствах чорної металургії (на 25 відсотків), кольорової металургії (на 15,5 відсотка), хімічної промисловості (на 13 відсотків) та легкої промисловості (на 16 відсотків). В області налічується 280 підприємств-банкрутів, на яких «висить» 280 мільйонів, не виплачених людям.

Спільна колегія запропонувала розірвати контракти із господарськими керівниками, які не вживають заходів для погашення заборгованості. Також вирішено співпрацювати із правоохоронними і контролюючими органами, щоб притягнути до адміністративної та кримінальної відповідальності гендиректорів. А центр законодавчих ініціатив при Донецькій обласній раді готуватиме пропозиції із удосконалення законодавства. Поправки стосуватимуться контролю роботодавців в частині оплати праці найманих робітників та зниження ставок оподаткування зарплати.

Ліна КУЩ.

АКТУАЛЬНО

■ *Донецьк*

«Недремне око» для листопрокатного стана

Контракт на постачання нової системи виміру зусилля прокатки для стана «3000» уклали Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча та фірма «АВВ» (Швеція). Система дасть змогу металургам уникнути перевантаження клітей та забезпечити суворий контроль за прокаткою.

Вартість обладнання становить 300 тисяч доларів. Фірму, яка взялася б за реконструкцію, маріупольські металурги виявляли шляхом тендера, де брали участь вітчизняні й зарубіжні виробники, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

■ *Крим*

Бочки готові — мерщій до лову

Рибальське місто Керч готове видобути, переробити і поставити споживачеві необхідну кількість кільки, хамси і пеленгаса. Про це йшлося на засіданні Керченського міськвиконкому перед путиною, на яку споряджено 40 риболовецьких суден. Повністю готові керчани до переробки улову: всі підприємства пройшли сертифікацію, запаслися двома тисячами тонн солі, тридцятьма тисячами бочок. Очікується подорожчання хамси, яка коштуватиме 3,5—4 гривні за кілограм. Ціна на кільку буде 1,2—1,4 гривні. Є надія, що в процесі нарощування обсягів видобутку ціна падатиме.

Три тисячі трудівників моря об`єднання «Кримрибакколгоспсоюз» з початку року добули майже 15 тисяч тонн морської риби, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

■ *Луганськ*

Будуть свої ювеліри

За активного сприяння Ровеньківської ювелірної фабрики в Луганському педагогічному університеті готуватимуть фахівців з ювелірної справи. Як з'ясувалося, вони потрібні не лише в регіоні. Уже є домовленість про працевлаштування випускників нового факультету на Донецькому та Київському ювелірному заводах.

— Сьогодні молодь обирає ті спеціальності, в яких бачить перспективу, пов'язану з бізнесом, економікою, — зазначив ректор університету Віталій Курило. — А фах ювеліра саме й надає змогу виявити себе в підприємництві, **повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

■ *Хмельницький*

Полювання на метал

На околицях Кам'янця-Подільського «мисливці» за кольоровими металами обрізали 15,4 кілометра проводів електромереж, відновлення яких коштуватиме місту майже 20 тисяч гривень. Щоправда, «пожертвування» можуть внести і самі злодії, схоплені за руку. Двох безробітних, один з яких уже мав судимість, таки спіймали на гарячому. А тим часом трофеєм для шахраїв стають каналізаційні чавунні люки та решітки, **повідомляє наш власний кореспондент Віра ШПИЛЬОВА.**

ФОТОФАКТ

В Одеському державному медичному університеті відкрито першу в Україні університетську стоматологічну клініку. На її базі створять сучасну школу підготовки лікарів-стоматологів з питань імплантації та виготовлення металокерамічних, бюгельних зубних протезів.

На знімку: в одному з кабінетів клініки.

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

Розмова про шпроти в салоні автомобіля

А ЯК У НИХ

Гетьман — прізвище в Естонії відоме. Його власник — заступник директора АТ «Масеко» — пам'ятає про своє українське коріння і про родичів, які нині мешкають на Поділлі, але тривалі історичні екскурси не любить. Не має часу. Забезпечувати виробництво і, головне, збут продукції найбільшого в Естонії підприємства з виготовлення рибних консервів та пресервів — це вам не фунт ізюму продати. В один із днів перебування в Україні президента Естонської Республіки Арнольда Рюйтеля ***Віктор ГЕТЬМАН*** *зміг приділити нашому кореспондентові час лише дорогою з одного виробничого корпусу до іншого.*

Розмова почалася із визначення «масштабу явища»: **«То скільки рибних консервів постачає маленька Естонія (1,3 мільйона мешканців) на величезний український ринок?».**

— З кожним роком поставки зростали і торік ми продали 14 800 тонн шпротів. У середньому по дві банки на одну українську душу.

— А як вдалося забезпечити такі потужності, адже ви постачаєте продукцію не лише в Україну?

— Наше виробництво базується на колишніх Таллінньському та Пярнуському рибокомбінатах, є ще фабрика в Нарві.

На них працюють приблизно дві тисячі людей, це найбільше рибне виробництво в Естонії. Культура виробництва і вимоги до якості дуже високі. Всі фабрики сертифіковано, вони мають «єврономер».

Щодня виробляємо 250 тисяч банок шпротів. Є й інша продукція із кільки-салаки, оселедців, сардинелли, сардин, скумбрії.

— Як давно ви працюєте з Україною?

— Україна для нас — традиційний ринок ще з радянських часів.

— Як удалося його втримати? Адже після розпаду Союзу більшість зв'язків розірвалися?

— У вашій країні багато розумних, грамотних бізнесменів, які створили оптові компанії і роздрібну мережу майже в усіх регіонах України. А ми не почали ділити комбінати, а навпаки, об'єднали їх.

— Із динаміки поставок видно, що російська криза «сприяла» переходові частини продукції з російського ринку на український.

— Так. До того ж у ці роки було укладено угоду про вільну торгівлю між нашими країнами, що дало змогу уникнути митних зборів. Виграли не лише ми, збільшивши збут, а й кожний покупець в Україні. Адже за таку саму продукцію із Латвії доводиться платити на 15 відсотків більше.

— Як ви оцінюєте перспективу розвитку українського ринку риби?

— Я гадаю, що можливе збільшення збуту традиційного виробу — шпротів. Це унікальний продукт і його виробляють лише на узбережжі Балтики. Свого часу Таллінньський рибокомбінат намагався виготовити шпроти із каспійської кільки, але нічого не вийшло, бо балтійська жирніша і має іншу структуру. Завдяки цьому смак наших шпротів, як казав Райкін, «спесифический».

Наші консерви не містять консервантів. Завдяки особливій технології ми гарантуємо їх зберігання два і більше років за кімнатної температури.

— Чи закуповуєте ви для своєї продукції українську сировину, наприклад, рослинну олію?

— Українська рослинна олія гарної якості, але, на жаль, її виробники не сертифіковані за європейськими вимогами. Купуємо борошно, крупи, цукор, якість яких вища за аналоги. Намагаємося купити все, що нам потрібно, в Україні, щоб партнери мали можливість розширити збут продукції.

— Часто українським підприємцям докоряють за порушення фінансової дисципліни.

— Про наших партнерів цього не скажеш!

— Представник керівництва вашої фірми Гелен Уус була в Україні в складі делегації, яка супроводжувала президента Естонії. Якщо все йде добре з розповсюдженням вашої продукції, то яке її завдання? Презентаційні функції?

— 2004 року Естонія може стати членом Євросоюзу. Кому як, а нам це загрожує проблемами. Тоді буде розірвано договір про вільну торгівлю з Україною, бо діятимуть уже правила єдиної Європи. Ми дуже хотіли б, щоб обидва уряди порушили перед ЄС питання про запровадження перехідного періоду на 3—5 років, протягом якого договір залишався б чинним хоча б стосовно виробів із кільки та салаки. Адже збільшення мита до 20 відсотків — норма ЄС — відіб'ється на українському попитові. Пригадуєте: по дві банки на душу населення?.. Нашу пропозицію підтримує посольство України і особисто посол Микола Макаревич.

Співрозмовник зупинив машину на фабриці і одразу повіяло «специфічним» рибним духом. У ворота заїжджали рефрижератори з сировиною, за стінами корпусу вагонетки з нанизаною на рожени кількою безперервно пірнали в тунельні печі, тисячі ніжних пальчиків складали рибинки в банки, французькі автоклави-стерилізатори поглинали кубометри загерметизованих упаковок.

За місяць їх відкриють на українських кухнях.

Володимир СТРОЙ.

ФОТОФАКТ

Цей учасник австралійського родео, схоже, не дуже впевнено почувається на спині цієї милої тварини. Лишається сподіватися, що отримані ним винагороди за виступ вистачить на непередбачені медичні витрати.

Фото АП.

Самокоп по-польському

У південних районах Польщі — головним чином у Дольношленському воєводстві — вже кілька років діє досить розгалужена мережа нелегального видобутку і торгівлі вугіллям. Безробітні і шахтарі-пенсіонери рубають вугільні пласти в покинутих шахтах, вибирають вугілля з пустої породи на териконах, а інколи просто крадуть з поїздів, які його перевозять.

Свою увагу до цієї проблеми польська громадськість звернула після того, як недавно поблизу міста Валбжих під час обвалу на покинутій шахті загинув шахтар-пенсіонер, який нелегально добував там вугілля.

Тільки в передмісті Валбжиха налічується кілька сотень старих шахт і вугільних виробок, і на деяких з них майже відкрито йде нелегальний видобуток вугілля, повідомив представник міської адміністрації Марек Шелес. За його словами, в цьому «бізнесі» може бути задіяно до кількох тисяч жителів міста, переважно колишніх шахтарів. Видобуте ними вугілля потім реалізується на ринках місцевим жителям для обігрівання будинків за значно нижчою ціною. Робота на таких шахтах смертельно небезпечна для шахтарів, і залишається тільки дивуватися, що нинішнього року в підземеллі загинула лише одна особа, додав він.

Ще більшою проблемою для місцевої адміністрації, поліції та власників шахт є справжні банди «вугільних крадіїв», які постійно атакують платформи і вагони з вугіллям. Зазвичай вони складаються з кількох десятків осіб, часто до них входять і підлітки. Зловмисники мають мобільні телефони і добре знають маршрути, за якими проходять состави з вугіллям, а також ті місця, де поїзди змушені рухатися з невеликою швидкістю. Стрибаючи на ходу на платформу з вугіллям, злочинці швидко набивають ним мішки і скидають їх на колії. А там на них уже чекають співучасники, котрі збирають мішки, вантажать їх на машини і відвозять на ринки. Вартість «лівого» вугілля ледве не в два рази нижче офіційної, тому у продавців і покупців існує своєрідна «кругова порука», що не дає змоги поліції виходити на слід злочинців.

Як повідомляє ІТАР-ТАСС, керівництво вугільних підприємств і місцева влада поки що не знайшли методу боротьби з «вугільними крадіями». Адже виставляти охорону біля кожної покинутої шахти просто нереально, а для охорони поїздів з вугіллям у поліції штату не передбачено.

Чаювання в ранзі мистецтва

Ритуал чаювання існує в багатьох країнах. І Україна — не виняток. Проте у нас не всі п'ють чай у чітко визначений час, як в Англії, і тим більше ніхто не витрачає на цю церемонію аж чотири (!) години, як у Японії.

«Ритуалу чайних церемоній вчаться багато років, — розповідає читачам «ГУ» професор ікебани і майстер чайної церемонії Ямада Мідорі. — Знання чайної церемонії підвищує соціальний статус і є хорошою рекомендацією в суспільстві. У ній яскраво втілена національна естетична традиція, суть якої у прагненні довести до повної довершеності справу, якою займаєшся». Проте, як з гіркотою констатувала Ямада Мідорі, 80 відсотків сучасних японців не знають, що це таке.

Не спати!

Тим часом прагнення досконалості властиве будь-якому японцю, незалежно від того, створює він електронну техніку чи пригощає чаєм. Недоробки або брак викликають у нього почуття невдоволеності собою. Цим, мабуть, і пояснюється зв'язок національних традицій і японського економічного дива.

Побут в Японії зведено до рангу мистецтва або науки. Привнесення елементу ритуальності у будь-яку дію є закономірним вчинком, звільняє людину від споконвічних властивих їй сумнівів, жалю, ілюзій. Правила проведення чайних церемоній суворо обов'язкові для всіх учасників. Приготування чаю, оформлення чайних кімнат, навіть теми бесід і кількість їх учасників чітко визначені, а традиції передаються століттями.

Ритуальне приготування і сервіровка столу для «зеленого чаювання» ґрунтується на постулаті філософії дзен-буддизму «живи однією миттю». Ритуал придумали японські монахи у XII столітті — чай допомагав їм не засинати під час медитації. Ця безсловесна мудрість, шепіт звуків мають змусити людину забути про суєту мирську, допомогти їй знайти душевний спокій.

Усі — в сад!

Невелика компанія, що збирається на чайну церемонію — від чотирьох до шести осіб, — спочатку веде суворо регламентовані розмови про природу, поезію. Ні в якому разі при цьому не обговорюються курс єни до долара або урядова криза. Потім триває прогулянка садом, після чого гості заходять до чайної кімнати, їм подають легку закуску. Після цього гості ненадовго залишають приміщення і чекають запрошення на наступну «серію» таїнства.

Кульмінація дійства відбувається у повній тиші. На моє запитання, чому японці не розмовляють за чашкою чаю так, як ми, про все потроху, викликає зустрічне запитання: «А чому мовчать під час медитації?..».

Майстер чітко відпрацьованими жестами якось по-особливому складає серветку, якою протирає всі інструменти чайної церемонії, великі піали з товстими стінками ополіскує кропом, неквапливо дерев'яною лопаткою туди насипають порошковий зелений чай. Потім наливається кріп і все ретельно збивається маленьким вінчиком, схожим на помазок, яким наші чоловіки користуються під час гоління. Зазначу, що всі предмети, необхідні для чайної церемонії, виконані з натуральних матеріалів. У результаті тривалого священнодійства, під час якого Ямада Мідорі щось ледве чутно про себе примовляє, виходить чай — густувата піниста рідина насиченого зеленого кольору гіркувата на смак. Японці завжди п'ють його без цукру, але вприкуску з крихітними цукровими цукерками. Часто вони бувають у вигляді японського символу щастя — черепахи.

«Отцвели уж давно хризантемы в саду...»

Чи є на світі ще народи, в яких вистачає терпіння так готувати чай? Відповіддю на моє запитання слугує таємнича посмішка Ямади Мідорі.

До речі, чайну церемонію в Японії проводять не тільки жінки. Відкрили її, нагадаємо, чоловіки. А вивчається ця премудрість з дитинства. В Японії мирно співіснують різні школи, де навчають, як готувати чай. Майже півтора десятка таких шкіл працює за межами Країни Східного Сонця.

Мистецтво чаювання, як і ікебани, нерозривно пов'язане в японців з порами року. «Найврожайніша» на свята чаювання — осінь, адже 9 вересня — свято Хризантеми, а 15-го — Місяця. У листопаді відбувається найголовніша чайна церемонія. Вона називається свято Нового чаю.

Річ у тім, що чай в Японії збирають у травні, потім його спеціальним способом настоюють, він, як вино, бродить.

І як результат багатьох складних, відпрацьованих протягом тисячоліть процесів — той самий зеленуватий порошок, що заварюють на чайних церемоніях.

Мова Ямади Мідорі дзюрчить, як струмочок, і переді мною раптом постає картина, описана в хокку поета Басе «В монастирі»:

П'є свій ранішній чай
Настоятель у спокої поважному.
Хризантеми в саду.

Яна СТАДІЛЬНА.

Празький саміт у світлі сімферопольських заяв

Сімферопольська заява Президента України Леоніда Кучми про те, що він таки братиме участь у Празькому саміті країн— членів НАТО, викликала значний резонанс. Схоже, такого рішення не чекали ні в Україні, ні у Брюсселі. У прес-службі нашого зовнішньополітичного відомства ще й досі не знають, чи поїде до Праги Анатолій Зленко. Хоча додають, що Міністр закордонних справ завжди супроводжує Президента. Чесно кажучи, логіку таких висловлювань зрозуміти складно: якщо Президент заявив, що їде, то чому вагається міністр, якого, на відміну від Леоніда Кучми, до Праги запросили на засідання Комісії «Україна—НАТО»? Чи, можливо, делегація України на чолі з Президентом братиме участь лише в засіданні Євроатлантичної ради партнерства (цей захід є однією з частин Празького саміту)? Відповіді на ці запитання поки що невідомі.

Леонід Кучма також наголосив, що «офіційного повідомлення про проведення засідання Комісії «Україна—НАТО» на рівні міністрів закордонних справ Україна ще не отримала». Співробітник офісу інформації та преси штаб-квартири НАТО у Брюсселі Роберт Пшел заявив, що рішення про зміну формату зустрічі з найвищого, тобто саміту, до рівня комісії прийнято 30 жовтня. Того ж таки дня ця інформація, за його словами, була доведена до відома української влади «через дипломатичні канали, а саме — представництво України в НАТО». Стосовно ж участі українського Президента в засіданні Євроатлантичної ради партнерства пан Пшел зазначив, що НАТО не може вказувати Україні, кому брати участь у цій зустрічі.

Тетяна ПАСОВА.

Готуються до рамадану і війни

Напередодні початку священного місяця рамадан Вищий комітет зі спостереження за Місяцем при Міністерстві релігійних справ Іраку рекомендував усім мусульманам країни спостерігати за Місяцем. Але від благочестивих думок багдадців і в рамадан відволікатимуть справи тлінні. У Багдаді готуються не лише до посту, а й до війни. Як заявляє Саддам Хусейн, досить успішно.

Ірак готовий до війни, ніби вона може початися через годину, але він «ніколи не стане другим Афганістаном». Про це заявив іракський президент в інтерв'ю єгипетському журналу «Аль-Усбуа». Війна проти Іраку, сказав Хусейн, «не буде прогулянкою» для американців та англійців. Мету антиіракської кампанії він охарактеризував так: США гадають, що Ірак погодиться на американське «географічне і політичне» панування над арабськими багатствами, хочуть, щоб Ірак визнав право Ізраїлю на існування та його контроль над Палестиною. Вашингтон, за словами Хусейна, прагне позбавити Ірак його «загальноарабської ролі» і обмежити власними кордонами. Він хоче поділити великі арабські держави — Ірак, Саудівську Аравію, Сирію на «маленькі князівства, які будуть не господарями, а вартовими своєї нафти». Саме цим і відрізняється політика США стосовно Пхеньяна, заявив Хусейн, що «в Північній Кореї немає нафти і вона розташована далі від Ізраїлю».

Фото АП.

ФОТОФАКТ

На дострокових парламентських виборах у Туреччині абсолютну більшість голосів — 34 відсотки — здобула партія поміркованих ісламістів («Партія справедливості і розвитку»). Тепер вона матиме 362 із 550 місць у турецькому парламенті. Єдиною опозиційною в Меджлісі буде соціал-демократична Республіканська народна партія. Вона здобула 19,5 відсотка голосів і 179 місць у парламенті. Партії, що перебували при владі перед виборами, взагалі не пройшли до парламенту. Керівник поміркованих ісламістів Реджеп Тайіп Ердоган *(на знімку)* заявив, що продовжуватиме прозахідний курс своєї країни.

Товкотнеча біля керма влади

1 листопада минуло чотири тижні від дня виборів до Сейму Латвійської Республіки. Вже через тиждень після цього створено коаліцію більшості. Для того, щоб вона стала правлячою, президентові потрібно назвати кандидатуру прем'єра, щоб він домовився з партнерами про кандидатів до Кабінету Міністрів і Сейм їх затвердив. Для першої та останньої події ще не настав час, а друга забуксувала, щойно розпочавшись...

Президент міністрів (так у Латвії називають прем'єра) Андріс Берзіньш попросив президента республіки Вайру Віке-Фрейбергу на першому засіданні нового Сейму 5 листопада назвати кандидатуру на пост, з якого він іде. Здавалося, що це бажання легко здійснити. Адже вже було створено коаліцію, що налічувала 55 із 100 голосів у Сеймі, а лідер партії «Новий час» (НЧ), яка набрала чверть голосів, — колишній президент Банку Латвії Ейнарс Репше активно ділив з трьома партіями-партнерами міністерські крісла.

На запитання про діяльність на посту прем'єра Е. Репше заявив: «Усе дуже просто: треба перестати красти і почати нарешті працювати».

Одним із постулатів створюваної коаліції Е.Репше бачить можливість без будь-якого обгрунтування і права оскарження звільняти високопоставлених чиновників або переводити їх на рівноцінну посаду до інших відомств навіть за підозри прем'єра в їхній нечесності. Юрист Латвійського університету Ятутріте Брієде стверджує: «Тим самим порушується основоположний принцип цивільної служби — її нейтральність і незалежність від політичних сил».

Про ідеї новоявленого месії багатодосвідчений прем'єр А. Берзіньш, котрий очолював Кабінет найбільше від усіх за історію Латвії, зазначив: «Дива не буде, не чекайте! І наступного дня внутрішній валовий продукт не подвоїться і держава не стане втричі більша. Це брехня і несенітниця!»

Чи вся діяльність потенційного прем'єра виявиться «брехнею і несенітницею», покаже час. Але вже ясно, що багато передвиборних обіцянок брехливі. Наприклад, і НЧ, і «Латвійська перша партія» (ЛПП) обіцяли, що не співпрацюватимуть з партіями, які стоять при владі. Проте, коли для створення більшості забракло голосів, до коаліції запросили націоналістичний блок, який входив до всіх останніх урядів. Те саме сталося і з «Союзом зелених і селян» (СЗС).

Брехнею виявився і принцип не призначати на міністерські посади людей, котрі вже перебували в цих кріслах. Щонайменше троє «колишніх» номіновано на міністерські посади.

За два дні до виборів Е.Репше публічно казав про завдання, яке ставлять перед собою нинішні та колишні можновладці: «Продовжувати ділити, як пиріг, народне багатство і розтягувати його по своїх кишенях». Один із тих, на кого натякав Е. Репше, — лідер «Народної партії», експрем'єр і мультимільйонер Андріс Шкеле. Найпевніше, для годиться Е. Репше запросив і цю партію, що має п'яту частину мандатів, для переговорів про входження до коаліції. Зустріч закінчилася скандалом. Претендент на пост прем'єра назвав екс-прем'єра антисемітом і сказав, що для молодої демократії буде ліпше, якщо його партія посидить в опозиції. А. Шкеле відповів, що спроба залишити партію в опозиції провалилася в попередньому Сеймі, провалиться і тепер. Адже панові Репше треба було б розпочати не з розподілу міністерських портфелів, а з підписання декларації про цілі сформованої коаліції. А. Шкеле спрогнозував новому Кабінетові жити не більш як півроку.

Схоже, А. Шкеле знав, що казав. За відсутності декларації про цілі майбутнього уряду домовитися про розподіл портфелів не вдалося. Непокірними були «зелені селяни».

Газета «Diena» писала з приводу відсутності інтересу до принципів роботи майбутнього уряду: «Репше перестріляє наркодилерів. Усіх інших звільнить, а корупцію викорчує Дейвід Уоллес, тільки-но дізнається, що Репше так придумав (натяк на ідею запросити очолити антикорупційний комітет англійця — **В.С.**). До цього місця зрозуміло. Але якою буде політика уряду, приміром, на останньому, вирішальному етапі переговорів з Європейським союзом? Чи саботуватиме віддане «зеленим» міністерство землеробства вступ Латвії до ЄС? Адже країни-кандидати не отримають одразу стовідсоткові субсидії, а СЗС заявив, що в такому разі Латвії ЄС не потрібен».

Днями Е. Репше прямо сказав, що вимоги «зелених селян» продиктовані не бажанням дістати посади, а наміром розвалити коаліцію, висуваючи необгрунтовано високі вимоги. Якщо все-таки бажання «покерувати» виявиться сильнішим від політичних принципів і Кабінет під керівництвом Е. Репше відбудеться, то він стане союзом лебедя, рака і щуки (може, й воза, бо в коаліції чотири партії).

Володимир СТРОЙ.

Рига.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Ужгород*

Кордони захищатимуть спільно

В Ужгороді відбулася зустріч головних прикордонних уповноважених України та Угорщини. Підбито підсумки співпраці двох сусідніх країн в охороні державних кордонів та визначено її перспективи. Розглянуто також проблему черг на кордоні. У зв'язку із закриттям КПП «Лужанка» пункти пропуску «Косино» та «Вилок» перевантажені, тому є потреба перевести ці два КПП на цілодобове функціонування.

За результатами зустрічі голова Держкомкордону України Микола Литвин та командувач Прикордонної охорони Угорщини Йожеф Бенедек підписали протокол.

■ *Вашингтон*

Кому належатиме Конгрес?

Сьогодні у США проходять вибори до Конгресу. Американські громадяни визначають, яка з двох партій контролюватиме вищий законодавчий орган наступні два роки. На думку більшості спостерігачів, нинішня перевага республіканців надто значна, щоб демократи одним ривком змогли домогтися контролю над Конгресом.

■ *Москва*

Жертв побільшало

У лікарні померла ще одна колишня заручниця, котра постраждала внаслідок теракту в театральному центрі на Дубровці. Отже, загальна кількість жертв теракту досягла 120. Нині в лікарнях Москви перебувають 148 колишніх заручників, зокрема четверо дітей, 501 людину виписано. Дехто звертався до лікарень повторно.

■ *Грозний*

Відлуння «Норд-Осту»

У Чечні минулих вихідних розпочалася безпрецедентна за масштабами спецоперація, в якій задіяно більшу частину 60-тисячного угруповання російських військ, а також спецпідрозділи контртерористичного центру ФСБ. Оголошено також, що виведення військ із республіки не буде. Це вже другий наказ за останні два тижні про початок особливих заходів у Чечні. Перший було віддано відразу після штурму спецпідрозділами театрального центру на Дубровці.

■ *Нью-Йорк*

Свято зі сльозами на очах

Такими гарбузами — символами Хеллоуїна минулими вихідними було прикрашено чимало міст світу. На жаль, за допомогою гарбузів удалося відстрашити не всіх злих духів. Поліції штату Вісконсін, приміром, для утихомирення бісів, що вселилися в людей, довелося застосувати сльозогінний газ. Усе почалося з того, що під час святкування Хеллоуїна кілька чоловіків почали кидати пляшки у вікна будинків. Звідти їм у відповідь полетіли різні важкі предмети. Внаслідок цього з кількох тисяч осіб, які брали участь у святі, 8 було поранено, а 16 заарештовано.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Тільки б не було пізно

Закон на те й закон, щоб не лише карати, а й захищати. Кожен громадянин має законне право на гуманне ставлення до себе з боку правоохоронних органів. Принаймні так повинно бути у цивілізованому суспільстві. На превеликий жаль, у нашому житті ще іноді спостерігаємо інше: цинічне ставлення до затриманих з боку посадових осіб, які, за своїм службовим становищем, зобов'язані охороняти людську гідність, честь і здоров'я громадян. Далі йтиметься про прикрий випадок, до якого більш як два місяці прикута увага широкого кола громадськості.

Наприкінці серпня у райвідділі міліції Кременчука був затриманий Володимир Матицин, заслужений працівник промисловості України, кавалер багатьох державних, громадських та церковних нагород, почесний громадянин Кременчука, колишній голова правління ЗАТ «Укртатнафта». Після обвинувачення у вчиненні господарських злочинів його супроводжено у слідчий ізолятор тимчасового утримання, винесено постанову про обрання для нього запобіжного заходу — утримання під вартою.

Адвокати В. Матицина вважають, що вказану постанову винесено незаконно, з порушеннями кримінально-процесуального права, висновки суду не відповідають фактичним обставинам, а справи, інкриміновані Володимиру Матицину, не витримують критики. Сподіватимемося, що істину врешті буде встановлено. Це тільки питання часу. Але зараз виникла проблема, яку треба вирішувати негайно.

Володимир Матицин — пенсіонер, має проблеми зі здоров'ям. Що взагалі не дивно, адже йому довелося керувати складним підприємством у нелегкі для країни часи, починаючи з 1987 року. Перебудова для багатьох керівників виявилася серйозною перевіркою. Тоді, коли навколо руйнувалися і розпродавалися за безцінь підприємства, Матицин усі сили віддавав для того, щоб зберегти на ЗАТ «Укртатнафта» матеріально-технічну базу і кваліфікований персонал. Навіть представники прокуратури було визнано, що Матицин дуже багато робив для Кременчука і має велику повагу серед людей.

На жаль, під час обрання стосовно Володимира Матицина виду запобіжного заходу думку трудових колективів підприємств, цехів, установ, громадських організацій, депутатського корпусу не було враховано. Трудові колективи 39 підприємств, установ, благодійного фонду, госпіталю ветеранів війни провели збори, в яких взяли участь 2 286 громадян.

Було прийнято 42 постанови про поруку за належну поведінку Матицина та його своєчасне прибуття до органу дізнання, до слідчого та суду. Крім того, 43 керівники підприємств заявили про особисту поруку. І вони цілком заслуговують на довіру, серед них — перші керівники київського заводу «Арсенал», ВАТ «Укрнафтохімпроект», спільних підприємств «Фобос», «Кредо», ТД «Укртатнафта», банків. Із заявою про поруку до Полтавського апеляційного суду звернулися 14 депутатів Кременчуцької міської ради та три народні депутати України.

Під час проведення допитів у Володимира Матицина стався серцевий напад. Лікарі «швидкої допомоги», яку викликали особи, котрі супроводжували Матицина, наполягали на негайній госпіталізації. Але свідчення медиків про те, що стан хворого є не просто важким, а загрозливим для його життя, залишилися без уваги.

7 вересня апеляційний суд Полтавської області прийняв рішення про звільнення Матицина з-під варти за умови внесення застави. Через дві доби заставу було повністю внесено, однак Матицина так і не випустили. Весь час він перебував у лікарні під вартою.

Нарешті Матицин був обстежений фахівцями Полтавського обласного клінічного кардіологічного диспансеру. Результати показали необхідність негайного переведення хворого до Київського НДІ кардіології імені Стражеско. Отримавши направлення, працівники міліції перевозять його... до слідчого ізолятора № 3 Дніпропетровська.

Важко навіть уявити відчуття людини з хворим серцем, яку піддають неодноразовим нічним перевезенням, і коли замість НДІ кардіології, куди її направив лікар, вона знову опиняється у слідчому ізоляторі!

Полтавське обласне бюро судово-медичних експертиз на підставі відповідної постанови слідчого проводило комісійну судово-медичну експертизу. Її висновок підтвердив наявність у Матицина тяжких захворювань, потребу лікування в умовах спеціалізованого кардіологічного закладу та неможливість перебування в слідчому ізоляторі.

Правильність висновку експертизи може викликати у слідчого сумнів, але висновки лікарів, зокрема судово-медичних експертів, яких було попереджено про кримінальну відповідальність за результати досліджень, є незмінними протягом тривалого часу і мають істотне юридичне значення. Мало того, суддя особисто переконалася в тяжкому захворюванні Матицина під час допиту його в палаті лікарні — допит було перервано на вимогу лікаря, який стежив за станом пацієнта.

На думку адвокатів В. Матицина, його перебування в СІЗО — це фактично дія, якою навмисне заподіюються сильний біль або страждання, фізичне чи моральне, щоб отримати відомості чи визнання, покарати за дії, які вчинив, чи у вчиненні яких підозрюється, а також залякати. Коли це заподіюється державними посадовими особами або іншими особами, які виступають як офіційні, чи з їхнього підбурювання, чи з їхнього відома, чи за їхньої мовчазної згоди, то це вже визнається катуванням відповідно до статті 1 Конвенції проти катування та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, ратифікованої Указом Президії Верховної Ради УРСР від 26.01.1987 р.

Як відомо, Комітет ООН проти катувань ще п'ять років тому стосовно України прийняв зауваження, що особливе занепокоєння викликають численні повідомлення про випадки застосування катувань під час попереднього слідства, стан місць попереднього ув'язнення, який принижує гідність, спричиняє страждання, є шкідливим для здоров'я.

Нині дружина Володимира Матицина, друзі та знайомі звертаються до численних організацій, намагаючись довести, що людині, яка віддала країні здоров'я, треба принаймні не вкорочувати віку. Справою В. Матицина зацікавився Національний комітет Товариства Червоного Хреста України, який звернувся до начальника Управління медичного забезпечення та контролю за санітарно-епідеміологічним станом Державного департаменту України з питань виконання покарань О. Гунченка з проханням перевести хворого до спеціального лікувального закладу. Хочеться вірити, що справедливість і милосердя переможе. Тільки б не було пізно.

Олександр ЛЕОНІДОВ.

Вісім років без сну

СИЛЬНІ ДУХОМ

Французькі науковці на основі кофеїну створили таблетки, що позбавляють людину потреби спати. Тестування препарату в підрозділах спецназу і серед льотчиків засвідчило, що він може підтримувати працездатність людини протягом доби.

...Сергій Мартиненко ці таблетки не вживає — не має такої потреби. Він не спецназівець і не льотчик. Сергій Петрович — жертва Чорнобиля. Він позбавив його сну не на добу, не на місяць. Дев'ятий рік поспіль Мартиненко, не змикаючи очей, підтримує «працездатність», вживаючи тричі на добу пригорщу пігулок. Лише так може він угамувати нестерпний біль. На десять хвилин, на півгодини. Щонайбільше —на годину 20 хвилин.

— Це час мого сну, — каже Сергій, запалюючи чергову сигарету. — Так само нечастого, як і хвилини без страждань.

За безсонну ніч випалює по дві пачки сигарет. Удень, коли біль відступає — по одній. Глянувши на нього, не скажеш, що роками не спить. Сергій навчився приховувати біль, який вселився в нього 1993-го...

«Який дурень вас сюди прислав?»

1986 року комсомольсько-молодіжна бригада Мартиненка із Сумського машинобудівного об'єднання імені Фрунзе «гриміла» своїми успіхами не тільки в регіоні. Бригадир слюсарів був гордістю підприємства.

Затим настало 26 квітня. Військомат мобілізував Сергія на перепідготовку і відправив у складі сумського взводу до Чорнобиля. На довгих 19 днів. Знання і вміння знатного слюсаря на ЧАЕС не знадобилися. У ранзі чорноробів хлопців десантували на дах зруйнованого вибухом реактора, де вони, «озброєні» лопатами, шваброми й мішками, прибирали, мили, виносили сміття. Із засобів захисту була лишень «пелюстка». Армійську форму, щоправда, міняли щодня.

На даху реактора Сергій з товаришами побував 15 разів і пробув у тому пеклі понад 22 години.

— Після кожної «вилазки» нас везли на чистку, — пригадує учасник ліквідації наслідків аварії. — Причому не пам'ятаю, щоб вимірювали рівень радіації. А якось, коли працювали в «зоні», нас побачили дозиметристи і заволали: «Який дурень вас сюди прислав?»

Про дозу опромінення Сергій судив за машинами, якими робочих підвозили до реактора. Якщо після третього миття автомобілі, котрі, траплялося, пройшли лише 300 кілометрів, відправляли на кладовище, значить...

Про техніку турбувалися, дороги раз у раз поливали водою... А до людини начальники ставилися інколи як до інструмента одноразового використання. Від душевної черствості? Недоумства?

Та вже не від добросердості й щедрості. За час «перепідготовки» Сергієві заплатили 713 рублів 19 копійок. За роботу у вихідні не розрахувалися. Наче роботи на об'єкті в суботу—неділю припинялися...

Неначе по розпеченому залізу

Повернувшись на об'єднання, бригадир про відрядження до Чорнобиля намагався не згадувати. Та куди від цього подінешся, як час від часу запитає знайомець: «Пам'ятаєш отого? Хворіє». А трохи згодом: «Помер отой».

А здоровяня Сергія, який змалечку дружив зі спортом, ніщо не турбувало. На обов'язкові медкомісії він не ходив, по-мужичому задерикувато запитуючи: «Та на біса воно мені?». Якось його умовили пройти обстеження. Медвисновок ще більше переконав хлопця: «Здоровий».

У праці й турботах минуло сім років. Аж якось, ідучи на роботу, Сергій відчув, наче трохи пече ступні.

Раніше відстань у два з половиною кілометри від дому до прохідної долав за 18 хвилин. Тепер щодень це забирало більше часу.

Вам доводилося босоніж крокувати розпеченим на сонці металом? Щось схоже відчував «чорнобилець», добираючися до заводу. Пекло дедалі сильніше, доводилося часто зупинятися...

До лікарів звернувся, коли терпіти вже не стало сили. Коли на пальці ноги з'явилася кровоточива ранка. Вона ятрилася й спричинювала безперервні страждання.

Дев'ять місяців на лікарняному ліжку, п'ять операцій — таким був початок боротьби Сергія проти незрозумілої й досі хвороби. Лікарі робили все можливе, але поліпшення не було. Сергій не відчуває кінцівок, вони знекровлені, вкриті виразками, котрі не загоюються місяцями й роками(!).

— Якби не «Москвич» — мій вірний засіб пересування, не знаю, як і жив би, — каже Сергій Петрович.

Ми щойно повернулися з рідного села інваліда. Відстань не надто велика, але ж і машиною керувати з перебинтованими ступнями — не педалі крутити в дитинстві.

Сергій, бадьорячись, з ціпком піднявся на третій поверх. Від допомоги ввічливо відмовився. Уже в квартирі, розслабившись, зізнався: «Ніч буде весела, як ніколи. Навантажився».

Раніше, аби знайти розраду від болю, він ходив... Тепер палить. Удень і вночі.

Забутися, навіть наковтавшись таблеток, хоча б на годину і двадцять хвилин, вдається дуже рідко. Можна було б сильне снодійне приймати, та де взяти стільки грошей. У сім'ї зростають дочка і син.

— І якби не Вадим... — багатозначно замовкає батько.

Син-інвалід — ще одна незагойна рана Сергія і дружини Лариси.

Власне, у справі Вадима, що одержав травму в нічийній трансформаторній підстанції, ми й їздили на батьківщину Мартиненка. Про деталі трагедії, що сталася з хлопчиком три роки тому, малодушність дорослих дядьків із «Сумиобленерго» — розмова окрема. Можна тільки здогадуватися, як безвідповідальність чиновників позначилася на здоров'ї й так знедоленого подружжя...

Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Чим серце заспокоїться...

Важкий тягар лих і нещасть, що звалилися на родину, лягли фактично на плечі Лариси Іванівни. Їй було неймовірно важко, коли захворів чоловік. Як тепер —знає лише вона. І якби не вчителі й керівництво школи № 10... Якби не робітники, начальство і профком об'єднання імені Фрунзе... Якби не лікарі, друзі, Червоний Хрест...

Держава допомагає. Якщо її просять. Якщо оббивають пороги кабінетів службовців-бюрократів.

Сергій Петрович — не з набридальників. Не принижує своїми проханнями тих, хто за службовим обов'язком має піклуватися про нього як інваліда-ліквідатора наслідків аварії на ЧАЕС. Вони, у свою чергу, не тривожать «чорнобильця» пропозиціями про щорічне оздоровлення та інші пільги.

Чого, на щастя, не скажеш про служби, які опікуються 12-річним Вадимом. І те, що хлопчина зростає цілеспрямованим, жадібним до знань, талановитим, не може не радувати батька і матір. Це надає їм сил та енергії у безкомпромісній боротьбі з болем і стражданнями. Фізичними й моральними. Вдень і вночі.

Іван ІЛЛЯШ.

Київ—Суми—Київ.

Господарський суд Запорізької області (вул. Тюленіна, 21, м. Запоріжжя, 69001) по заяві Державної податкової інспекції у Комунарському районі м. Запоріжжя порушив справу про банкрутство МПП «Фірма «Топаз» (вул. Барикадна, 267/1, м. Запоріжжя, 69040, код ОКПО 13614117, р/р 26009205133099 у Запорізькій філії Приватбанка, МФО 313399) справа № 5/3/249 (02).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

ОАО «Симферопольский райагрохим»

реализует трактора К-701 с 8-ми корпусными плугами б/у по цене 70 тыс. гривен.

Тел./факс: 25-50-18, 25-55-21, 25-51-83, 25-52-15. г. Симферополь, ул. Автомобилистов,4.

Господарський суд Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького,59) 26 вересня 2002 р. порушив справу № 8/53 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю фірми «СЕАЛ-С» (33000, м. Рівне, вул. Будівельників,3, код ЄДРПОУ 30397911, поточний рахунок 26004824 в АБ «Укргазбанк» м. Києва, МФО 320478).

Розпорядник майна Тихончук Леся Хотіївна (33000, м. Рівне, вул. Драгоманова,27), ліцензія № 315459.

Заяви кредиторів до боржника приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева,1а) постановою від 18.12.2001 р. по справі № Б26/246/01 СВК «Комінтерн», с. Златоустівка визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Цибульського Юрія Олександровича (ліцензія АА № 047623),50027, м. Кривий Ріг, вул. Єсеніна,1).

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарським судом Миколаївської області (54009 м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) постановою від 17.09.2002 р. визнав банкрутом і ввів ліквідаційну процедуру в провадженні справи № 4/197 про банкрутство Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Привільнянське». Ідентифікаційний код 30628712, юридична адреса: 56130, Миколаївська область, Баштанський район, с. Привільнянське, вул. Перемоги, 403. Реквізити: р/р 260054655 в МОД АППБ «Аваль» МФО 326182.

Ліквідатор Городецький Микола Іванович (ліцензія 250304 від 19.02.2002 р.), тел.: (0512) 63-42-26, 63-56-73. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева,1а) постановою від 18.12.2001 р. по справі № Б26/247/01 СВК «Інгулецький», с. Лозуватка визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Цибульського Юрія Олександровича (ліцензія АА №047623), 50027, м. Кривий Ріг, вул. Єсеніна,1).

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 18.10.2002 по справі Б 26/114/02 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру стосовно ТОВ «МАЗ» (м. Дніпропетровськ, вул. Янтарна, 46, код ЄДРПОУ 13469359).

Ліквідатором призначено Тагаєва В. П., ліцензія № 250314. Тел. (0562) 45-04-07, 49000, м. Дніпропетровськ, а/с-63.

Представництво «Парок Експорт Оі Аб» (код ЄДРПОУ 21670242) зареєстроване Міністерством Зовнішніх Економічних Зв'язків і торгівлі України, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом 1-го місяця з дня опублікування об'яви.

Телефон: 238-87-97.

Відбудеться аукціон по продажу господарського двору ВАТ «Широківський райагрохім», розташованого за адресою: Дніпропетровська область, Широківський район, смт. Широке, вул. Радгоспна, 36/б.

До складу належить: побутові приміщення, склад, нарядна, крита стоянка для автотранспорту, гараж, пункт ПТО, котельня, огорожа, ворота.

Площа приміщень 2550 кв. м., площа території 18500 кв. м.

Початкова ціна 28000 грн. Гарантійний внесок 2800 грн.

Приймається на розрахунковий рахунок ВАТ «Широківський райагрохім» № 260042038 КФ АППБ «Аваль» МФО 306748.

Для участі в аукціоні необхідно подати заявку і зробити гарантійний внесок. Кінцевий термін прийому заявок 30 листопада 2002 р. Аукціон відбудеться 02 грудня 2002 р. в 12.00 за адресою: Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг, вул. Співдружності, 70/40. По закінченню аукціону складається протокол.

Організатор торгів ТОВ «Бласта», м. Кривий Ріг, вул. Співдружності, 70/40, телефон 8(0564) 400-651, 400-652.

Закрите акціонерне товариство «СВІТ» повідомляє про проведення позачергових зборів акціонерів, які відбудуться 17 грудня 2002 р. за адресою: м. Слов'янськ, вул. Краматорська, 81. Реєстрація акціонерів з 8.00 до 9.00.

Порядок денний:

1. Про укладення договору оренди земельної ділянки.
2. Про визнання недійсним Установчого договору, посвідченого 26.03.01 р. приватним нотаріусом Слов'янського міського округу Мурадовою С. Г. за реєстр. № 2143 та укладення нового Установчого договору між учасниками Товариства: Атаманчуком Геннадієм Сергійовичем, Прилипко Андрієм Валерійовичем, Кудлою Ларисою Анатоліївною, Рибачуком Валентином Леонідовичем, Пелих Олександром Олександровичем.
3. Внесення змін та доповнень до Статуту закритого акціонерного товариства «СВІТ».

Для участі у зборах при собі мати паспорт. З усіх питань щодо проведення зборів звертатись по телефону: (06262) 2-63-04.

До відома громадськості

Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий будинок «УЦЕБОПнафтогаз», м. Харків, вул. Продольна, 2, тел/факс (0572) 172-693, 172-674 подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії на постачання природного газу за нерегульованим тарифом на території України.

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) ухвалою від 12.09.2002 р. припинив процедуру банкрутства Товариства з обмеженою відповідальністю «Трансопт» (54001, м. Миколаїв, вул. Лягіна, 18 код ЗКПО 22433188, р/рах 26003225539001 у Миколаївській філії КБ «Приватбанк», МФО 326610) за ознаками ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», і перейшов до загальних процедур банкрутства, передбачених цим Законом.

Ухвалою господарського суду Миколаївської області від 14.10.2002 по справі № 2/126 розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Ханенка Антона Павловича, ліцензія АА № 140419 від 05.06.2002 р. Заяви кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення. Поштова адреса розпорядника майна:54001, м. Миколаїв-1, а/с №101. Тел. (0512) 42-19-17.

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева,1а) постановою від 18.12.2001 р. по справі № Б26/244/01 СВК «Надія», с. Кіровка визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Цибульського Юрія Олександровича (ліцензія АА №047623, 50027, м. Кривий Ріг, вул. Єсеніна,1).

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарський суд Вінницької області (21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе,7) порушив справу №205/10 — 771 про банкрутство приватного сільськогосподарського підприємства «Колос» (Вінницька область Вінницький район с. Комарів, ЗКПО 02775892, р/р 26005279991001 в Вінницькій філії КБ «Приватбанк», МФО 302689).

Розпорядником майна призначено Сокольвака Михайла Васильовича (м. Вінниця, вул. Пирогова, 73 А, кв. 132, тел. 53-20-94, ліц. АА № 250350 від. 04.03.02).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В), за заявою ДПІ у Дарницькому районі м. Києва, порушив справу про банкрутство: № 15-33-б, ТОВ «Яшма» (02068, м. Київ, вул. О. Кошиця, 11) ідентифікаційний код 23534276, розрахунковий рахунок № 260091255 у 4-й КФ АППБ «Аваль» м. Києва.

Розпорядником майна призначено — арбітражного керуючого Шніта Петра Олександровича, ліцензія № 249795 від 19.10.01 р. (м. Київ, вул. О. Кошиця, 3, тел. 572-60-75).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) порушена справа № 5/273 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Інако» (54007, м. Миколаїв, вул. Автомобільна, 10, р/р 26004283570001 в МФ КБ «Приватбанк» МФО 326610, код ЄДРПОУ 31096834).

Розпорядником майна призначено Кноблох Ірину Вікторівну, яка має ліцензію серії АА № 047949 від 19.10.2001 року.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) порушена справа № 5/274 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Нафтан» (54007, м. Миколаїв, вул. Автомобільна, 10 р/р 26008282362001 в МФ КБ «Приватбанк» м.Миколаїв, МФО 326610, код ЄДРПОУ 30125859).

Розпорядником майна призначено Кноблох Ірину Вікторівну, яка має ліцензію серії АА № 047949 від 19.10.2001 року.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

«Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б), порушив справу № 24/445 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Українська фондова спілка», що знаходиться за адресою: 01042, бульв. Дружби народів, 19, р/р 26009000138801 в АКБ «Київ», МФО 322498. Розпорядник майна Суниця В. І. Ліцензія № 047848 від 19.10.01., адреса для кореспонденції: 03039, м. Київ, Тверський тупик, 6/8, к.52.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

СПОРТ

«Шахтар» форсував «Дніпро»...

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 14-й тур.

«Карпати» — «Оболонь». 0:1. 12 000 глядачів. **Гол:** Каряка, 89.

«Чорноморець» — «Динамо». 1:4. 20 000. Катинсус, 51 — Рінкон, 25, 85, Шацьких, 29, 41.

«Поліграфтехніка» — «Ворскла». 2:0. 4 200. Козакевич, 9, 65.

«Металург» Д — «Кривбас». 2:1. 1 000. Пономаренко, 13, Ательків, 44 — Кудинов, 39.

«Металург» М — «Волинь». 3:2. 6 000. Аникеєв, 30, 61, з пенальті, Бабич, 36 — Алієв, 59, Гребеножко, 72.

«Металіст» — «Металург» Зп. 2:1. 7 000. Шопін, 7, Назаренко, 55 — Кравченко, 4, у власні ворота.

«Арсенал» — «Таврія». 5:0. 1 500. Апхазава, 27, Ковальчик, 35, Чернов, 37, Окодува, 45, Коновалов, 82, з пенальті.

«Дніпро» — «Шахтар». 0:3. 21 000. Попов, 33, Бахарєв, 41, Зубов, 71.

	В	**Н**	**П**	**М**	**О**
Шахтар	11	2	1	29—12	35
Дніпро	11	2	1	24—7	35
Арсенал	9	3	2	33—13	30
Динамо	9	2	2	32—9	29
Металург Д	8	3	3	21—13	27
Волинь	7	1	6	19—22	22
Металург М	4	4	6	18—20	16
Металіст	4	4	6	10—18	16
Кривбас	3	6	5	12—15	15
Поліграф-техніка	3	6	5	14—20	15
Таврія	4	2	8	16—25	14
Карпати	3	5	5	12—15	14
Оболонь	3	4	7	12—17	13
Ворскла	3	1	10	8—27	10
Металург Зп	2	4	8	9—19	10
Чорноморець	2	1	11	7—24	7

Головну увагу було звернуто, звичайно, до Дніпропетровська, де одноосібний лідер приймав чемпіона. Ми вже писали про те, що саме матчі на фініші першого кола проти «вуглярів» і динамівців стануть для «Дніпра» моментом істини.

Грати проти еліти, коли сам прагнеш до неї потрапити, — справа нелегка. Гранди, як правило, особливо налаштовуються на зустрічі проти порушників спокою. Однак у дебюті зустрічі «Дніпро» захопив ініціативу і тиснув на позиції гостей. Хоча, якщо відверто, то Дмитра Шуткова господарі якось особливо і не турбували.

А в середині першого тайму «Шахтар» відкрив рахунок. Найприємніше було те, що відзначився гравець національної збірної Сергій Попов, котрий нарешті оговтався після тяжкої травми і операції.

Надалі гра була обопільно гостра. Зрозуміло, що дніпропетровці намагалися відігратися. Однак ще двічі наражалися на контрдії суперника, котрий дуже сумлінно підготувався до цього важкого і важливого поєдинку. Отже, чемпіон за очками наздогнав лідера.

Напрочуд успішно виступили цього разу столичні клуби. Переможний тон задали ще в суботу «Динамо» і «Оболонь». І якщо останній, виявивши неабиякі бійцівські якості, вирвав перемогу в «Карпат» на передостанній хвилині, то динамівці справу на другий тайм не відкладали. На перерву вони пішли, ведучи перед — 3:0.

Щоправда, після відпочинку одесити помітно активізувалися і забили одного м'яча. Але варто зважити на те, що футболісти «Динамо», досягши помітної матеріальної переваги, почали заощаджувати сили. І це зрозуміло, адже в них просто шалений ігровий графік. Уже сьогодні синьо-білі проведуть пропущений матч шостого туру у Львові проти «Карпат». До речі, його трансляція на телеканалі СТБ розпочнеться о 19.00.

Та повернімося до матчу в Одесі. Його закінчення підопічні Олексія Михайличенка провели на високій ноті і збільшили рахунок. Особливої похвали заслужив Максим Шацьких, котрий з одинадцятьма м'ячами очолив суперечку найкращих бомбардирів чемпіонату.

А завершили успішні «гастролі» киян футболісти «Арсеналу», котрі, впіймавши ігровий кураж, легко поклали на лопатки сімферопольців. Ця перемога вивела команду В'ячеслава Грозного на третій рядок у турнірній таблиці.

Лише результати

Першість країни. Перша ліга. 15-й тур. «Миколаїв» — «Арсенал». 1:3. «Шахтар-2» — «Зірка». 1:2. «Борисфен» — «Нафтовик». 1:0. ЦСКА — «Сталь». 1:1. «Вінниця» — «Прикарпаття». 0:0. «Система-Борекс» — «Полісся». 1:0. «Красилів» — «Закарпаття». 0:0. «Спартак» — «Сокіл». 1:0. «Карпати-2» — «Динамо-2». 1:1.

«Зірка» — 32 очки, «Сталь» — 28, «Динамо-2» — 27, «Борисфен» — 25, «Нафтовик» — 24, «Шахтар-2» — 23, «Закарпаття», «Полісся», «Миколаїв» — по 22, «Вінниця» — 20, «Арсенал» — 19, «Красилів» — 18, «Спартак» — 17, ЦСКА — 16, «Карпати-2», «Сокіл» —по 14, «Прикарпаття» — 13, «Система-Борекс» — 12.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Консорціум: зняти завісу таємності

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

7 жовтня у Кишиневі було підписано україно-російську міжурядову угоду про стратегічне співробітництво в газовій галузі. Головною складовою цього співробітництва має стати створення «Міжнародного консорціуму з управління та розвитку газотранспортної системи України». 8 жовтня у матеріалі «Мінус шість мільярдів гривень. Щороку» наша газета розповідала про передісторію створення консорціуму, можливі втрати України і мету, що її ставить перед собою російське ВАТ «Газпром». Але факт підписання відбувся. Тому є сенс поговорити про конкретний зміст угоди.

Отже, до 30 серпня 2003 року плановано визначити порядок формування консорціуму, розміри та частки статутного фонду тощо. Яку позицію має відстоювати Україна надалі? Насамперед зауважимо, що за десять років державної незалежності у нашому законодавстві так і не визначили поняття та змісту національних інтересів України. Тому кожен чиновник розуміє їх так, як йому заманеться, внаслідок чого Україна зазнає постійних збитків. Бо коли йдеться про долю вітчизняної газотранспортної системи (ГТС), то її значення для національної економіки важко переоцінити.

Загальна частина угоди містить багато красивих слів про взаємовигідну співпрацю між Росією та Україною в сфері транспортування природного газу. Але як це пропонується робити? Проаналізуємо зміст зазначеної угоди.

Розподіл статутного фонду

Якщо стаття 3 міжурядової угоди містить загальні слова про створення консорціуму на взаємовигідних умовах, то стаття 5, яка деталізує ці умови, говорить уже про створення консорціуму «на паритетних умовах».

Паритетні умови можуть означати тільки одне: розподіл статутного фонду порівну між учасниками. Принаймні «Новий тлумачний словник української мови» (Київ, 1998 рік) визначає паритет у відносинах юридичних осіб як принцип рівності, рівноправності сторін у чому-небудь. Та коли зважити, що Росія є власником природного газу, то паритетний розподіл статутного фонду означає, що вона стане фактичним господарем консорціуму. Тому наголосимо: цього не буде, якщо Україна збереже за собою контрольний пакет акцій консорціуму (це коли консорціум таки утворять). Про необхідність такого збереження, до речі, заявили Прем'єр-міністр України А. Кінах та Міністр економіки О. Шлапак.

Але як на це відреагували росіяни? 8 жовтня «високопоставлене джерело в уряді Росії» так прокоментувало російському інформагентству «Інтерфакс» ці заяви українських урядовців: «Це не більш як риторика і чим швидше вона стихне, тим більше буде зроблено технічної роботи».

Мало того, президент Росії В. Путін у Кишиневі прямо сказав, що доля ГТС України (тобто обсяги російського газового транзиту через Україну та російських інвестицій) прямо залежить від того, наскільки Росія буде «ощущать себя сопричастной» до консорціуму. Іншими словами, Росія послідовно працює над установленням свого контролю над консорціумом.

Потреба в інвестиціях

Одним із завдань консорціуму проголошено «залучення необхідних інвестиційних ресурсів для модернізації та розвитку ГТС України» (стаття 3). Але низький рівень внутрішніх російських цін на газ за одночасної їх лібералізації у промисловості призвів до економічної неефективності операцій ВАТ «Газпром» у Росії. Крім того, фінансовий тиск на «Газпром» посилюється внутрішніми неплатежами за спожитий газ, значними видатками на повернення західних кредитів і потребою освоєння нових родовищ. Особливо важливе останнє, оскільки базові родовища Західного Сибіру, що дають сьогодні 85 відсотків російського газу (Уренгой, Ямбург, Медвеже), вичерпалися вже на 46—78 відсотків. Їх з 2007 року мають компенсувати родовища на Ямалі та в акваторії північних морів. Але буріння та обладнання свердловин у вічній мерзлоті й на морському шельфі є надскладною і надідорогою справою.

Тому не варто дивуватися, що замість інвестицій Росія намагалася від себе до статутного фонду консорціуму внести облігації НАК «Нафтогаз України». Чим це відрізняється від минулих спроб «Газпрому» приватизувати стратегічні підприємства України в обмін на списання газових боргів? Нічим.

Західні учасники консорціуму

Відомі західні енергетичні компанії можуть забезпечити необхідні інвестиції.

Але, по-перше, хто сказав, що ці кошти буде витрачено на закупівлю обладнання українського виробництва? Скоріше за все, на ГТС України консорціум встановлюватиме західне обладнання. Адже європейцям потрібно завантажувати роботою власних виробників.

По-друге, залучення західних інвесторів до участі в консорціумі знищить проголошену формальну україно-російську паритетність. Бо запропонований «Газпромом» розподіл статутного фонду консорціуму (по 34 відсотки у «Газпрому» і «Нафтогазу України» та 32 відсотки в німецького «Рургазу») на практиці означає посилення контролю над консорціумом з боку росіян. «Газпром» протягом 90-х років устиг укласти довготермінові угоди про співробітництво, партнерство і основи взаєморозуміння практично з усіма європейськими енергетичними компаніями. Зокрема, «Рургаз» має з «Газпромом» низку газових контрактів до 2020 року, угоду про участь в будівництві газопроводу в обхід України і щорічні угоди про науково-технічне співробітництво з транспортування, підземного зберігання, розподілу природного газу та екології. Крім того, «Рургаз» є акціонером «Газпрому». То з чиїми інтересами в консорціумі рахуватиметься «Рургаз»: з українськими чи російськими? Тим паче що «Газпром», у свою чергу, також є акціонером «Рургазу».

Отже, залучення західних інвесторів до україно-російського консорціуму означатиме безумовне зменшення впливу України на управління своєю ГТС.

Паритет означає рівність

Якщо Росія так уперто вимагає паритетності в управлінні українськими газопроводами, то, за логікою, повинна допустити Україну до своїх газових об'єктів. Тим паче що німецькому «Рургазу» кілька років тому Росія вже дозволила купити 4 відсотки акцій «Газпрому». Однак про допуск України до об'єктів російської газової промисловості не йдеться. Жорстко заборонялося це і раніше, адже Україна пропонувала на взаємовигідних умовах взяти в розробку російські газові родовища.

Газопроводи в обхід України

Чомусь вважають, що створення консорціуму убезпечить Україну від будівництва «труби» в обхід її території. Але стаття 11 підписаної 7 жовтня міжурядової угоди гласить: «Ця угода не зачіпає прав та обов'язків Сторін, що випливають з інших міжнародних договорів, учасниками яких вони є». Отож перелічімо «інші міжнародні договори», в яких бере участь російський «Газпром», уповноважений статтею 4 цієї угоди створювати консорціум. «Газпром» підписав:

— у грудні 1997 р. — міжурядову російсько-турецьку угоду про постачання природного газу до Туреччини через Чорне море в обхід України;

— у лютому 1999 р. — меморандум про взаєморозуміння з італійським концерном «ENI» про спільну участь у реалізації проекту «Блакитний потік». Будівництво цього газопроводу до Туреччини в обхід України через Чорне море вже завершується;

— наприкінці 1999 р. — спільна компанія «Норд трансгаз», заснована «Газпромом» і фірмою «Фортум» (Фінляндія) за участі компаній «Несте інжиніринг» (Фінляндія), «Геоконсульт» (Норвегія), «Рамболл» (Данія), закінчила розробку техніко-економічного обгрунтування будівництва Північноєвропейського газопроводу. Прокладений через Балтійське море до Німеччини, він істотно зменшить потреби «Газпрому» в ГТС України;

— у жовтні 2000 р. — договори з компаніями «Газ де Франс», «Снам», «Вінтершаль» і «Рургаз» про створення консорціуму з будівництва обхідної гілки газопроводу через Польщу та Словаччину.

Реалізація цих проектів відсувається в часі лише через нестачу фінансування. Але вони обов'язково будуть втілені у майбутньому. І не лише тому, що вже укладено відповідні міжурядові угоди. А й тому, що диверсифікація експортних потоків російського природного газу задля можливості маневрувати ними офіційно проголошена важливим завданням ВАТ «Газпром». Крім того, у проекті Енергетичної стратегії Росії до 2020 р. прямо сказано: «Газотранспортна система Росії отримає подальший розвиток завдяки реалізації таких відомих проектів, як «Голубий потік», Ямал—Захід, Північноєвропейський газопровід, Китайський газовий проект».

З них перші три так чи інакше дублюють ГТС України, і відмовлятися від їх будівництва Росія не збирається.

Це в інтерв'ю російському «Інтерфаксу» 8 жовтня підтвердило те саме джерело в російському уряді: «Підписання угоди не означає, що Росія відмовляється від альтернативних маршрутів поставок газу в Європу. Всі яйця в один кошик ніхто складати не збирається». Тому, схоже, у цю «шаманську» тезу про відмову Росії будувати обхідні газопроводи вірить лише український уряд. Принаймні він її без кінця повторює.

Ціни та інтереси

Який тоді для України сенс у консорціумі?

Наприклад, декларується залучення інвестицій в реконструкцію ГТС. Але, як ми зазначали, постане питання втрати реального контролю над газотранспортною системою. Стосовно надій міцно прив'язати експорт російського газу до української «труби», то вони також неоднозначні.

А в Росії на сучасному етапі інтерес до української «труби», очевидно, полягає у зменшенні витрат на транспортування газу до європейського споживача. В цьому вона має повне порозуміння з іншим можливим учасником консорціуму — «Рургазом». Можна спрогнозувати, що це буде зроблено за рахунок зниження тарифів за транзит російського газу через нашу ГТС. Унаслідок цього зменшиться ціна російського газу для німецьких споживачів. А чим буде компенсовано плату за транзит, за рахунок якої здешевшується ціна газу для населення, бюджетних організацій? Якщо у бюджеті додатково не буде закладено 2,6 млрд. гривень, то після утворення консорціуму ці витрати ляжуть на громадян.

Маємо право знати

Тому, перш ніж приймати остаточне рішення, треба отримати відповідь на запитання:

Чи відповідають умови створення консорціуму положенням Енергетичної хартії від 17 грудня 1994 року?

Чи передбачено, що за будь-яких варіантів розподілу статутного фонду підприємства його контрольний пакет акцій залишиться в українських руках?

Чи Росія взяла на себе зобов'язання здійснювати щорічний транзит Україною природного газу до країн Центральної, Західної Європи чи Балканського півострова в обсязі не менш як 140 млрд. куб. м?

Чи будівництво додаткових газотранспортних потужностей в обхід України (оскільки воно все одно триватиме) здійснюватиметься лише після повної завантаженості розширеної української ГТС і тільки для транспортування надлишкових обсягів експортного газу?

Чи розглядалася можливість надання Україні відповідної частки і в російській ГТС та створення сприятливих умов для участі українських підприємств у розробці ресурсної бази в Західному Сибіру та на Крайній Півночі? Чи фіксується все це в договорі одночасно з угодою про консорціум?

Чи зафіксовано у договорі, що модернізація ГТС відбуватиметься з максимальним використанням продукції української промисловості, передусім вітчизняних ГПА?

Чи обговорювалася можливість надання європейським споживачам послуг зі збереження природного газу в українських газосховищах (створення на їх базі «євросховищ»)?

Чи є домовленість про транспортування Росією до України природного газу з Туркменистану та інших середньоазійських країн на паритетних умовах, котрий там закуповують на досить вигідних для нас умовах?

І це тільки деякі запитання, на які поки що немає відповіді. Наприклад, створення консорціуму відповідно до вимог законодавства України і розташування його органів управління у Києві замало, щоб це підприємство було справді українським. Потрібно, щоб керівництво консорціумом залишалося за Україною.

Але, щоб чесно і відверто відповісти на запитання, насамперед потрібно зняти суцільну таємність з переговорів про створення консорціуму. В умовах, коли Росія не припиняє тиску, український народ має бути впевнений, що після підписання формально-офіційної угоди 7 жовтня росіяни не «дотиснуть» українську делегацію.

Бо ціна питання — надто велика. Тим часом поки що все схоже на пропозицію Україні «бути третім». До того ж саме «третьому» запропоновано накривати на стіл.

Василь ДІБРОВА,
Сергій ЛАВРЕНЮК.

P. S. Непрозорість переговорів про утворення консорціуму підтверджується повідомленням, що 29 жовтня «Нафтогаз України» і «Газпром» підписали установчі документи. Громадяни України дізналися про цей факт не від української влади, а від прес-служби «Газпрому».

ОГОЛОШЕННЯ

Фінансовий звіт АБ "Укоопспілка" за III квартал 2002 року

Звіт про прибутки та збитки станом на 1 жовтня 2002 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	01-10-2002	01-10-2001
1.1	Процентний дохід	4571,2	4140,9
1.2	Процентні витрати	(1801,3)	(2136,2)
1	**Чистий процентний дохід**	**2769,9**	**2004,7**
2.1	Комісійний дохід	1603,6	1066,7
2.2	Комісійні витрати	(285,4)	(146,9)
2	**Чистий комісійний дохід**	**1318,2**	**919,8**
3	Чистий торговельний дохід	522,3	1377,4
4	Інший операційний дохід	10,2	79,4
5	**Операційний дохід**	**4620,6**	**4381,2**
6	Загально-адміністративні витрати	(1460,1)	(1375,3)
7	Витрати на персонал	(1890,9)	(1383,5)
8	**Прибуток від операцій**	**1269,5**	**(1622,4)**
9	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(888,3)	(4,4)
10	**Прибуток до оподаткування**	**381,2**	**1626,8**
11	**Прибуток після оподаткування**	**381,2**	**1626,8**
12	Непередбачені доходи/витрати	16,3	(30,9)
13	**Чистий прибуток/збиток банку**	**364,9**	**1626,8**

Голова правління М.О.Левінський
Головний бухгалтер Т.В.Мельниченко

Балансовий звіт станом на 1 жовтня 2002 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	01-10-2002	01-10-2001
	АКТИВИ		
1	Кошти та залишки в НБУ	7889,2	7562,5
2	Кошти в інших банках	1439,6	3442,5
3	Кредити та заборгованість клієнтів	26253,1	18033,6
4	Інвестиційні цінні папери	10,1	10,1
5	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	65,6	65,6
6	Основні засоби та нематеріальні активи	1407,2	822,2
7	Нараховані доходи до отримання	924,6	1345,8
8	Інші активи	937,7	520
9	**Усього активів**	**38927,1**	**31802,2**
	ЗОБОВ`ЯЗАННЯ		
10	Кошти клієнтів	21020,8	18338,1
11	Нараховані витрати до сплати	219,9	206,8
12	Інші зобов'язання	5627,1	3174
13	**Усього зобов`язань**	**26867,9**	**21718,8**
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
14	Статутний капітал	9583,1	9583,1
15	Акції, що викуплені в акціонерів		(704,9)
16	**Фінансовий результат**	**364,9**	**1626,8**
17	Емісійні різниці	0,4	0,4
18	Резерви	105,8	
19	Результати переоцінки	416,5	
20	Нерозподілений прибуток	1588,5	(422,1)
21	**Усього власного капіталу**	**12059,2**	**10083,3**
22	**Усього пасивів**	**38927,1**	**31802,2**

Голова правління М.О.Левінський
Головний бухгалтер Т.В.Мельниченко

До відома акціонерів ВАТ «Подільський цемент»

Відповідно з рішенням загальних зборів акціонерів ВАТ «Подільський цемент» від 15 травня 2002 року (Протокол № 11) про передачу ведення реєстру власників іменних цінних паперів іншому реєстратору, Правління Товариства повідомляє:

	Інформація про реєстроутримувача, який передає реєстр	Інформація про нового реєстроутримувача
Повна назва:	Товариство з обмеженою відповідальністю «Нотада»	Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНГ Реєстратор Україна»
Серія, номер та дата видачі ліцензії:	Серія АА № 558046 від 11.10.2002 р. ДКЦПФР	Серія АА № 119776 від 03.09.2001 р.
Юридична адреса:	01010, м. Київ, вул. Січневого постання, 11а, кімн. 54	01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 28
Поштова адреса:	01021, м. Київ, вул. Інститутська, 28	01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 28
Номери телефонів, телефаксів:	(044) 246-73-51, 262-08-80	(044) 230-30-04, 230-30-74
Електронна пошта	notada@ukrpost. com. ua	registrar@ingfn. com

Дата закриття реєстру: 11 листопада 2002 року.

Дата передачі реєстру — 15 листопада 2002 року.

Дата набрання чинності договором на ведення реєстру з новим реєстроутримувачем — з 15 листопада 2002 року.

У зв'язку з цим, зареєстровані особи мають право до передачі реєстру отримати від реєстроутримувача, який передає реєстр, довідку з інформацією про операції щодо своїх особових рахунків, які здійснювалися реєстроутримувачем протягом всього або визначеного зареєстрованою особою терміну до дати передачі реєстру.

Правління ВАТ «Подільський цемент».

ПОВІДОМЛЕННЯ

про позачергові збори акціонерного товариства закритого типу з іноземними інвестиціями «Екопрод А. Т.».

Дирекція акціонерного товариства закритого типу з іноземними інвестиціями «Екопрод А. Т.», яке знаходиться за адресою: Україна, 85700 Донецька область, м. Волноваха, вул. Воровського, 16 (далі — «Товариство») повідомляє про скликання Позачергових Зборів акціонерів Товариства (далі — «Збори»), які відбудуться 24 грудня 202 року, починаючи з 15-ої години за фактичною адресою Товариства: Україна, 85700, Донецька область, м. Волноваха, вул. Воровського, 16. Збори акціонерів скликаються виконавчим органом товариства на вимогу акціонера товариства, у відповідності із ч. 4 статті 45 Закону України «Про господарські товариства».

Реєстрація акціонерів здійснюватиметься з 13:00 до 14:45 год. за місцем проведення Зборів. Реєстрація акціонерів (їх представників), які прибули для участі у Зборах, здійснюватиметься згідно з реєстром акціонерів у день проведення Зборів виконавчим органом акціонерного товариства. Акціонерам (їх представникам) необхідно мати при собі паспорт, або інші документи, що посвідчують особу, а також документи, що підтверджують повноваження на участь у голосуванні на Зборах.

Акціонери (їх представники) можуть ознайомитися з документами щодо Зборів у Товаристві за його юридичною адресою. Будь-який з акціонерів має право внести до виконавчого органу Товариства свої пропозиції щодо порядку денного зборів не пізніш як за 30 днів до дня їх проведення.

Порядок денний зборів:

Внесення змін і доповнень до Статуту Товариства.

Призначення і звільнення членів Спостережної Ради, визначення суми їх винагороди, кола їх повноважень та розміру інших пільг.

Дирекція товариства.

Повідомлення про результати проведення торгів

1. Замовник торгів:

Відкрите акціонерне товариство «Енергетична компанія «Севастопольенерго» Код ЄДРПОУ 05471080

1.1. Поштова адреса: **99040, м. Севастополь, вул. Хрустальова, 44.**

2. Інформація про предмет закупівлі. **Закупівля трансформаторів тока**.

2. Оголошення про проведення торгів було опубліковано у газеті **«Голос України»** від 16 жовтня 2002 року.

3. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою 31 жовтня 2002 року.

4. Вартість договору про закупівлю (з урахуванням ПДВ):

179 538 грн. (сто сімдесят дев'ять тисяч п'ятьсот тридцять вісім грн.), в т. ч.

СУРП «Страз Идал» 15 408 грн. (п'ятнадцять тис. чотириста вісім грн.)

ООО «Карма» — 164 130 грн. (сто шістьдесят чотири тисячі сто тридцять грн.)

5. Інформація про переможців торгів:

1. ООО «Карма», код ЄДРПОУ 14230169

Поштова адреса: м. Чернігів, вул. П'ятницька, 74/1, тел. (0462) 10-15-44.

2. СУРП «Страз-Идал», код ЄДРПОУ 24493496

Поштова адреса: м. Севастополь, вул. Вакуленчука, 29, тел. (0692) 24-01-32.

25 декабря 2002 года в Красном уголке **ОАО Торговая Фирма «Джалет»** (АРК, г. Джанкой, ул. Крымская, 68) состоится внеочередное собрание акционеров ОАО ТФ «Джалет».

Повестка дня.

1. Внесение изменений в Устав ОАО ТФ «Джалет»
2. Отчет Председателя Правления ОАО о результатах финансово-хозяйственной деятельности ОАО ТФ «Джалет» за 2002 год.
3. Досрочный отзыв с должности председателя правления ОАО ТФ «Джалет» ныне действующего председателя и его перевыборы.
4. Досрочный отзыв всех членов ныне действующего состава Правления ОАО ТФ «Джалет» и перевыборы нового состава Правления ОАО.
5. Досрочный отзыв всех членов ныне действующего состава ревизионной комиссии и перевыборы нового состава ревизионной комиссии ОАО и ее председателя.
6. Досрочный отзыв всех членов ныне действующего состава наблюдательного совета и перевыборы нового состава наблюдательного совета ОАО и его председателя.
7. О регистраторе ОАО ТФ «Джалет».

Начало регистрации участников собрания — в 10.00 час. 00 мин.

Окончание регистрации — в 12 час. 00 мин.

Начало собрания — в 12 час.00 мин.

Участникам собрания иметь при себе: акционерам —паспорт, уполномоченным представителям акционеров —паспорт и доверенность на право участия в собрании ПО «ОРХИДЕЯ» (на основании ст.45 Закона Украины «О хозяйственных обществах»).

Господарським судом Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) по справі № Б24/176/02 від 15 жовтня 2002 р. визнано банкрутом Криворізьке колективне підприємство «Коксохімтепломонтаж» (50006, м. Кривий Ріг, вул. Косіора, 8, р/р 26008100379001 в Криворізькій філії АКБ «Укрсоцбанк», МФО 305619, код ЄДРПОУ 01414593) і відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначена Міхайліді Тетяна Володимирівна, ліцензія арбітражного керуючого № 249940 (50000, м. Кривий Ріг, вул. К. Лібкнехта, буд. 7), тел. (0564) 28-30-51.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) ухвалою від 22.10.02 порушив справу № 23/360-б про банкрутство ТОВ «Українська столична біржа», м. Київ, вул. П. Лулумби, 4-Б код ЄДРПОУ 16401652, р/р, 26006200002604 в Київській міській філії АКБ «Укрсоцбанк» м. Києва, МФО 322012. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Монакова Володимира Олексійовича, ліцензія серії АА № 249649 від 06.11.2001, 03110, м. Київ, а/с 16.

Господарським судом м. Києва 01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В за позовом Державної податкової інспекції у Печерському районі м. Києва винесені такі постанови про визнання підприємств банкрутами та відкриті ліквідаційні процедури:

1) Дочірнє підприємство товариства з обмеженою відповідальністю «Енергометкомплекс» фірма «Енергофінсервіс»— ідентифікаційний код 24928847, 01015 м. Київ, вул. Суворова, буд.4/6, р/р № 260090001000085, № 2600800200005 в ВАТ Банк «Біг Енергія», МФО 322603, справа № 24/143-б.

2) Товариство з обмеженою відповідальністю «Фобос-Інвест», ідентифікаційний код 21539077, 01021, м. Київ, вул. Інститутська, 25, р/р № 260053100401/980, в Енерго-Банк», МФО 300272, справа № 24/157-б.

3) Товариство обмеженою відповідальністю «Астех А», ідентифікаційний код 31028576, 01011 м. Київ, вул. Лєскова, 9, р/р 26003001000519/980, № 26002001000519/980 в АКБ «Український кредитно-торговий банк», МФО 321024, справа № 24/158-б.

4) Підприємство «Меркьюрі Глоб-Україна», ідентифікаційний код 20048138, 01011 м. Київ, вул. Немировича-Данченка, 2, р/р № 2600130016333/980, в Волинській обласній філії АКБ «Укрсоцбанк», р/р № 26042292062564 в Київській міській філії АКБ «Укрсоцбанк», МФО 322012, р/р № 2600530012005 в Черкаській філії АКБ «Укрсоцбанк», справа № 24/156-б.

Ліквідатором по справах № 24/143-б, № 24/157-б, № 24/158-б, № 24/156-б призначений арбітражний керуючий Крикун Віктор Борисович, ліцензія АА № 047767 від 17.10.2001 р. контактний телефон 234-44-10.

Зміни та доповнення до оголошення про проведення аукціону (газета «Голос України» від 31.05.2002 року № 97 (2848)

Ліквідатор АТ «Господар» проводить аукціон з продажу майна підприємства, визнаного банкрутом, що знаходиться за адресою: м. Фастів, вул. Ковпака, 6 та пров. Дачний, 12. У складі:

1. Завод по переробці молокопродукції, розташований на земельній ділянці площею в 2,135 гектарів: — контора — на з. д. — 242,7 кв. м., — виробничий корпус — на з. д. — 1499,2 кв. м., — газова котельня (3 котли марки Е 1/9 т) — на з. д. — 153 кв. м., — компресорна одноповерх. цегляна — на з. д. — 135 кв. м., — пекарня (кондитерс. цех) одноповерх. — на з. д. — 90 кв. м., адмін. приміщ. двоповерх. цегляне — на з. д. — 178,5 кв. м., — майстерня одноповерх. цегляна — на з. д. — 47 кв. м., — ангар з підвалом — 727,6 кв. м. — на з. д. — 192,6 кв. м., — трансформаторна підстанція (ТП-428) — на з. д. — 66 кв. м., —зимовий сад — одноповерх. недобудов. буд. — на з. д. — 178,1 кв. м., — каналізац. — насосна станція —одноповерх. буд. — на з. д. — 78 кв. м., — склади —три одноповерх. будівлі — на з. д. — 282 кв. м., —гараж — одноповерх. цегляна будівля — на з. д. —44,6 кв. м., — артезіанська свердловина, — огорожа заводу — 520 п. м., — градирня, автозаправний блок-пункт, башта Рожновах.

Об'єкти можуть продаватися окремо. Загальна початкова ціна продажу заводу — 199 590 гривень в т. ч. ПДВ.

2. Банно—пральний комплекс: — будівля двоповерх. цегляна з вбудованою насосною та підвалом — на з. д. — 2041,6 кв. м (в т. ч. підвал — площею 656,8 кв. м.), — гараж цегляний на три бокси — на з. д. — 144 кв. м., — котельня на чотири котли — на з. д. — 153 кв. м., — насосна з сутупіми спорудами — на з. д. — 24 кв. м., — склад цегляний — на з. д. 13,6 кв. м., огорожа лазні — 190 п. м.

Об'єкти можуть продаватися окремо. Загальна початкова ціна продажу комплексу — 106 700 гривень в т. ч. ПДВ.

3. Інше майно: — вагони, — трансп. засоби, — крісло шкір., — резервуари тощо.

Для реєстрації покупців як учасників аукціону необхідно внести 10 відсотків від ціни продажу об'єкту на рахунок АТ «Господар» № 2600316547001 в АБ «Київська Русь» МФО 319092, код 00445989.

Перший аукціон проводиться рівно через тиждень в день виходу оголошення в газеті з 12.00 до 12.30 за адресою: м. Фастів, пров. Дачний, 12. Повторні аукціони проводяться щочетверга кожного тижня місяця після проведення першого аукціону.

Довідки відносно переліку майна, його вартості та часу ознайомлення з об'єктами продажу можна отримати за тел.: 253-08-43, 253-11-11 (9.00 — 18.00), після 20.00 — тел. 547-96-51, контактна особа — Шаповалов Ігор Володимирович. Прийом заяв на участь в аукціоні закінчується за три дні до дня проведення кожного аукціону.

До відома громадськості

Відкрите акціонерне товариство «Український Центр екології, безпеки і охорони праці нафтогазової промисловості» (ВАТ «УЦЕБОПнафтогаз»), м. Харків, вул. Маршала Конєва,16, тел/факс (0572) 172-679, 142-998 подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії на постачання природного газу за нерегульованим тарифом на території України.

2002 НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНКУРС

Урочиста церемонія нагородження переможців Національного конкурсу «Золоті торгові марки» відбудеться 6 грудня 2002 року в Національному палаці «Україна»

ГЕНЕРАЛЬНІ СПОНСОРИ

ОФІЦІЙНІ СПОНСОРИ

ОСНОВА-СОЛСИФ

КАМІОН-ОІЛ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ РИНОК

ГОДИННИКОВИЙ ЗАВОД «ЧАС»

СПОНСОРИ

ВІДЕНСЬКА КАВА

ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ

УКРЗАЛІЗНИЦЯ

АНТК «Антонов»

Агробудмеханізація

Ново-Краматорський машинобудівний завод

ГЕФЕСТ

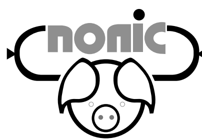

ЛУГАНСЬКМЛИН

Південний машинобудівний завод

КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ КОЛІСНИЙ ЗАВОД

КАРПАТИ
База відпочинку
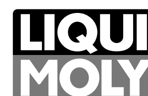

NORD

WBB
А/Т Глини Донбасу

Українське Дунайське пароплавство
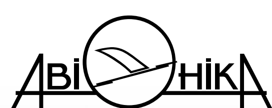

ІНТЕРПАЙП

МЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО КОНКУРСУ «ЗОЛОТІ ТОРГОВІ МАРКИ»:
Популяризація та вшанування провідних торгових марок, що мають відмінну якість своєї продукції і послуг, бездоганний імідж та виступають спонсорами чи меценатами благодійних заходів, спрямованих на поліпшення соціально-економічного становища в Україні.

Генеральна дирекція конкурсу: тел./факс: +38 (044) 235-7207, 235-7263, 235-6260, 235-6141, 235-4112

Майстер–Маргарита

ЮВІЛЕЇ

...Вона ним стала не з роками. Вона була ним завжди. Її талант народився разом з нею, потім додалися успіх і багато сил його реалізувати. Взагалі їй дуже пощастило. Вона зіграла майже 70 ролей, прожила життя стількох героїнь, кохала, страждала, мріяла, сумувала, чекала, і все-таки залишилася самою собою — Маргаритою Криницином.

Нещодавно вона відзначила свій ювілей. До столичного Будинку кіно, де відбувся її творчий вечір, прийшло багато рідних, близьких, дорогих їй людей і просто щирих шанувальників її таланту. Зал був переповнений.

Тепер, сидячи на сцені Будинку кіно, Маргарита Василівна знову опинилася в головній ролі. Але цього разу перед нею було не кілька людей, як раніше на знімальному майданчику, а сотні. І сьогодні їй не говорили стоп, знято чи стоп, не те, дубль другий... Усе було те, все було так.

У цій залі, здавалося, не буде кінця бажаючим привітати і освідчитися в коханні. Маргарита Василівна була безмежно щаслива. І перше, про що розповіла, як усе починалося.

— Пам'ятаю, закінчивши школу, сказала батькові, що їду до Москви вступати. Хочу стати актрисою. Він не відмовляв, але й не підтримував мого рішення. Мачуха здивувалася: «Актрисою?! Ти ж така страшненька!».

До Москви я прибула з 10 карбованцями в кишені, в старенькій сукні і в покусаних собакою черевиках. Прийшла на прослуховування і, чекаючи своєї черги, сіла в куточку, сховала ноги в рваних черевиках, спостерігала. Дійшла моя черга з'явитися перед екзаменаторами. Щойно я увійшла, як в мені зіграв якийсь неймовірний азарт. Читала вірші, прозу, співала, танцювала, і мене ніхто не зупиняв. Коли вийшла з аудиторії, мене наздогнала секретарка і повідомила: «Вас узяли!».

Здавалося, розповідаючи про це, Маргарита Василівна повернулася в 50-ті роки і пережила все знову. Але тепер вона була не абітурієнткою і не в рваних черевиках, а королевою балу, народною, заслуженою артисткою України, яка до найголовнішої ролі йшла все своє життя.

Спогади переповнювали актрису, і вона могла б довго розповідати про своє життя і читати монологи, а глядач сидіти ще 3,5 години і слухати її. Та це, вірю, була не остання зустріч. Адже вона мріє, прагне нових ролей, прокидається з бажанням почути дорогі, заповітні слова: «Приготуватися... Мотор... Зйомка».

Лілія ПРІЛЬ.

ФОТОФАКТ

V Міжнародний конкурс молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця відкрився в Києві у Колонній залі ім. Миколи Лисенка Національної філармонії України.

На знімку: лауреат 1-ї премії IV Міжнародного конкурсу молодих піаністів пам'яті великого музиканта XX століття у групі «Горовиць-Дебют» Костянтин Товстуха приймає поздоровлення глядачів після виступу.

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

СВЯТА

Від земської — до центральної районної

100-річчя від дня заснування Великомихайлівської центральної районної лікарні відзначав не тільки колектив закладу. Було чимало гостей з інших районів та Одеси. Адже лікарня у Великій Михайлівці стала зразком для інших у регіоні. А починалася історія з відкритої тут 1902 року земської лікарні: два невеличкі приміщення на дванадцять ліжок та четверо медпрацівників — лікар, два фельдшери-акушери.

Звичайно, все оте не йде у жодне порівняння з нинішньою ЦРЛ. У п'ятиповерховій будівлі — десятки функціональних кабінетів та палат для хворих, сучасна апаратура, три десятки лікарів тільки вищої та першої категорій, досвідчений середній медперсонал. Очолює колектив медиків заслужений лікар України, депутат Одеської обласної ради Роман Лиманський. На урочистостях серед інших подарунків закладу вручили й автомашину «швидкої допомоги» від Одеської облдержадміністрації.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Глядачі й театр дорослішають разом

І затяті театрали, і просто небайдужі до прекрасного вітали в ці дні з 75-річним ювілеєм митців Миколаївського академічного українського театру драми і музичної комедії. Перші свої спектаклі він дав у далекому листопаді 1927 року. Тоді на базі дитячого художнього колективу «Червоний галстук» було створено театр юного глядача. А наприкінці 50-х ТЮГ об'єднали з пересувним театром імені Т. Г. Шевченка.

У житті театру, як і в людей, — творчі перемоги, успіхи і нелегкі часи. Було присвоєння республіканської премії імені Миколи Островського, звання академічного... Була й пожежа, яка на багато років позбавила колектив власного приміщення. Але й на сільських та райцентрівських сценах актори високо тримали мистецьку гідність. Як і на безлічі гастролей по Україні та за її межами.

Нині, в ювілейний рік, театр, очолюваний заслуженим діячем мистецтв України Миколою Берсоном, активно виходить за рамки традиційності, звертається до жанру детективу і навіть робить перші кроки до опери — нещодавно відбулася прем'єра спектаклю «Парад бельканто».

Анатолій РОМАНЮК.

Миколаївська область.

Нове життя «Юродивому»

У Кіровоградському обласному художньому музеї розпочали реставрацію картини відомого художника позаминулого століття Павла Свєдомського «Юродивий».

Міська інтелігенція давно била в усі дзвони про потребу негайно рятувати полотно. Нарешті справа зрушила.

Гроші надано з обласного бюджету. А рятують витвір мистецтва фахівці Національного науково-дослідного реставраційного центру України Анатолій Безкровний і Тетяна Бичко. Майстри переконані, що завершать роботу за місяць.

Олег БОНДАР.

Високого злету і м'якої посадки

(Початок на 1-й стор.).

Замість епітетів

Напередодні якраз і було урочисто представлено новий літак. Міністр транспорту України Георгій Кирпа скромно назвав відкриття рейсу Київ—Бангкок—Київ великою подією, кроком уперед до розвитку вітчизняної авіації. А замість епітетів до визначення рівня роботи авіакомпанії «АероСвіт» Георгій Миколайович навів такі дані: за 9 місяців пасажирів перевезено майже стільки, скільки за весь минулий рік. Це 313 тисяч 591. Рейсів стало майже на півтори тисячі більше, ніж торік.

На прес-конференції Георгій Миколайович віддав належне літакам Ан-140 та Ан-74, але сказав, що «для України освоєння вітчизняних далекомагістральних лайнерів — це не один десяток років». А тому необхідні економічна інтеграція, співпраця, інвестиції для освоєння далекомагістральних рейсів.

— З початку року компанія створила 242 нових робочих місця для висококваліфікованих спеціалістів, розширила свої можливості і тому одержала гарні доходи, — зазначив перший заступник держсекретаря Міністерства транспорту України, голова спостережної ради ЗАТ «Авіакомпанія АероСвіт» Аркадій Демиденко. (Зазначимо, 22 відсотки її акцій належать Фондові держмайна України.) За дев'ять місяців платежі компанії у бюджет і державні фонди становлять 7 287 968 гривень. Це значно перевищує показник за відповідний період минулого року.

Григорій Гуртовий, генеральний директор авіакомпанії «АероСвіт», відкрив карти: усе стало можливе завдяки вдалому поєднанню роботи компанії на близьких, середньомагістральних і тепер далекомагістральних рейсах. А також — розвиткові системи транспортної кооперації, що врешті визначає високий рівень пасажирського обслуговування і вантажоперевезень.

Сьомий, він же перший

Досі Україна не мала трансконтинентальних рейсів. Тепер — будь ласка. Це стало можливим завдяки придбанню авіакомпанією «АероСвіт», крім шести «Боїнгів-737», далекомагістрального — сімсот шістдесят сьомого, першого комфортабельного літака західного виробництва. Він відповідає усім міжнародним вимогам і має не менш як триразове резервування всіх основних систем життєзабезпечення, його обладнано сучасним цифровим відео-й аудіокомплексом. Врешті, безпосадковий політ з Лос-Анджелеса до Києва було здійснено бездоганно. На запитання про технічний ресурс цього літака Григорій Гуртовий відповів, що це перше придбання компанії такого високого гатунку літатиме, скажімо, до Європи щонайменше ще 20 років. Та нині його використовуватимуть для польотів двічі на тиждень до Бангкока, а також до Шарм-аль-Шейха, згодом, із січня наступного року, — до Делі.

У березні наступного року «АероСвіт» має намір узяти в лізинг другий «Боїнг-767-300 ER», щоб із квітня розпочати регулярні рейси до Нью-Йорка і Сеула, а з травня — до Торонто.

Дайош коридор!

Пілотуватимуть літаки висококваліфіковані льотчики, котрі здобули спеціальний вишкіл та одержали американські сертифікати й ліцензії на польоти «Боїнгом-767».

— Раз на півроку ми маємо проходити тренування в Стокгольмі, — каже Ігор Гунько, котрий уперше й пілотуватиме цей літак до Бангкока.

Ігореві 37 років, він випускник 1987 року Кіровоградського вищого льотного училища, тепер це академія. Починав працювати в аеропорту «Київ» на Ан-24, згодом у «Борисполі» на Ту-134 «Авіалінії України», а ось уже шостий рік в «АероСвіті». Компанія його й направила підвищувати кваліфікацію до Флориди. Ігор каже, що, на відміну, наприклад, від великого екіпажу в Іл-62, «Боїнгом-767» керують лише командир і другий пілот. І вони повинні мати навички для взаємозамінюваності. У рейс на Бангкок вони летять утрьох: Ігор, а також Володимир Каменєв як інструктор та Олександр Коваленко як стажист.

Отож тепер і Україна матиме свій «далекобійний» транспортний коридор. Своє місце в повітряному просторі. І просто Світі.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Бориспіль.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**,
Анатолій **ГОРЛОВ**,
Сергій **ДЕМСЬКИЙ**.
Віталій **ЖЕЖЕРА**,
Іван **ІЛЛЯШ**,
Світлана **ПИСАРЕНКО**,
Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311204. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos